Зыщ ди блэкӀари, зыуэ щрет ди къэкӀуэнури!

ФИФӀ ФЫМЫГЪЭПУД, ФИ ӀЕЙ ФЫМЫГЪЭПЩКӀУ

Адыгэ Псалъэ

АДЫГСКОЕ СЛОВО

КъБР-м И ПАРЛАМЕНТЫМРЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЭМРЭ Я ГАЗЕТ
ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КБР

1924 ГЪЭМ И МЭКЪУАУЭГЪУЭ МАЗЭМ И 1 ЛЪАНДЭРЭ КЪЫДОКӀ

№152 (24.902) ● 2025 гъэм дыгъэгъазэм (декабрым) и 20, щэбэт ● Тхьэмахуэм щэ къыдокӀ ● И уасэр зы тумэнщ ● adyghe@mail.ru adyghepsale.ru

ЦӀыхухэр куэдкӀэ нэхъ зэкъуэт хъуащ

Урысей Федерацэм и Президент Путин Владимир хабзэу зэригъэувам тету, мы гъэми теленэтын занщӀэмрэ пресс-конференц инымрэ зы ищӀри, федеральнэ, щӀыналъэ журналистхэмрэ къэралым и цӀыху къызэрыгуэкӀхэмрэ я упщӀэхэм жэуап иритащ. Ар щекӀуэкӀащ Москва и «Гостиный двор» хэщӀапӀэм. Фигу къэдгъэкӀыжынщи, Президентым зэрызыхуагъазэ упщӀэхэр дыгъэгъазэм и 4 лъандэрэ зэхуахьэс.

ЗЭӀУЩӀЭР щӀидзэным и пэ къихуэу упщӀэ мелуани 2,5-м нэблагъэ къызэрагъэхьар ягъэбелджылащ къызэгъэпэщакӀуэхэм. ТхьэмахуитӀым щӀигъукӀэ жэщи-махуи ахэр зэхуахьэсащ ЦӀыхубэ фронтым и лӀыкӀуэу цӀыху 200-м щӀигъум. Абыхэм я нэхъыбэр къикӀащ Москва, Санкт-Петербург къалэхэм, Краснодар крайм, Свердлов, Ростов областхэм. ЗэӀущӀэм щӀэсащ щӀыпӀэ, щӀыналъэ, федеральнэ журналисту, хамэ къэралхэм, уеблэмэ димыныбжьэгъу къэралхэм щыщу кърагъэблэгъа корреспонденту, дэ-корреспонденту 650-рэ. Абы къыщынэмыщӀауэ, Путин Владимир зыхуагъэзащ Ӏэмал зэмылӀэужьыгъуэхэмкӀэ. ЗэӀущӀэм къырихьэлӀа журналистхэм, телевиденэм и ӀэмалхэмкӀэ зыпызыщӀахэм, социальнэ сетхэмкӀэ къэтхахэм, нэхъ пасэу зи упщӀэхэр къэзыгъэхьахэм, видеокӀэ къэпсэлъахэм, унэм щӀэсу къепсэлъахэм нэмыщӀ, Украинэм щекӀуэкӀ дзэ Ӏуэху хэхам и лӀыкӀуэжьхэм я упщӀэхэри къыщыӀуащ зэӀущӀэм.

Пресс-конференцыр езыгъэкӀуэкӀа Березовская Екатеринэрэ Зарубин Павелрэ зэӀущӀэм и пэщӀэдзэм жаӀащ упщӀэ пщӀы бжыгъэхэм зэрыхэплъар, ахэр гъащӀэм и лъэныкъуэ куэдым зэрытеухуар. Псом нэхърэ нэхъыбэр псэукӀэм ехьэлӀами, куэдыр зыгъэпӀейтейр дзэ Ӏуэху хэхар зэрекӀуэкӀымрэ ар щиухынумрэт.

Адрей илъэсхэм къыщхьэщыкӀыу, Путин Владимир къызэрищӀидзар УФ-м и Главнокомандующэм и жэуапкӀэщ. Зауэ хьэмэрэ мамырыгъэ?

- Иджыри хуэхьэзыркъым къытпэщӀэтхэр мамырыгъэм. Дигу къэдывгъэгъэкӀыж Ӏуэхур къызэрыщӀидзар. 2014 гъэм Украинэм къэрал зэхуэкӀыныгъэхэр къыщыхъуащ, Минск зэгурыӀуэныгъэхэм япкъ иткӀэ, гугъуехь псори мамыру зэфӀахыну жаӀэу. 2022 гъэм Украинэм и ипщэ-къуэкӀыпӀэ лъэныкъуэм тетыгъуэр зыубыдахэм зауэ къыщигъэхъеящ. Дэ абы щыгъуэм жыетӀащ: «Мы республикэхэм я Ӏуэху зевмыхуэу, тыншу вгъэпсэу». Абы папщӀэ я дзэхэр ирашын хуейуэ арат а щӀыпӀэм. Къытхуадакъым, Истамбул щекӀуэкӀа зэпсэлъэныгъэми дыкъыщагъэгугъэ хуэдэу ящӀри, ядэжакъым. Иджыпстуи ар ащ екӀуэкӀыр, хуейкъым ахэр мамыру Ӏуэхур иухыну. Дауэ хъуми, долъагъу икӀи къыдгурыӀуэ зэгурыӀуэныгъэхэм гъунэгъу зэрыхуэхъур иувыкӀауэ къытпэщӀэтхэр. Сэ сытым дежи жызоӀэ дэ мы зэпэщӀэувэныгъэм дызэрыхуэмейр, едгъэухыну дызэрыхущӀэкъур. Абы папщӀэ нэгъабэ къэдгъэлъэгъуа жыпхъэхэр ягъэзэщӀэн хуейуэ аращ, – жиӀащ Путиным.

Нобэ зэуапӀэм щекӀуэкӀым щыщӀэупщӀэм, Президентым жиӀащ: «Урысейм ӀэщэкӀэ ЗэщӀэузэда и Къарухэр зэпэщӀэтыныгъэр щекӀуэкӀ лъэныкъуэ псомкӀи щохъулӀэ. Языныкъуэхэм деж нэхъ псынщӀэу, нэгъуэщӀ щӀыпӀэхэм нэхъ хуэму кӀуатэурэ. Къапщтэмэ, ди дзэхэм нобэкӀэ къалэхэм я процент 50-р къащтащ. КъытпэщӀэтхэм Ӏэщэр ягъэтӀылъыну унафэ яӀакъыми, гуп-гупурэ йокӀуэт».

И къэпсэлъэныгъэм къыпищэу, къэрал Унафэщӏым мащӀэу тепсэлъыхьащ 2025 гъэм Урысейм и экономикэр зыхуэдэм. Путиным зэрыжиӀамкӀэ, ВВП-р зы процентӀкӀэ хэхъуащ, инфляцэр проценти 6-м нэсу щытамэ, илъэсым и кӀэм проценти 5,7-5,8-рэ хъунущ. Экономикэ зыужьыныгъэр зэрымыиным къигъэлъагъуэр абы и купщӀэр хьуа зэрыхъурщ, дыздынэса лъагапӀэхэр зэрытӀыгъыфырщ. Адрей ӀэнатӀэхэм я гугъу пщӀымэ, ерыскъыпхъэу къыщӀагъэкӀри зы процентӀкӀэ нэхъыбэ хъуащ, абы елэжь промышленностым и зэфӀэкӀым проценти 3,1-кӀэ хэхъуащ, мэкъумэшхэкӀри проценти 3-м щӀигъукӀэ нэхъыбэщ. ПсэупӀэ ухуэныгъэр къапщтэмэ, нэгъабэ метр зэбгъузэнатӀэу меуани 100-м щӀигъу ятащ. Улахуэр Ӏэмал зэриӀэкӀэ щыхохъуэ къэралым. Инфляцэр хэбгъэкӀыжмэ, нэгъабэ улахуэр проценти 4-5-кӀэ хэхъуащ. ӀэнатӀэ зимыӀэхэм я бжыгъэр проценти 2,2-м нэсу ехуэхащ.

НэхъыщӀхьэу къыхэзгъэщыну сыхуейщ Урысей Федерацэм и Правительствэм лэжьыгъэшхуэ зэрыригъэкӀуэкӀар, бюджетыр зэпэлъыта зэрищӀар. Абы къегъэлъагъуэ ди къэралым жылагъуэм и пащхьэ щихь къалэнхэр псори зэрыхузэфӀэкӀынур, лъэпкъ проектхэр гъэзэщӀа зэрыхъунур, технологие зыужьыныгъэр зэрыкӀуэтэнур, Урысейм ӀэщэкӀэ ЗэщӀэузэда и Къарухэр зыхуей-зыхуэфӀхэмкӀэ къызэрызэдгъэпэщыфынур, – къыхигъэщащ Путин Владимир.

(ПэщӀэдзэр. КӀэухыр 2-нэ нап.).

Лъэпкъ газетхэм я къыдэкӀыгъуэ зэхэт

ДызыщыгуфӀыкӀхэри дызыгъэпӀейтейхэри

УФ-м и Президент Путин Владимир иригъэкӀуэкӀа эфир занщӀэм теухуауэ КъБР-м и Ӏэтащхьэ КӀуэкӀуэ Казбек жиӀащ:

- УФ-м и Президентым къэралым щыпсэухэмрэ хъыбарегъащӀэ ӀэнатӀэ зэмылӀэужьыгъуэхэм я лӀыкӀуэхэмрэ ядригъэкӀуэкӀа псалъэмакъыр сыхьэтиплӀрэ ныкъуэм щӀигъукӀэ екӀуэкӀащ. Эфир занщӀэм упщӀэ мелуанищым щӀигъу къагъэхьащ. Абы къегъэлъагъуэ Президентым хуащӀ дзыхьым нэхъри зэрыхэхъуэр.

УпщӀэ куэд ехьэлӀауэ щытащ СВО-м. Я цӀэ къраӀуащ абы и лӀыхъужьхэм, зи лӀыгъэрэ хахуагъэкӀэ хэлъэщӀылу хъуа дзэхэм. Ди къэралышхуэм и щӀыналъэ псоми я бынхэм къикӀуэт ямыщӀэу яхъумэ ди Хэкур, абы и лъапӀэныгъэхэр, къытщӀэхъуэ щӀэблэм я къэкӀуэну дахэр. Апхуэдэу зэӀущӀэм къыщаӀэтащ ди экономикэм, финансхэм, социальнэ политикэм, къэралщӀыб зэпыщӀэныгъэхэм, ди щӀыпӀэхэм щекӀуэкӀ Ӏуэхугъуэхэм епхахэри, цӀыхубэр зыщыгуфӀыкӀхэри. Путин Владимир гупсэхуу жэуап иритащ а псоми, СВО-м и зауэлӀхэм, бын куэд щапӀ унагъуэхэм защӀэгъэкъуэным, хьэрычэтыщӀэ, щӀэныгъэ ӀэнатӀэхэм зегъэужьыныгъэм, псэупӀэ унэхэр ухуэным, налогым, нэгъуэщӀхэми ятеухуахэри яхэту.

Эфир занщӀэр, зэрихабзэу, дуней псом и политикэ къэхъукъащӀэ нэхъыщхьэхэм ящыщ хъуащ.

Къэралым и пашэм жиӀащ «Илъэсым кърикӀуахэр» зэӀущӀэр къэралым щыщыӀэ социологие щытыкӀэм и хъыбарылъэ лъэщу зэрыщытыр. УнафэщӀым цӀыхухэм я упщӀэхэм ярита жэуапхэм къагъэлъагъуэ ар набдзэгубдзаплъэу дэтхэнэ Ӏуэхуми зэрыщыгъуазэр икӀи жыжьэ зэрыплъэр.

ЖыпӀэнурамэ, екӀуэкӀа псалъэмакъыр хъуащ Президентымрэ къэралым и цӀыхубэмрэ хъыбаркӀэ щызэдэгуэша, мыхьэнэшхуэ зиӀэ Ӏуэхугъуэ. Ар щекӀуэкӀым занщӀэу Правительствэм къалэнхэр хуигъэуващ Путиным, зэрызыкъыхуагъазэ Ӏуэхугъуэхэр гъэтэмэмыным епхауэ. А псоми кӀэух хъунущ цӀыхухэр зыгъэпӀейтей Ӏуэхухэр тэмэм зэращӀынур.

ФӀыщӀэ ин хузощӀ ди Президент Путин Владимир, эфир занщӀэм зэрыхэтам, псалъэмакъ купщӀафӀэ зэрыригъэкӀуэкӀам папщӀэ.

ИлъэсыщӀэ тыгъэ хурагъашэ

КъБР-м и Ӏэтащхьэ КӀуэкӀуэ Казбек и унафэкӀэ, ИлъэсыщӀэм и пэ къихуэу, республикэм Лэжьыгъэмрэ социальнэ дэӀэпыкъуныгъэмкӀэ и министерствэм Херсон областым щыщ сабийхэм папщӀэ псапэхуэщӀэ лэжьыгъэ къызэригъэпэщащ.

СКАДОВСКЭ, Голопристанскэ муниципальнэ районхэм щыщ сабийхэм хуагъэхьэзыращ илъэсыщӀэ тыгъэу 5700-рэ. КъинэмыщӀауэ, КъБР-м Лэжьыгъэмрэ социальнэ дэӀэпыкъуныгъэмкӀэ и министерствэм зэхуихьэса ахъшэмкӀэ къащэхуащ сабий куэд зэрыс унагъуэхэмрэ нэхъ хуэмыщӀауэ псэухэмрэ папщӀэ унэлъащӀэ.

Сабийхэм зыщӀагъэкъуащ щӀыналъэм щыщ хьэрычэтыщӀэхэми, ахэр илъэсыщӀэ тыгъэм хэуващ псы птулъкӀэ мини 4-кӀэ.

ИнтернеткӀэ Ӏэ тевдзэ

КӀуэ пэтми Ӏэмалыщӏэхэр ди гъащӀэм нэхъ куууэ къыхохьэ, ар псынщӀэ икӀи тынш къытщащӀу. Мы куар-кодыр къэбгъэсэбэпу «Адыгэ псалъэм» Ӏэ щытебдзэ хъунущ дэнэ щыпӀэ ущыӀэми: Сбер-онлайным уохьэри абы тыбогъапсэ. АдэкӀэ ди газетыр къигъэлъэгъуэнурэ щӀэх дыдэу ущигъэгъуэзэнущ икӀи къебгъэхьын папщӀэ (уи унэм е пэгъунэгъу поштым) и лъабжьэм деж уи цӀэ унэцӀэмрэ хэщӀапӀэмрэ ибзтхэри, уасэр абдеж щыбот. Дыфщогугъ адыгэбзэкӀэ къыдэкӀ газет закъуэм адэкӀи ныбжьэгъу пэжу фыкъэнэну!

(КIэухыр. ПэщIэдзэр 1-нэ нап.)

ЦIЫХУХЭР КУЭДКIЭ НЭХЪ ЗЭКЪУЭТ ХЪУАЩ

Журналистхэм я упщIэхэм жэуап щаритым, Президентым жиIащ къэралым щекIуэкI «Лыхъужьхэм я зэман» программэм хэта, СВО-м щыIа лIыхъужьхэу щIэныгъэрэ зэфIэкIрэ зыбгъэдэлъхэм, унафэщI къулыкъу зыхуэфащэхэм гулъытэ яхуэщIын, апхуэдэхэм IэнатIэ етын зэрыхуейр. ИкIи къызэхуэсахэм ягу къигъэкIыжащ Хэку зауэшхуэм къикIыжа ветеранхэм къэралыр зэфIагъэувэжауэ зэрыщытар, иджырейхэри абы зэрыхуэхьэзырыр. Дызытехьэ илъэсыр лъэпкъ зэкъуэтыныгъэм хухэхауэ зэрыщытым теухуа упщIэм и жэуапу Путиным жиIащ къралым щыпсэу лъэпкъ мащIэхэм я щэнхабзэм зегъэужьыныр, я бзэхэр хъумэныр, литературэр егъэфIэкIуэныр куэд щIауэ я нэIэ щIэту къызэрекIуэкIыр, ар къэралым и политикэ хэхауэ зэрыщытыр. «Дзэ Iуэху хэхам ди лъахэр щыхэт лъэхъэнэм цIыхухэр куэдкIэ нэхъ зэкъуэт хъуащ, зэуапIэм Iутхэр лъэпкъкIэ е яIыгъ динкIэ зэхагъэжыркъым. Псом нэхърэ нэхъыщхьэр Урысейм щыпсэу лъэпкъ псори зы псэкупсэ лъапIэныгъэхэм зэрытетырщ», - жиIащ УнафэщIым.

Куэдыр зыгъэпIейтей упщIэт къэралым унагъуэм ирит дэIэпыкъуныгъэр, унагъуэм исхэм нэхъыбэ къалэжь хъуа нэужь, зэрыпичыжыр. Абы къигъэлъагъуэр умылажьэу къэралым ущыгугъыу ущысыныр зэрынэхъ фейдэрщ. А Iуэхугъуэри дяпэкIэ Правительствэр нэхъ кууэ зэлэжьыпхъэу къилъытащ Путин Владимир икIи жиIащ зи хэхъуэр зымащIэкIэ нэхъыбэ хъуа быныбагъуэшхуэм къэралым зэрызыщIигъакъуэр зэрыIуихыжыр Правительствэм и щыуагъэу къызэрилъытэр.

Пресс-конференц иным къэтхахэм, къэпсэлъахэм я упщIэхэр теухуат къэралым цIыхухэм я псэукIэр нэхъ тынш ящищIын папщIэ ярит дэIэпыкъуныгъэхэм, щIыналъэхэм, къалэшхуэхэм я гъуэгухэм я щытыкIэм, псэупIэ-коммунальнэ IэнатIэр къызэрызэгъэпэщам, пенсэхэр хэгъэхъуэным, налог Iуэхум, дзэ Iуэху хэхам щыIэ зауэлIхэмрэ абыхэм я унагъуэхэмрэ защIэгъэкъуэным, узыншагъэр хъумэнымкIэ IэнатIэм зэрызрагъэужьым, спортым, къэралкIуэцI, къэралщIыб политикэм, экономикэ зыужьыныгъэм, улахуэм, нэгъуэщIхэми. Абыхэми нэгъуэщI упщIэ гъэщIэгъуэн куэдми, жэуап зэпэщхэр сыхьэт зыбжанэкIэ иритащ Урысей Федерацэм и Президент Путин Владимир.

НЭЩIЭПЫДЖЭ Замирэ.

«Адыгэ псалъэ» газетым политикэмкIэ, лъэпкъ, жылагъуэ Iуэхухэмкiэ и къудамэм и унафэщI.

Зеиншэхэр псэупIэкIэ къызэрызэрагъэпэщыр

КъБР-м и Парламентым и Жылагъуэ советым и зэIущIэм иджыблагъэ щытепсэлъыхьащ сабий зеиншэхэмрэ адэ-анэм я нэIэм щIэмытхэмрэ псэупIэкIэ къызэрызэрагъэпэщым.

ЗЭIУЩIЭМ хэтащ республикэм и хабзэубзыху IуэхущIапIэм и УнафэщIым и къуэдзэ Жанатаев Салим, Егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ, щIэныгъэмкIэ, физическэ щэнхабзэмкIэ, спортымрэ щIалэгъуалэм я IуэхухэмкIэ комитетым и унафэщI Емуз Нинэ, Жылагъуэ советым хэтхэр, депутатхэр.

ЗэIущIэр къыщызэIуихым, КъБР-м и Парламентым и Жылагъуэ советым и унафэщI Бечелов Ильяс жиIащ къаIэта Iуэхур къызэрыгуэкIыу зэрыщымытыр, ауэ щыхъукIи республикэм лэжьыгъэшхуэ зэрыщекIуэкIыр. Абы жиIащ КъБР-м и Парламентми Правительствэми зэпымыууэ а Iуэхум я нэIэ зэрытетыр. «Куэд щIакъым ди хабзэубзыху IуэхущIапIэм «Къэбэрдей-Балъкъэрым сабий зеиншэхэмрэ адэ-анэм я нэIэм щIэмыту къэнахэмрэ зэрадэIэпыкъум дэщIыгъун» щIыналъэ законым зэхъуэкIыныгъэхэр зэрыхилъхьэрэ. КъищынэмыщIауэ, «Инфраструктура для жизни» лъэпкъ Iуэхум ипкъ иткIэ цIыхухэм я псэукIэр езыгъэфIакIуэ лэжьыгъэ щIыналъэм щокIуэкI. КъыдгуроIуэ сабий зеиншэхэр псэупIэкIэ къызэгъэпэщыным пылъ гугъуехьхэр илъэс куэд хъуауэ зэрызэтрихьар, абы къыхэкIыу дыщогугъ 2030 гъэм ирихьэлIэу а къалэным дыпэлъэщыну», - жиIащ Бечеловым.

ИрагъэкIуэкI лэжьыгъэм зэIущIэм щытепсэлъыхьащ КъБР-м Егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ и министрым и къуэдзэ Мокаев Ачемез. Абы жиIащ сабий зеиншэхэмрэ адэ-анэм я нэIэ щIэмытхэмрэ зыхуей хуэгъэзэныр щIыналъэми къэралми я къалэн нэхъыщхьэхэм зэращыщыр. Ахэр псэупIэкIэ къызэгъэпэщыным лъэныкъуищкIэ йолэжь: чэзум хэтхэм унэ хьэзыр къыхуащэхуу, унэщIэ яхуэхэм фэтэр къыщыхухагъэкIыу, ахъшэ ирату езыхэм къащэхужу.

Министрым и къуэдзэм къыхигъэщащ ахэр гъэзэщIэным гугъуехьхэри къызэрыхэкIыр, хабзэкIэ къэзылъахъэхэри зэрыщыIэр. «Псалъэм папщIэ, сабий зеиншэхэм псэупIэхэр къащыхуэтщэхукIэ, унэщIэ яхуэр зэрыхъу фэтэр бжыгъэм и процент 25-м нэхъыбэ къэтщтэну хабзэм хуит дищIыркъым. Абы, дызэреплъымкIэ, унэ зыщIхэр тригъэгушхуэркъым сабий зеиншэхэм тегъэщIауэ лэжьэным, - жиIащ къэпсэлъам. - КъищынэмыщIауэ, унэ ящэхэр псори хуэкIуэркъым псэупIэ къызэрытщэхун хуей жыпхъэхэм. Псалъэм папщIэ, фэтэрыр зы пэшу метр зэбгъузэнатIэ 33-рэ мынэхъ мащIэу щытыпхъэщ. Иджыпсту ящI унэщIэхэм я инагъыр метр зэбгъузэнатIэ 40-42-м къыщыщIедзэ. Фэтэр нэхъ ин къэтщэхуу щIэддзэмэ, Iуэхум хухах ахъшэм къыщIэкIынур мащIэщ, чэзум хэтри нэхъыбэрэ абы пэплъэн хуей хъунущ. Мыдрейуэ, хьэзыру ящэ унэхэми, зэрыжысIауэ, гугъущ Iуэхум къыхуэкIуэн къахэбгъуэтыну. А псом лэжьыгъэр нэхъ кIыхьлIыхь ящI».

Мокаевым къызэрыхигъэщамкIэ, республикэм мы Iуэхур щыгъэзэщIэным илъэс къэс ику иту сом мелуан 45-рэ федеральнэ ахъшэу щытрагъэкIуадэ.

- 2025 гъэм УФ-м УхуэныгъэмкIэ и министерствэм сом мелуан 44-рэ къытхуиутIыпщащ. Фэтэр 22-рэ зэдгъэпэщмэ, лъэпкъ Iуэхур дгъэзэщIа зэрыхъур министерствэм къытхуегъэлъагъуэ, - пищащ къэпсэлъам. - АрщхьэкIэ ахъшэр зэрыримыкъум къыхэкIыу, щIыналъэм гъэ къэс абы дыщIегъуж. Мыбдеж къыхэгъэщыпхъэщ, щIыналъэм Iуэхум хухих ахъшэр зэпымыууэ нэхъыбэ зэрищIри. Къапщтэмэ, 2025 гъэм ар процент 69-кIэ нэхъыбащ нэгъабэрейм елъытауэ. Псори зэхэту жытIэмэ, дызэрыт илъэсым федеральнэ ахъшэуи щIыналъэ мылъкуи мы Iуэхум хухэтхащ сом мелуани 179-рэ. 2026 гъэм республикэ бюджетым сом мелуан 200 къыщылъытащ.

Мокаевым жиIащ сабий зеиншэхэмрэ адэ-анэм я нэIэм щIэмытхэмрэ ящыщу зи ныбжьыр илъэс 23-рэ хъуахэм 2024 гъэм щегъэжьауэ Iэмал зэрагъуэтар ахъшэ кърату езым унэ къащэхужыну. Мы зэманым чэзум хэтхэм ящыщу ар къагъэсэбэпыфынущ цIыху 660-м. Сертификатыр зэратми мардэ зыбжанэ иIэщ: унагъуэм щIэс къэс и хэхъуэр цIыхур ирипсэун папщIэ нэхъ мащIэ дыдэу зыхуейм нэхърэ мынэхъ мащIэу щытыпхъэщ. А Iэмалым зрагъэубгъун мурадкIэ, КъБР-м и Iэтащхьэм къыхилъхьэри, депутатхэми даIыгъащ 2025 гъэм и жэпуэгъуэм щегъэжьауэ унэ къэзыщэхуну ахъшэкIэ зызыщIагъакъуэхэм зи ныбжьыр илъэс 18 хъуахэм я деж къыщыщIэдзауэ 22-м нэс хъухэри къызэщIиубыдэныр. «А Iэмалым дызэрыхуэкIуэрэ мазэ мыхъуами, ар къагъэсэбэпыну хуейуэ чэзум хэт цIыхуи 125-м я тхыгъэ къытIэрыхьащ, 103-м апхуэдэ тхылъхэр еттащ. Къыхэгъэщыпхъэщ, дэIэпыкъуныгъэр кърату зыкъэзыгъэлъэгъуам суд IуэхукIэ лъэпощхьэпо имыIэу, налогхэмкIэ щIыхуэ темылъу, фадэмрэ афиянымрэ димышэхауэ, жылагъуэм шынагъуэ димылъагъуу щытын зэрыхуейр», - дыщIигъуащ къэпсэлъам.

Мокаевым къыхигъэщащ иужьрей илъэсищым кърицубыдэу, мы гъэм япэу чэзум хэтхэм я бжыгъэр куэдкIэ нэхъ мащIэ зэрахуэщIар. Iуэхум хухаха ахъшэр проценти 100-кIэ ягъэзэщIащ. УФ-м УхуэныгъэмкIэ, Егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ и министерствэхэм илъэсым и кIэм къапщытэж хабзэщ щIыналъэхэм сабий зеиншэхэр псэупIэкIэ къызэрыщызэрагъэпэщыр. Абы и лъэныкъуэкIэ Къэбэрдей-Балъкъэрыр нэхъ пашэхэм ящыщщ. 2025 гъэм и пэм зи ныбжьыр илъэс 18 хъуауэ унэ кърату къратыным пэплъэхэр цIыху 1249-рэ хъууэ щытащ. ЦIыху 15 унэкIэ къызэрагъэпэщащ, псэупIэ сертификату 51-рэ иратащ, абы щыщу 27-р ягъэзэщIащ. Илъэсым и кIэ пщIондэ цIыху 70 мынэхъ мащIэ унэкIэ къызэрагъэпэщыфыну мэгугъэ. Къэпсэлъам жиIащ 2026 гъэм чэзум хэтхэр цIыху миным кърагъэхыну зэрагугъэр.

КъБР-м и Жылагъуэ палатэм и унафэщIым и къуэдзэ Федченкэ Людмилэ жиIащ сабий зеиншэхэр псэупIэкIэ къызэгъэпэщынымкIэ Къэбэрдей-Балъкъэрыр япэ зэритыр зэрыгуапэр, а къалэныр ехъулIэу зэригъэзащIэм къыхэкIыуи КъБР-м Егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ и министерствэм фIыщIэ зэрыхуищIыр. КъэкIуэну илъэсищым Iуэхур зытращIыхьым ар щыщIэупщIэм, Мокаев Ачемез жиIащ сабий зеиншэхэмрэ адэ-анэм я нэIэм щIэмытхэмрэ псэупIэкIэ къызэрагъэпэщыным 2026 гъэм сом мелуан 200, 2027 гъэм - сом мелуан 250-рэ, 2028 гъэм - сом мелуан 300 зэрыхухахынур.

Емуз Нинэ тепсэлъыхьащ зеиншэхэм щыщу зауэ къулыкъум пэрыту хэкIуадэхэм псэупIэ кърату яIа хуитыныгъэр я унагъуэм, я быным къагъэсэбэпыфыным теухуауэ хабзэм зэхъуэкIыныгъэ зэрыхалъхьам (ипэIуэкIэ апхуэдэ хэмытауэ), мыхьэнэшхуэ иIэу къызэрилъытэм.

ЗэIущIэм и кIэухым Бечелов Ильяс КъБР-м Егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ и министерствэм и лэжьыгъэм сыт щыгъуи хуэдэу арэзы укъызэрищIыр къыхигъэщри, дяпэкIи зэдэлэжьэну зэригуапэр дыщIигъуащ.

БАГЪЭТЫР Луизэ.

Газетхэмрэ журналхэмрэ жыджэру хутрадзэ

Дыгъэгъазэм и 18-м Налшык къалэ администрацэм и хэщIапIэм щекIуэкIащ «Гуапагъэм и жыг» урысейпсо Iуэхум и зи чэзу зэхыхьэр. Ар къызэригъэпэщащ «Урысей пощтым» Къэбэрдей-Балъкъэрым щиIэ къудамэм.

АБЫ хэтащ республикэм къыщыдэкI журналхэмрэ газетхэмрэ я унафэщIхэр.

«Урысей пощтым» и щIыналъэ къудамэм и унафэщI Вэрокъуэ Заур зэрыжиIамкIэ, мы Iуэху щхьэпэр илъэси 10 хъуауэ республикэм щрагъэкIуэкI. Апхуэдиз дыдэ мэхъу ар Урысейм и щIыналъэ псоми щегъэкIуэкIын хуейуэ къызэрыхалъхьэрэ. Ар хуэгъэзащ жьы хъуахэм щакIэлъыплъ, сабий зеиншэхэр щапI унэхэм, гулъытэ хуэныкъуэхэм, дзэ Iуэху хэхам щыIэхэм я унагъуэхэм, къуажэ библиотекэхэм, нэгъуэщIхэми республикэм къыщыдэкI газетхэмрэ журналхэмрэ яIэрыхьэныр къызэгъэпэщыным.

- Мы IуэхумкIэ дэ дахуоупсэ республикэм къыщыдэкI журналхэмрэ газетхэмрэ фIыуэ зылъагъухэм, ауэ абыхэм Iэ традзэну Iэмал зимыIэхэм. Псалъэм къыдэкIуэу, фIыщIэ яхуэсщIыну сыхуейт а къыдэкIыгъуэхэм я редактор нэхъыщхьэхэмрэ лэжьакIуэхэмрэ. Интернетымрэ иужьрей Iэмалхэмрэ зыщаужьа зэманщ дызыхэпсэукIыр. Арами, тхылъ, газет, журнал еджэным и пщIэр ехуэхауэ жыпIэныр щыуагъэщ. Ар щэнхабзэмрэ егъэджэныгъэмрэ щыщщ. Быдэу си фIэщ мэхъу ди щIыналъэм цIыху еджэ куэд зэрыщыпсэур, - жиIащ Вэрокъуэм.

Вольнэ Аул администрацэм и Iэтащхьэ Ажэгъуей Аслъэнбэч къыщыпсэлъам къыхигъэщащ мыпхуэдэ Iуэхугъуэхэм мыхьэнэшхуэ зэраIэр, ар гъэкIуэтэным теухуауэ «Урысейм и пощтым» дяпэкIи дэлэжьэну зэригуапэр.

ФЫРЭ Анфисэ.

Мы махуэхэм

Дыгъэгъазэм и 20, *щэбэт*

♦ЦIыхухэм я зэкъуэтыныгъэм и дунейпсо махуэщ

♦УФ-м Къэралым шынагъуэншагъэ къыщызэгъэпэщынымкIэ и органхэм я лэжьакIуэхэм я махуэщ

♦**1760 гъэм** къалъхуащ адыгэпщ, урысеидзэм полковникыу къулыкъу щызыщIа **ХьэтIохъущокъуэ Исмэхьил-Бей**.

♦**1944 гъэм** къалъхуащ КъБР-м щIыхь зиIэ и журналист, публицист, «Кабардино-Балкарская правда» газетым и редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэу илъэс куэдкIэ лэжьа **ГъуаплъащIэ Заудин**.

♦**1952 гъэм** къалъхуащ тхакIуэ, журналист, «Iуащхьэмахуэ» журналым жэуап зыхь и секретару щыта **ХьэIупщы МуIэед**.

<u>Дунейм и щытыкIэнур</u>

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкIэ, республикэм пшэр техьэ-текIыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градуси 5 - 7, жэщым 1 градус щыхъунущ.

Дыгъэгъазэм и 21, *тхьэмахуэ*

♦Илъэсым кърикубыдэу махуэр щынэхъ кIэщIщ, жэщыр щынэхъ кIыхьщ

♦**1944 гъэм** ВКП (б)-м и обкомым унафэ къищтащ Дзэлыкъуэ, Куба, Налшык, Шэджэм, Прималкэ, Урожайнэ, Лэскэн районхэм газет къыщыдэгъэкIыным теухуауэ.

♦**1879 гъэм** къалъхуащ парт, къэрал лэжьакIуэ, генералиссимус, Совет Союзым и ЛIыхъужь, Социалист Лэжьыгъэм и ЛIыхъужь, 1924 - 1953 гъэхэм СССР-м и унафэщIу щыта **Сталин (Джугашвили) Иосиф**.

♦**1932 гъэм** къалъхуащ тхакIуэ, щIэныгъэлI **Елмэс Iэулдин**.

<u>Дунейм и щытыкIэнур</u>

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкIэ, республикэм пшэр техьэ-текIыу щыщытынущ. Махуэм хуабэр градуси 2 - 4, жэщым щIыIэр градус 0 - 1 щыхъунущ. ЩIым и малъхъэдис щытыкIэм балли 4-кIэ зихъуэжынущ.

Дыгъэгъазэм и 22, *блыщхьэ*

♦Энергетикым и махуэщ

♦Урысей Федерацэм и Пенсэ фондыр къыщызэрагъэпэща махуэщ

♦**2001 гъэм** Налшык къыщызэIуахащ Къэрал киноконцерт гъэлъэгъуапIэ.

<u>Дунейм и щытыкIэнур</u>

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкIэ, республикэм пшэр техьэ-текIыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градуси 6 - 7, жэщым градус 0 - 2 щыхъунущ. ЩIым и малъхъэдис щытыкIэм балли 4-кIэ зихъуэжынущ.

Зыгъэхьэзырар **ЩХЬЭЩЭМЫЩI Изэщ.**

Лъэпкъ Iущыгъэ:

Псэм фIэIэфIыр нэм фIэдахэщ.

Жылагъуэм гулъытэшхуэ щызыгъуэта къыдэкIыгъуэ

КъБР

КъызэднэкI 2025 гъэр гъэнщIауэ щытащ гъащIэм и унэтIыныгъэ зэмылIэужьыгъуэхэр къызэщIэузыубыдэ къэхъукъащIэ хьэлэмэтхэмкIэ, Iуэхугъуэ купщIафIэхэмкIэ. Шэч хэмылъу, абыхэм къахолыдыкI адыгэ дунейм, жылагъуэм гулъытэшхуэ щызыгъуэта «Нартхэр. Адыгэ эпос» томиплIу зэхэт тхылъышхуэр къызэрыдэкIар. ЩIэныгъэхэмкIэ Урысей Академием Къэбэрдей-Балъкъэрым щиIэ щIэныгъэ центрым Гуманитар къэхутэныгъэхэмкIэ и институтым (унафэщIыр Дзэмыхь Къасболэтщ) щылажьэ лъэпкъ еджагъэшхуэхэм, адыгэпсэрэ адыгэгуу зи гъащIэр зыхь щIэныгъэлI гупышхуэм я зэфIэкIым къиха а къыдэкIыгъуэм траухуэри дыгъэгъазэм Налшык щекIуэкIащ «Адыгэ нарт эпосыр лъэпкъым и псэкупсэ щэнхабзэм и фэеплъ гъуэзэджэщ» фIэщыгъэр зиIа щIэныгъэ-практикэ конференцышхуэ, ди республикэми нэгъуэщI щIыналъэхэми къикIа цIыху куэд кърихьэлIэу.

ДУНЕЙПСО Адыгэ Хасэм (тхьэмадэр Сэхъурокъуэ Хьэутийщ) и ГъэзэщIакIуэ гупым и зи чэзу зэхуэсым хыхьэ лэжьыгъэхэм къызэщIиубыдэу ЩоджэнцIыкIу Алий и цIэр зезыхьэ Къэбэрдей къэрал драмэ театрым и унэм щыIа а зэхуэсым и закъуэкъым а Iуэхугъуэм Iэтауэ щытепсэлъыхьар. Тхылъхэр дунейм къызэрытехьам хуэгъэпса зэIущIэ хьэлэмэт иджыблагъэ къыщызэрагъэпэщащ КИФЩI-м и къалащхьэ Псыхуабэ щылажьэ «ТАСС Кавказ» хъыбарегъащIэ центрыми.

Къыхэдгъэщынщи, Кавказ Ищхъэрэ федеральнэ щIыналъэм хъыбарегъащIэ IуэхущIапIэ (РИЦ) Псыхуабэ къызэрыщыщызэIуахрэ куэд щIакъым. «ТАСС Кавказ» фIэщыгъэр зиIэ а IэнатIэм гулъытэ нэхъыбэу зыхуищIыр КИФЩI-м щыпсэухэм я дежкIэ мыхьэнэшхуэ зиIэ къэхъукъащIэхэращ. Ди гъащIэм увы-

пIэшхуэ щызыубыд, жылагъуэм гупсысэр щызыунэтI, Iуэхугъуэ хэхахэр зэрыпхагъэкI хъыбарегъащIэ Iэмэпсымэ лъэщхэм халъытэ а IуэхущIапIэм гулъытэншэ ищIакъым «Нартхэр. Адыгэ эпос» томиплIу зэхэт тхылъ гъуэзэджэр къызэрыдэкIар. Абы щIэныгъэ дунейм, лъэпкъ щэнхабзэм, жылагъуэм щиIэ мыхьэнэ иныр къалъытэри аращ а проектыр зыгъэзэщIа щIэныгъэлI гупым ящыщхэр «ТАСС Кавказ»-м щIригъэблэгъар. Апхуэдэхэт ЩIэныгъэхэмкIэ Урысей Академием Къэбэрдей-Балъкъэрым щиIэ щIэныгъэ центрым Гуманитар къэхутэныгъэхэмкIэ и институтым и пашэ, зи гугъу тщIы лъэпкъ проектым и унафэщI икIи и къызэгъэпэщакIуэ, тхыдэ щIэныгъэхэмкIэ доктор, профессор, ЩIДАА-м и академик Дзэмыхь Къасболэт, филологие щIэныгъэхэмкIэ доктор, профессор, Гуманитар къэхутэныгъэхэмкIэ институтым адыгэ IуэрыIуатэмкIэ и къудамэм и щIэныгъэ лэжьакIуэ нэхъыщхьэ Гъут Iэдэм, филологие щIэныгъэхэмкIэ кандидат, Гуманитар къэхутэныгъэхэмкIэ институтым адыгэ IуэрыIуатэмкIэ и къудамэм и щIэныгъэ лэжьакIуэ нэхъыжь Быхъурэ Мухьэмэд сымэ.

«Антологический ствол адыгского фольклора» тхылъ гупым епха программэм ипкъ иткIэ къыдэкIа «Нартхэр. Адыгэ эпос» тхылъышхуэм ихуащ адыгэм игъащIэ лъандэрэ къыдекIуэкI нартхъыбархэмрэ пшыналъэхэмрэ. ЛIыхъужьыгъэ инхэмкIэ, къэхъукъащIэ къызэрымыкIуэхэмкIэ гъэнщIа а хъыбарылъэ хьэлэмэтым и лъабжьэхэр аддэ жыжьэ къыщожьэ. ЩIэныгъэлIхэм зэрыхуагъэфащэмкIэ, ар щыIэщ ди эрэм ипэж ита социальнэ зыужьыныгъэм и езанэ илъэс миным. Ди лъэпкъым къикIуа тхыдэ гъуэгуанэр, дяпэ ита нэхъыжьыфIхэм яIа псэукIэр, дуней еплъыкIэр, гупсысэкIэр лъэныкъуэ куэдкIэ къыщыгъэлъэгъуа нарт хъыбархэмрэ пшыналъэхэмрэ ди блэкIам и даущыр ди деж къэзыхьэса, адыгэм ди блэкIамрэ нобэмрэ зэпызыщIэ лъэмыжщ.

Дзэмыхь Къасболэт зэрыжиIамкIэ, тхылъхэм ахэр къыщыхьащ адыгэбзэкIи урысыбзэкIи, ди лъэпкъ IуэрыIуатэр, щэнхабзэр зыфIэхьэлэмэт нэгъуэщI лъэпкъхэми абыхэм щыгъуазэ зыхуащIыфын хуэдэу. Къинэмыщ1ауэ, къыдэкIыгъуэм ихуа тхыгъэ къэс кIэщIэтщ ар къызыIуатэжам, зытхам, щатха щIыпIэмрэ зэманымрэ ятеухуа хъыбархэр. Лъэпкъым и дуней еплъыкIэм и лъабжьэр къызыхэщ нарт хъыбархэмрэ пшыналъэхэмрэ я деж къыщежьащ жьэрыIуатэбзэм и зыужьыныгъэри.

«Нартхэр. Адыгэ эпос» тхылъыр къыдэгъэкIыным хуэщIа лэжьыгъэхэм, ар дунейм къытехьэным зи гуащIэрэ щIэныгъэ куэдрэ езыхьэлIа лъэпкъ еджагъэшхуэ Гъут Iэдэм «ТАСС-Кавказ»-м и утыкушхуэм щытепсэлъыхьащ 1941 гъэм къыдэкIа «Нартхэр» тхылъым ихуэгъахэр зэрызэхуахьэсауэ щытам къыкIэлъыкIуэу а Iуэхум кууэ елэжьа лъэпкъ щIэныгъэлIхэу ХьэдэгъэлI Аскэр, Шортэн Аскэрбий, КъардэнгъущI Зырамыку, нэгъуэщIхэми я зэфIэкIым кърикIуахэм. ТомиплIу зэхэт тхылъым и Iыхьэхэмрэ абы ехьэлIауэ щIэныгъэлIхэм зэфIаха лэжьыгъэхэмрэ зэрызэхэт щIыкIэри игъэбелджылащ Гъутым. Абы зэрыжиIамкIэ, щIэныгъэлI гупым япэщIыкIэ зэхуахьэсыжащ нарт хъыбаррэ пшыналъэу дунейм къытехьауэ, щаIуэтауэ, щыжаIауэ щыIэхэр. КъыкIэлъыкIуэу, абыхэм хэплъэжащ, яджащ, япкърылъ купщIэр, гупсысэр, акъылыр сэтей къызэращIыным хущIэкъуу. Абы иужькIэ елIэлIащ а псори лъэпкъым и цIыхухэм я деж нэхьэсыным. Нэрылъагъу зэрыхъуамкIи, а Iуэхугъуэхэр щIэныгъэлIхэм къызыхуэтыншэу къайхъулIащ.

Абыхэм я псалъэм пищэу къэпсэлъа Быхъурэ Мухьэмэд и гугъу ищIащ «Нартхэр. Адыгэ эпос» тхылъым ихуа лъэпкъ псысэхэм я мыхьэнэмрэ абыхэм япкърылъ гупсысэмрэ, тхыдэ-лIыхъужь эпосым адыгэ бзылъхугъэ къызэрымыкIуэхэм я образхэм щаубыд увыпIэм.

ЩIэныгъэлIхэм зэрыжаIэмкIэ, мыхьэнэшхуэ яIащ 1951, 1974 гъэхэм къыдэкIауэ щыта «Нартхэр» тхылъхэм. Абыхэм яхэтт «Совет къэралым ис лъэпкъхэм я эпосыр» къыдэкIыгъуэ щхьэхуэхэу СССР-м ЩIэныгъэхэмкIэ и Академием Дунейпсо литературэмкIэ и институтым и жэрдэмкIэ дунейм къытехьахэри. Абы щыгъуэм япэу къэралым къыщыдагъэкIахэм яхэхуауэ щытащ «Нарт эпосыр», адыгэбзэкIи урысыбзэкIи тхауэ.

Дауи, фIыщIэ ин яхуэфащащ а псори зэзыгъэуIужу, хъыбар къэс елэжьыжу къыдэкIыгъуэ къызэрымыкIуэр зыгъэхьэзыра щIэныгъэлIхэу Дзэмыхь Къасболэт, Гъут Iэдэм, Быхъурэ Мухьэмэд, Нало Заур, ЦIыпIынэ Аслъэн, Табыщ Мурат, Хьэгъэжей Лянэ сымэ, тхылъым и рецензентхэу БакIуу Хъанджэрийрэ БищIо Борисрэ. Апхуэдэщ ар къыдэкIыгъуэм хуэзыгъэхьэзыра Гъут Лянэ, тхылъхэр зи сурэтхэмкIэ ягъэщIэрэщIа Бырсыр Абдулыхь, Къармокъуэ Аслъэн, Натхъо Зэчий, ПэтIуащIэ Феликс сымэ, нэгъуэщIхэми.

РАН-м и КъБЩIЦ-м Гуманитар къэхутэныгъэхэмкIэ и институтым и унафэщI Дзэмыхь Къасболэти къыдэкIыгъуэ къызэрымыкIуэм елэжьа щIэныгъэлI гупми фIыщIэ ин хуащIащ «Нартхэр. Адыгэ эпос» тхылъыр дунейм къытехьэнымкIэ мылъку къезыта ЩIэныгъэхэмкIэ Дунейпсо Адыгэ Академием, абы и тхьэмадэ Къанокъуэ Арсен. ИпэжыпIэкIэ, «Нартхэр. Адыгэ эпос» тхылъыр игъащIэкIи мыкIуэдыжыну адыгэ лъэпкъым къыдекIуэкI художественнэ лъапIэныгъэщ, дунейпсо щэнхабзэм увыпIэ щхьэхуэ щызыубыд, дызэрыгушхуэ, дызэрыин хъугъуэфIыгъуэхэм ящыщщ.

Пасэрей алыдж усакIуэ-узэщIакIуэ цIэрыIуэ Гомер и «Илиада»-мрэ «Одиссея»-мрэ, ижь зэманым псэуа индие узэщIакIуэ Вьясэ и «Махабхаратэ»-м еджагъэшхуэхэм ящыщ куэдым хуагъадэ, лъэпкъыпсо мыхьэнэ зиIэ «Нартхэр» лIыхъужь эпосыр. Лъэпкъым щIэин лъапIэу къыддекIуэкI Нарт эпосым хуэдэу адыгэхэм дгъэлъапIэ нэгъуэщI IуэрыIуатэ лIэужьыгъуэ димыIэми ярейщ. «Нартхэр. Адыгэ эпосым» тхылъыр дунейм къызэрытехьар махуэ тхуэхъуну ди лъэпкъым и цIыху псоми!

ЖЫЛАСЭ Маритэ.

Усыгъэм и дыгъэ

Къэбэрдей-Балъкъэрым и цIыхубэ усакIуэ, КъБАССР-м гъуазджэхэмкIэ и лэжьакIуэ пашэ, адыгэ лъэпкъ усыгъэм и лъабжьэр зыгъэтIылъа ЩоджэнцIыкIу Алий къызэралъхурэ илъэси 125-рэ зэрыхъум теухуа зэIущIэхэр, пшыхьхэр, гъэлъэгъуэныгъэхэр ди республикэм и къалэ, къуажэ псоми, мы илъэсым кърихьэлIэ щекIуэкIащ. Абыхэм мыхьэнэшхуэ яIэщ, шэч хэмылъу, зи гъащIэр лъэпкъым щхьэузыхь хуэзыщIа усакIуэм и гуащIэм цIыху нэхъыбэ щыгъуэзэнымкIэ, и фэеплъыр хъума хъунымкIэ, щIэблэр хэкупсэу къэгъэтэджынымкIэ.

Бобруйск щыIа концлагерым усакIуэм и псэр щыщита щэкIуэгъуэм и 29-м (илъэс 84-рэ ипэкIэ, 1941 гъэм) ирихьэлIэу ЩоджэнцIыкIум и цIэр зезыхьэ Къэбэрдей къэрал драмэ театрым утыку къыщрахьащ абы и фэеплъу ягъэува спектаклыр.

ТIэкIу ипэ дилъадэу жытIэнщи, къэмыгупсыса хъыбархэр, гукъэкIыжхэр зи лъабжьэ спектаклым махуэ къэс дызыхэт гъащIэм, абы усакIуэм щиубыд увыпIэм, зэманри дунейри пэмылъэщу гъуазджэм мыхьэнэшхуэ зэриIэм урагъэгупсысынущ. Ар блэкIам «уезыгъэпсалъэщ», нобэрей гъащIэмрэ къэкIуэну зэманымрэ хуэгъэзауэ. Гулъытэшхуэ хуащIащ утыкур зэрыубзыхуам: нэхъ мащIэ дыдэу къэбгъэсэбэп хъуну хьэпшыпщ абы иплъагъуэр, актёрхэм я джэгукIэмрэ усыгъэм и къарумрэ гулъытэ нэхъыбэ яхуэпщIыфын папщIэми ярейуэ.

Филологие щIэныгъэхэмкIэ доктор, ЩоджэнцIыкIу Алий и пхъурылъху ХьэкIуащэ Мадинэ и «Неотосланные письма» пьесэращ «Адыгэ усыгъэм и дыгъэ» спектаклыр къызытращIыкIар. Театреплъым и пащхьэ кърахьа лэжьыгъэ нэщIысам цIыху куэдым я гуащIэ хэлъщ. Артистхэм я щыгъынхэр зыдхэм деж щегъэжьауэ утыкум тридзэ нэхумкIэ жэуап зыхьым деж щыщIэкIыжу. Лэжьыгъэм елэжьащ сурэтыщIхэу Дагъыстэн Республикэм щэнхабзэмкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ Эл Марийрэ щIыхь зиIэ и сурэтыщI Голодницкий Борисрэ. Пьесэр адыгэбзэм къригъэзэгъащ РСФСР-м щIыхь зиIэ, КъБР-м и цIыхубэ артисткэ ЖьакIэмыхъу КIунэ. Спектаклым и бзэм лейуэ ущIытепсэлъын щымыIэу, ар зэрыщIидзэу уи тхьэкIумэм къиIуэ адыгэбзэ къабзэм гур егъэпсэху. Режиссёрым и лэжьыгъэм занщIэу хыболъэгъуэ Къэбэрдей-Балъкъэрым гъуазджэхэмкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ Дэбагъуэ Роман и хъэтI.

ЛэжьапIэ пэшу зыхуэбгъэфэщэнум щIэтщ Динэ (пьесэр зытхар уи нэгу къыщIэзыгъэхьэщ Соблыр Дианэ зи роль игъэзащIэр), компьютерым бгъэдыхьэбгъэдэкIыурэ кофе къищIыну зегъэхьэзыр. Бжэм къытоуIуэри къыщIохьэ Нинэ Ираклиевнэ (КъБР-м гъуазджэхэмкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ, КъШР-м щIыхь зиIэ и артисткэ Балъкъэр Тамарэ). Абы Динэ къыхуихьащ хъыбар и адэшхуэ Алий теухуауэ – и адэм и гъусэу концлагерым ар исащ, иужьрейуэ итха усэри иIыгъщ. Динэ бзылъхугъэм жреIэ и адэшхуэм и щIэин тIэкIуфэкIухэр, я гукъэкIыжхэр щIыгъуу, зэраIэр.

АдэкIэ ди нэгум къыщIохьэ ЩэджэнцIыкIум и гъащIэ теплъэгъуэхэр: ар Тыркум къызэрыщыхутар, еджэурэ лэжьэн хуей хъуа ныбжьыщIэм бэлыхьу телъар, ди республикэм и тхакIуэхэм я зэгухьэныгъэм и тхьэмадэу щыщытам къылъыкъуэкIа цIыхугъэмрэ къалэмыр зыгъэунэху щIалэщIэхэм (КIуащ БетIал и щапхъэкIэ) ар зэрадэIэпыкъуамрэ, лъэпкъым фIы хуэлэжьыныр зи хъуэпсапIэу щыта усакIуэр политикэ залымыгъэм хэхуэным зы тIэкIу фIэкIа къызэрымынэжатэр, а псом я щIыIужу зауэ мыгъуэжьым езыр хуейуэ кIуэуэ къызэримыгъэзэжар...

Алий хы ФIыцIэ Iуфэм мэжэщIалIэу щигъэкIуа зэманым IупщIу уи нэгу къыщIегъэувэ щIэныгъэм хуэпабгъэ щIалэр, ар зригъэхъулIэн папщIэ, сыт хуэдэ гугъуехьми зэрыпэлъэщынур.

КIыфIым, пшагъуэм къыхэIукIыу зэхыбох Алий и усэхэр, абы къоджэ езыр, зэми щIалэщIэу, зэми нэхъыжьыIуэу (щыщIалэм и ролыр зыгъэзащIэр Хьэщхъуэжь Ислъамщ, балигъыр - Къардэн Заур). Ахэр уи гущIэм нос, усакIуэм игъэва псори псэкIэ зыхыбощIэ.

Нало Жансэхъу ягъэтIысауэ зэхэзыха и щхьэгъусэр (зыгъэзащIэр ДыщэкI-ХьэхъупащIэ ФатIимэщ, нэгъуэщI джэгугъуэм Хурзокъуэ Элинэ хэтынущ) мэгузасэри, Алий жреIэ Къалмыкъ БетIал (зыгъэзащIэр ТIымыжь Владимирщ) и деж кIуэуэ къихъумэну елъэIуну. Апхуэдэуи бзылъхугъэр мэгугъэ Цагъуэ Нурий къыдэIэпыкъуну. КIуэнущ Алий БетIал и деж, ауэ елъэIун папщIэкъым. И щхьэм зыгуэр зэрыщыхъэр пщIэуэ гупсысалэщ, иужькIи IупщI мэхъу зэригъэзэхуар: абы псэупIи псэхупIи къратынукъыми, зэуапIэм кIуэрэ и Хэку ихъумэжмэ нэхъыфIщ, мамыр гъащIэм абы зыри зыкIи къыщыщыгугъыркъым, уеблэмэ хуагъэхьэзырыр нэгъуэщI Iуэху шынагъуэщ. Зауэм и «къуагъым» зыкъуигъапщкIуэу политикэ залымыгъэм пэIэщIэ зищIами, и унагъуэр нэсу щихъумэфакъым абы. Ар ди нэгу къыщIагъэхьэ Динэ къызэджэ, Алий хурагъэхьыну зыхунэмыса письмохэм. Абыхэм къахощ унагъуэр зэпымыуэ зэрымэжалIэр, Алий и бынхэм я цIэхэр яхъуэжын хуей зэрыхъуар, Бахъсэн Iэпхъуэу зы унагъуэ гуэрым и пкIэунэм пIалъэкIэ зэрисахэр, къагъэзэжа иужь, я унэм зы цIыхухъурэ зы цIыхубзрэ щIэсу кърихьэлIэжу, абыхэм я гъусэу псэун хуей зэрыхъуар, иужькIэ ди къэралым и къалащхьэм и ТхакIуэхэм я зэгухьэныгъэм и тхьэмадэм и фIыгъэкIэ, Хэкум папщIэ зи псэр зыта усакIуэм и унагъуэм талон кърат
ын зэрыщIадзар, нэгъуэщI куэди. АпхуэдизкIэ гуузу, пэжагъ ин хэлъу абыхэм къоджэ Дини, плъэмыкIыу уи нэпс кърагъакIуэ, пэшым щIэс куэдми я нэгум губжьымрэ гумэщIагъэмрэ зэщIыгъуу иболъагъуэ.

ЩоджэнцIыкIу Алий и ролыр Къардэн Зауррэ Хьэщхъуэжь Ислъамрэ ягъэзащIэ.

Нэмыцэ зэрыпхъуакIуэхэм къагъэIурыщIэну яужь итами, ныбэрэ фэбжькIэ гугъущэ ирагъэхьами, Алий апхуэдэ напэншагъэ илэжьакъым. Аргуэру яубэрэжьу хьэпсым къыщIадзэжа иужь, къэзыухъуреихьа и ныбжьэгъухэм захуегъазэ тхылъымпIэрэ къэрэндащрэ къагъуэтыну, лъэпкъым къыхуэнэну иужьрей усэр итхынущи. КъыбгурыIуэ зэрыхъунумкIэ, спектаклым и пэм и деж аращ Нинэ Ираклиевнэ Динэ къыхуихьыжыр.

Зи гугъу тщIа псори наIуэу ди нэгу къыщIагъэуващ зи цIэ къитIуа артистхэм къинэмыщIауэ, КъБР-м щIыхь зиIэ и артист Хьэмырзэ Ахьмэд, Битохъу Миланэ, Щхьэгъэпсэу Рустам, Хьэжмэт Iэдэм, Бейтыгъуэн Жамболэт, Кокэ Имран, ДыщэкI Рауят сымэ, Кавказ Ищхъэрэм ГъуазджэхэмкIэ и институтым и студентхэу (гупу утыкум итахэщ) Быгуэ Тимур, Кашаев Темирлан, Кивалов Ислъам, Чып Темболэт, Мамышэ Ислъам, МатIу Темболэт, Тубай Айдэмыр сымэ.

ИСТЭПАН Залинэ.

Сурэтыр **Къарей Элинэ** *трихащ.*

Лъэпкъ Iофыгъо инхэм ащыщ

АдыгабзэкIэ Iоф зышIэщт журналист ныбжьыкIэхэр аужырэ илъэс 15-м сэнэхьатым къызэрэхэмыхьажьхэрэм игумэкI тызэлъиштагъэу «Адыгэ макъэм» игукъэкIыкIэ республикэм ирайон зэфэшъхьафхэм арыт еджапIэхэм кIэлэеджакIоу ачIэсхэм зэIукIэгъухэр афызэхатщэу, ахэм ащыщэу адыгабзэкIэ гъэзетым къыфэтхэщтхэр къахэдгъэщэу тыублэгъагъ. Ащ фэдэ зэIукIэгъухэм къакIэлъыкIуагъэх Щынджые гурыт еджапIэу N24-м икIэлэеджакIохэм ащыщхэр къытфатхэхэу зэрэрагъэжьагъэр. Ащ лъэшэу тигъэгушхуагъ.

Нэужым АР-м ижурналистхэм я Союз къырихыгъэ республикэ грантым ишIуагъэкIэ «Лъэпкъ журналистым иеджапI» зыфиIорэ проектым игъэцэкIакIомэ «Адыгэ макъэр» ахээхьагъ. Адыгабзэр анахь дэгъоу зышIэрэ кIэлэеджэкIо 24-у еджапIэхэр къэткIухьэхэзэ къыхэтшыпыкIыгъэхэм мэзитIум къехъурэ Iоф адэтшIагъ, журналист сэнэхьатым хэтщагъэх. Егъэджэнхэр зэракIугъэхэр къэзыушыхьатырэ тхылъхэр тыгъэгъазэм и 27-м ахэм аратыжьыщтых. Уахътэу кIуагъэм ахэм КъТРК «Адыгеим», гъэзетэу «Адыгэ макъэм» шэмбэт къэс къэкIуагъэх. Егъэджэн десэхэм анэмыкIэу къашъхьапэщт зэIукIэгъу зэфэшъхьафхэр ныбжьыкIэхэм афызэхэтщэгъагъэх: скульпторэу Даур Аслъан ипщыпIэ, IэпэIасэхэм яунэу Боджэкъо Бэллэ ыгъэпсыгъэм, КIэрэщэ Тембот илитературнэ музей, щэрыонымкIэ спорт комплексым рагъэблэгъагъэх, «Шыу Хасэм» ипащэу Тхьапшъэкъо Албэрт, Къэрэщэе-Черкес Республикэм илъэпкъ гъэзетэу «Черкес Хэкум» иредактор шъхьаIэу Абидэкъо Люсанэ зэIукIэгъухэр адыряIагъэх, журналист зекIозещэу Анцокъо Иринэ адыгабзэкIэ экскурсие Мыекъуапэ ащыфызэхищэгъагъ. Лъэпкъ журналистикэм ижанрэхэр зыфэдэхэм, ахэр зэрэзэтекIыхэрэм, журналистикэм илъэныкъо зэфэшъхьафхэм узэращылэжьэшъущтым ныбжьыкIэхэр ащыгъуазэ хъугъэх, техническэ Iэмэ-псымэхэм, анахьэу радиом ыкIи телевидением Iоф зэращадэпшIэн фаем лъыплъагъэх, адыгабзэкIэ репортажхэр, зэдэгущыIэгъухэр тыратхагъэх, къэбар кIэкIхэр, очеркхэр гъэзетым пае къатхыжьыгъэх.

Сэ сшъхьэкIэ гъэсакIохэм сахэтыгъ. Сэнэхьатым сызырылажьэрэр мыгъэ илъэс 30 хъугъэшъ, сэнэхьат кIэгъэгушIуным, гъэсэныгъэ мэхьанэ иIэу мыщ фэдэ Iофтхьэбзэ иным апэрэу сыхэлэжьагъ. СшIогъэшIэгъонэу гъэсакIохэм ясатырэ сыхэуцуагъ. Ацумыжъ Адами, ГъукIэлI Сусани, ХьакIэмыз Сусани афэдэу шIэныгъэу сиIэмкIэ ныбжьыкIэхэм хьалэлэу садэгощагъ. Къиныгъо зэфэшъхьафхэм тарихьылIагъ, ныдэлъфыбзэкIэ тхэныр къызэхьылъэкIыхэрэр ахэм бэу къахэкIыгъ. Сэнэхьатыр аIэкIэплъхьаным ыпэкIэ гущыIэухыгъэ гъэпсыкIэм, литературабзэм ишапхъэхэм ащыдгъэгъозэжьхэзэ, дгъэтэрэзыжьхэзэ Iоф адэтшIагъ. Тхэным фэщагъэу, ар псынкIэу къыздэхъухэрэм тагъэрэзагъ. Сыдэу щытми, къыдгурыIуагъэр зы – мыр зэпыбгъэу мыхъущт ыкIи тапэкIи лъыбгъэкIотэн фэе IофшIэн, нахь ныбжьыкIабэ ыкIи гъэсэкIуабэ Iофтхьабзэм хэщэгъэнхэ фае. Мыгъэ едгъэджагъэхэу зызыушэтыгъэхэми адэтшIыгъэ зэпхыныгъэр дгъэкIоды хъущтэп. А зэпстэур зэрэзэдгъэкIущтыр, Iоф зэрадэтшIэщтыр дгъэнэфэнэу тапэ илъ. ДжырэкIэ зэшIохыгъэ хъугъэ IофшIэным АР-м ижурналистхэм я Союз ипащэу ыкIи зигугъу тшIырэ проектым икIэщакIоу ТIэшъу Светланэ зэфэхьысыжь къыфишIыгъ.

- ЗэкIэмэ анахь шъхьаIэр журналист сэнэхьатыр зэрэгъэшIэгъоныр ныбжьыкIэхэм нэрылъэгъу, нафэ зэрафэтшIыгъэр ары. Ахэр телевидением, гъэзетым, радиом якуупIэ хэтщагъэх. ЗэретфэлъэкIэу зэкIэ еджапIэм щылэжьэгъэ кIэлэегъаджэхэр – журналистэу сэнаущыгъэ ин зиIэхэм акIуачIи, яамали, яшIэныгъи, яуахъти халъхьэзэ, шэмбэт къэс зэрафэлъэкIэу журналистикэм гъэшIэгъонэу хэлъыр агурагъэIуагъ. Журналист сэнэхьатыр зэрядгъашIэрэр зы лъэныкъу, ар тIэкIу-тIэкIузэ къаубытыщт. ЗэкIэмэ анахь шъхьаIэр джа журналист сэнэхьатыр зэрэгъэшIэгъоныр, нэмыкI дунай горэм узэрэхищэрэр, уишIэныгъэхэр зэрипсыхьэрэр, чIыпIэ зэфэшъхьафхэр зэрэуигъэлъэгъухэрэр, хъугъэ-шIэгъэ хьалэмэтхэр къызэрэпфызэIуихыхэрэр, цIыф гъэшIэгъонхэм нэIуасэ узэрафишIырэр – а зэпстэур агурыдгъэIуагъ. Анахь шъхьаIэу ар сэ къыхэсэгъэщы. Къин къызхэкIыгъэу слъытэрэр тхакIэрэ еджакIэрэ ядгъэшIэжьын фаеу зэрэхъурэр ары. Мыр гумэкIыгъо инэу къычIэщыгъ. А кIэлэцIыкIухэр етIани хэшыпыкIыгъэхэу, зэнэкъокъухэм ыкIи олимиадэхэм текIоныгъэ къащыдэзыхырэу ары зэрэщытыгъэхэр. Ау къычIэщыгъэр - зым тхакIэ ышIэрэп, зыр тэрэзэу къеджэшъурэп. ЕджапIэм гумэкIэу чIэлъыр, адыгабзэкIэ егъэджэн десэу яIэ пчъагъэр зэримыкъурэр нэрылъэгъу. Лъэпкъ журналистым иеджапIэ ар къыщынэфагъ. АР-м и ЛIышъхьэ дэжь адыгабзэмкIэ щызэхэщэгъэ Советым «Адыгэ макъэм» иредактор шъхьаIэу МэщлIэкъо Саидэ ар къыщиIуагъ. Тхэныр сабыеу къэкIуагъэхэм зэкIэми къадэхъугъэп. Ар дэгъу дэдэу пшIэн фае тисэнэхьат урылэжьэным пае. Мыбэхэм журналистикэр ашIодгъэшIэгъонынэу, сэнэхьатым нэIуасэ фэтшIынхэу къахэтщыгъэх, ар къыддэхъугъ. Тэгугъэ кIэщыгъоу агу къыщыущыгъэр мыкIосэжьэу, къэкIорэ илъэсми къэтщэнхэшъ, джыри едгъэджэшъунхэу, ахэм кIэу къахэтщыщтхэри ядгъэгъусэщтых. Мары «медицинэм сыкIощт» ыIозэ, Къанэкъо Фатимэ зы шэмбэт десэ блигъэкIыгъэп, ар етIани ятэ ренэу къыщэщтыгъ. Ащ сыд къыгъэлъагъорэр? Фай, ыгу рехьы, шIоигъоныгъэшхо иI – ар зымыуасэ щыIэп. Арышъ, едгъэджэгъэ нэбгырэ 24-м щыщэу нэбгыритф нэмыIэми журналист сэнэхьатым феджэхэу, къытфагъэзэжьымэ зымыуасэ щыIэп. Анахь макIэмэ, «нэбгыритф» сэIо ау, анахьыбэмэ, нэбгырэ тIокIи орэхъу. Ахэр къытхэуцохэмэ, Iофыгъошхо зетхьагъэу хъущт.

Шъори сышъуфэраз, еджапIэм щыкIогъэ десэхэр зыпшъэ дэкIыгъэхэр шъоры – гъэсакIохэр ары.

- Зыфэдэ мыхъурэ хъугъэ-шIагъэу сэлъытэ лъэпкъ журналистым иеджапIэ зэхэщагъэ зэрэхъугъэр, - изэфэхьысыжьхэмкIэ къыддэгощагъ проектым хэт гъэсакIоу ХьакIэмыз Сусанэ. - Тарихъым мыщ фэдэ джыри къыхэкIыгъэп, уахътэм изы нэшанэу, изы амалэу къытфэсыгъэу сэлъытэ. Тэри тишIэныгъэхэм тахэплъэжьын фаеу хъугъэ. Бэмэ псынкIэу, зэхэхьагъукIэ ахэтщэнхэ фаеу хъугъэ, гущыIэм пае, къэбар кIэкI гъэпсыкIэр, упчIэтыкIэр, зэдэгущыIэгъу шIыкIэр – ар лъэшэу гъэшIэгъоныгъэ. Сабыйхэм Iоф адатшIэ зэхъум сыд тлъэгъугъэр? Бзэр икъу дэдэу аIэкIэлъэп, унагъом зэрэщыгущыIэхэрэм фэд, ау ныбжьыкIэхэр чаных, IупкIэх, журналистикэм илъэныкъо зэфэшъхьафхэм алъыIэсынхэр афызэшIокIыгъ, ашIогъэшIэгъон – ащ сигъэгушIуагъ. Радиор, телевидениер, гъэзетыр, социальнэ хъытыухэр зытштэхэрэм, кIэлэеджэкIо куп пэпчъ десэ щырыщ ныIэп афызэхэтщэн тлъэкIыгъэр. Ащ емылъытыгъэу, зэрафэлъэкIэу ятIорэр зыхащагъ, тэри хьалэлэу тишIэныгъэхэмкIэ тадэгощагъ. Ащ тегъэразэ. Радиор зытиIэр къихьащт илъэсым илъэсишъэ хъущт. Зэгорэм ащ фэдэ шIыкIэхэр дгъэфедэщтыгъэх - районым щыIэ корреспондентхэр тиIэщтыгъэх. КъытфэкIогъэ ныбжьыкIэхэу дгъэсагъэхэм ащ фэдэ къэтын цIыкIу горэхэр къытфашIышъунэу къысщэхъу. НыбжьыкIэхэми ар ашIогъэшIэгъон хъущтэу къысшIошIы. Ежьхэр зыгъэгумэкIырэ ныбжьыкIэ Iофыгъо горэхэр, зыщыпсэухэрэ чIыпIэхэм къащыхъурэ хъугъэ-шIагъэхэр къытфагъэхьынхэ алъэкIыщт. «Медия-еджапIэм сыд къыдэхъугъэр?» зыпIокIэ, тисэнэхьат псынкIэу хэтщагъэх, къедгъэхъопсагъэх. Апшъэрэ гъэсэныгъэ тисэнэхьаткIэ зэрагъэгъотыным пае адыгэ филологиемрэ культурэмрэкIэ факультетэу АКъУ-м хэтым чIэхьанхэ зэралъэкIыщтыр ятIуагъ. Гукъау нахь мышIэми, адыгабзэм рылэжьэнхэ алъэкIынэу ащи бэп непэ къычIэкIырэр. ЕтIани, зы шэпхъэ пытэ сэ сшъхьэкIэ агурызгъэIуагъ: журналист ухъу пшIоигъомэ укIытэр Iуогъэкlотышъ, Iэдэбыр, гупшысэр, акъылыр, гулъытэр «хэогъанэхэшъ», IофшIэным уфежьэ. Непэ ныдэлъфыбзэм нахь игъэкIотыгъэу тыдэлэжьэн фае. Джырэ мафэхэм журналистикэм шIыкIэ зэфэшъхьафэу ыгъэфедэхэрэм адиштэу адыгабзэр ахэм ядгъэкIузэ тырылэжьэн фае. Ащ пае сэнэхьатым къыхэхьэрэ ныбжьыкIэхэм, щэч хэмылъэу, ныдэлъфыбзэр дэгъу дэдэу ашIэнныр ищыкIагъ.

МэзитIум къехъурэ лъэпкъ журналистым иеджапIэ тишъыпкъэу тыщылэжьагъ. Шэмбэт къэс гъогум тетыгъэхэмкIэ ар багъэ, ау шIэныгъэ икъу яптынымкIэ мэкIагъэ. Сыдэу щытми, апэрэ лъэбэкъу цIыкIухэр журналист сэнэхьатым щядгъэшIыгъэх. Фэдэ къыхэмыкIыгъэу тарихъ мэхьанэ зиIэ ушэтыным тыхэлэжьагъ. КъэкIорэ илъэсми еджапIэм иIофшIэн лъигъэкIотэщт, ары Союзым ипащэу ТIэшъу Светланэ гухэлъэу иIэр. Ащ ишIуагъэу къэкIуагъэр, тигугъэапIэмэ зыкъагъэшъыпкъэжьыщтмэ тапэкIэ къэнэфэщт.

ТЭУ Замир.

Адыгэ пIуаблэм и Ун

АР-м инароднэ сурэтышIэу ГъукIэ Замудин лъэпкъ культурэм изы пкъыгъо хьалэмэтэу пIуаблэм ихьакIэщ-музей иунэ къыщызэIуихыгъ. ПIуаблэм тарихъэу пылъыр, ащ ишIыкIэ, зэрагъэфедэрэр IэпэIасэм «Адыгэ макъэм» къыфиIотагъ.

- ПIуаблэм ишIын сыдэущтэу укъыфэкIонэу хъугъа, сыдэущтэу ащ ишIын къыпIэкIэхьагъ?

- ЦIыфыр щэIэфэ шIэныгъэ зэфэшъхьафыбэ егъоты. Лъэпкъым тарихъ гъогоу къыкIугъэр, ишэн-хабзэхэр, иIэшIагъэхэр сыдигъуи сшIогъэшIэгъоныгъ. 1980 - 1985-рэ илъэсхэм Адыгеимрэ Къэбэртаерэ ячылэхэр къэскIухьэзэ, нахьыжъхэм пIуаблэм икъэбар къязгъэIотэжьыгъ. Ахэм къахэсшыпыкIыгъэ гущыIэхэу пIуаблэм къешIэкIыгъэхэр хэтхэу гущыIалъэ зэхэзгъэуцуагъ, тхылъэу «Адыгэ пIуаблэхэр» къыдэзгъэкIыгъ. Ащ осэшхо зиIэ тхыгъэхэр дэхьагъэх. ТхылъымкIэ пшъэрылъ шъхьаIэу сиIагъэр пIоблэ зэмылIэужыгъоу адыгэхэм яIагъэхэм ясурэтхэр ухъумэгъэнхэр, адыгэ IэшIэгъэ хьалэмэтым джырэ ныбжьыкIэхэр къыфэгъэущыгъэнхэр ары. Мы тхылъыр илъэсыбэрэ сыздэлэжьэгъэ ушэтыным изэфэхьысыжь хъугъэ. Лъэпкъ культурэр зышIогъэшIэгъонхэм ар къашъхьапэнэу сыщэгугъы.

- Адыгэ пIуаблэр лъэпкъ тарихъым щыщ. Тхылъым сыд фэдэ IэшIагъэха дэхьагъэхэр?

- Лъэпкъ культурэм изы пкъыгъо хьалэмэтэу пIуаблэм ехьылIэгъэ къэбархэмрэ сурэтхэмрэ тхылъым щызэхэугъоягъэх. Искусствэм илъэгапIэ нэсэу пIуаблэхэр зэрэшIыгъэнхэ фаер ащ къыщысIотагъ. Пэсэрэ пIуаблэхэм ащыщэу къэнэжьыгъэхэр, хъарзынэщхэм ачIэлъхэр зы купышхоу зэзгъэуIужьыгъэх ыкIи ушэтын куухэр ясшIылIагъ. Дунаим щыцIэрыIо шIэныгъэлэжьхэм ястатьяхэр тхылъым къыдэхьагъэх. Ахэм сэ сиушэтынхэр къакIэлъэкIох. ПIуаблэм итарихъ, ишIыкIэ, зэрагъэфедэрэр, тхыпхъэ-кIыпхъэу зэрагъэкIэракIэрэр ащ къыщысIотагъ. ПIоблэ 600-м ехъу, иными цIыкIуми, къыхэзгъэщыгъ. Ахэм ахэт ямышIыкIэ гъэпсыкIэ зиIэ пIоблитIу уарзэм хэшIыкIыгъэхэу, алырэгъум фэдэхэу. Я XIX-рэ лIэшIэгъум къыщыублагъэу джырэ уахътэм нэс ашIыгъэхэу Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей чIэлъ пIоблэ 85-рэ, Урысыем имузей зэфэшъхьафхэм - 244-рэ, гуманитар ушэтынхэмкIэ Къэбэртэе-Бэлъкъар институтым, унагъохэм арылъхэу 88-рэ ыкIи джырэ пIоблэшIхэм яIэшIэгъи 132-рэ ушэтыным хэзгъэлэжьагъэх.

- Сыда пIуаблэм ишIын къызщежьэрэр?

- АпэрэмкIэ, пIуаблэм ишIын уфэен фае. ЯтIонэрэмкIэ, орыжъым укIонышъ, IутIэныр къэпхын, бгъэкъэбзэн, птхъын, зэхэбдзын, бгъэгъун фае. IутIэныр мазэрэ тыгъэм хэлъэу мэгъу ыкIи хьазыр мэхъу.

- Адыгэ пIуаблэхэм яинагъэ, ятеплъэ шэпхъэ гъэнэфагъэ горэ яIа? Сыда ахэр зэрэзэтекIхэрэр?

- Адыгэ пIуаблэхэм яинагъэ, ятеплъэ, зэрагъэфедэрэм, шъоу яIэм, зыхэшIыкIыгъэхэм, тхыпхъэхэр зэрахэгъэщэгъэ шIыкIэм ялъытыгъэу купиплIэу гощыгъэх: цыр агъапцIэ зыхъукIэ агъэфедэрэ пIуаблэр - ащ ший раIо, пIоблэ шъоззикI инхэр, пIоблэжъыехэр, зэмышъогъу орзэ пIоблэ алырэгъухэр. Ау сыдми пIоблэпсымрэ IутIэнымрэ зэблыгъэ къодыеу пIуаблэр щытэп. Мыр адыгэ алырэгъоу лъэпкъым идышъэ кIэнэу щыт. Ар джэхашъом лъэгукIадзэу тырадзэщтыгъ, дэпкъым палъэщтыгъ, нэмазлыкъэу ашIыщтыгъ.

- Анахь пIоблэ нахьыжъэу мы унэм къыщыгъэлъэгъуагъэр сыд фэда? IэшIагъэ пэпчъ къэбар гъэнэфагъэ иIа?

- ХьакIэщ-музеим къыщыгъэлъэгъогъэ пIуаблэхэм анахьыжъым илъэс 200 ыныбжь. Анахь ныбжьыкIэу илъэс 25-рэ зыныбжьыр сэ сиIэшIагъэу щыт. ПIуаблэ пэпчъ зышIыгъэм, уахътэу, чIыпIэу зыщишIыгъэм, зыхишIыкIыгъэм, шIыкIэу иIэм, чIыпIэу зыщаухъумэрэм якъэбархэр апытхагъэх.

- ПIуаблэхэм яшIыкIэ непэ къэIэтыжьыгъэным Iофышхо дэошIэ.

- Мы лъэпкъ IэшIагъэр къэIэтыжьыгъэныр Iофыгъошхоу щыт. ПIуаблэр зыблэщт ныбжьыкIэхэр гъэсэгъэнхэ фае. Адыгэ Республикэм культурэмкIэ и Министерствэрэ лъэпкъ культурэм и Гупчэрэ пIоблэшIынымкIэ IэпэIасэхэр гъэхьазырыгъэнхэмкIэ унашъоу зэдаштагъэм ипроектышхо 2023-рэ илъэсым сыхэлэжьагъ. СихьакIэщ-музей Адыгеим культурэм и Унэу итхэм ащылажьэхэрэр къедгъэблагъэхи, пIоблэшIыным пылъ Iофыгъохэр, итарихъ гъогу къафэтIотагъ. Нэужым Мыекъуапэ пэмычыжьэу щыт псыуцугъэм десэхэр щылъыдгъэкIотагъэх.

- Я XIX - XX-рэ лIэшIэгъухэм пэсэрэ пIоблэшIхэм яIэшIагъэхэмрэ джырэ лъэхъаным ашIыгъэхэмрэ сыда зэрэзэтекIыхэрэр?

- ЯмышIыкIэ гъэпсыкIэ зиIэ пIуаблэхэр уарзэм хашIыкIыщтыгъэх. Джы - IутIэн къодыем.

- ХьакIэщ-музеим къэгъэлъэгъонхэр щыреогъэкIокIыха?

- ШIэныгъэкIуапIэ хъурэ зэIукIэгъухэм сафэхьазыр. Адыгеим щыпсэухэрэр, Урысыем ыкIи IэкIыбым къарыкIыгъэ зекIохэр къызэрэтфакIохэрэм лъэшэу тегъэгушIо. Адыгэ пIуаблэр лъэпкъ кIэн баеу зэрэщытыр тырыгушхозэ ятэгъэлъэгъу, ишIыкIэ ятэгъашIэ. Мы гъэмафэм Тайвань къикIыгъэ зекIор хьакIэщ-музеим къытфеблэгъагъ. Адыгэ лъэпкъым кIэн баеу иIэр ыгъэшIэгъуагъ.

Лъэпкъэу тызщыщым уасэ фэтшIынымкIэ, тыбзэ, тихабзэхэм ягугъу тшIынымкIэ, ныбжьыкIэхэм зэхядгъэхынымкIэ, лъэпкъ IэпэщысэшIыным фэдгъэсэнхэмкIэ Iофышхо тшIэн фае. Лъэпкъ культурэр зышIогъэшIэгъон пстэури хьакIэщ-музеим къесэгъэблагъэх, типчъэхэр зэIухыгъэх.

ЛЪЭПШЪЫКЪО Фатим.

ТВ НЭТЫНХЭР

Блыщхьэ, дыгъэгъазэм и 22

1

05.00 «Доброе утро»
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.25 «Модный приговор» (0+)
10.15 «Жить здорово!» (16+)
11.00, 12.15, 18.30 «Время покажет» (16+)
14.00, 17.00, 23.05 «Большая игра» (16+)
15.15 «Давай поженимся!» (16+)
16.05 «Мужское/Женское» (16+)
18.00 Вечерние новости
19.50 «Пусть говорят» (16+)
21.00 «Время»
22.00 Т/с «МОСКВА СЛЕЗАМ НЕ ВЕРИТ. ВСЕ ТОЛЬКО НАЧИНАЕТСЯ» (16+)
00.20 «Время героев» (16+)
01.25 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)
03.05 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)

РОССИЯ 1

05.00 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 16.30, 20.00, 03.00 Вести
09.30 Местное время
09.55 О самом главном (12+)
11.30 Вести. Местное время
12.00 «60 минут» (12+)
14.30 Т/с «ШУША» (16+)
17.00 «Малахов» (16+)
18.00 «60 минут» (12+)
21.10 Вести. Местное время
21.30 Т/с «ПОСЛЕДНИЙ БОГАТЫРЬ. НАСЛЕДИЕ» (16+)
23.50 Вечер с Владимиром Соловьевым (12+)
02.30 Т/с «ШУША» (16+)
03.30 Т/с «ШУША» (16+)

НТВ

04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ. РУБЕЖИ РОДИНЫ» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 00.20 «Сегодня»
13.25 «Чрезвычайное происшествие»
14.00 «Место встречи»
16.45 «За гранью» (16+)
17.50 «ДНК» (16+)
20.00 Т/с «ТАЙНЫЙ СОВЕТНИК» (16+)
22.15 Т/с «БОЛЬШАЯ ВОДА» (16+)
00.45 Т/с «ЧУМА» (16+)
04.05 Д/с «По следу монстра» (16+)

ЗВЕЗДА

05.25 Т/с «СМЕРШ. ЛЕГЕНДА ДЛЯ ПРЕДАТЕЛЯ» (16+)
07.00 «Сегодня утром» (12+)
09.00, 13.00, 17.00 Новости дня (16+)
09.15 «Открытый эфир». Ток-шоу
11.00 Д/с «Передний край. Призвание врач» (16+)
11.50 Д/с «Москва фронту» (16+)
12.15, 13.25 Т/с «БОЛЬШАЯ ПЕРЕМЕНА» (16+)
14.15, 15.05, 17.15 Т/с «ЗОЛОТОЙ КАПКАН» (16+)
15.00 Военные новости (16+)
18.50 «Специальный репортаж»
19.00 Новости дня (16+)
19.55 «По горячим следам» (16+)
20.10 «Скрытые угрозы» с Николаем Чиндяйкиным (16+)
21.00 «Открытый эфир». Ток-шоу
22.45 «Между тем» с Наталией Метлиной (12+)
23.15 «Нулевая мировая». Док. драма (16+)
00.20 Т/с «БОЛЬШАЯ ПЕРЕМЕНА» (16+)
01.25 Х/ф «СЕЛЬСКИЙ ВРАЧ» (16+)
03.20 Д/с «Освобождение. Решающие битвы» (16+)

РОССИЯ К

6.30 Диалоги о животных
07.15 Легенды мирового кино
07.45 Х/ф «ПОД КУПОЛОМ ЦИРКА» (16+)
10.00, 12.30, 17.00, 19.30, 23.35 Новости культуры
10.15 Наблюдатель
11.15, 00.35 «ХХ век»
12.45 Новости. Подробно. АРТ
13.00 Д/ф «Роман в камне»
13.35 Х/ф «13 ПОРУЧЕНИЙ» (16+)
14.45 Линия жизни
15.55 Агора
17.15 Г. Свиридов. «Метель». Большой симфонический оркестр им. П. И. Чайковского. Дирижер Владимир Федосеев
17.50 Уроки русского. Чтения
18.20 Рассказы из русской истории
19.45 Правила жизни
20.15 Х/ф «БОЛЬШАЯ ПЕРЕМЕНА» (16+)
21.25 Д/с «Жил-был царь»
21.55 Х/ф «ПРИЗРАК ЛЮБВИ»
23.50 Д/ф «Настоящая война престолов»
01.50 Д/ф «Кавказская пленница». Это же вам не лезгинка, а твист!»
02.30 Д/ф «Роман в камне»

МАТЧ!

06.00 «Вы это видели» (12+)
06.30 Биатлон с Дмитрием Губерниевым (12+)
07.00, 09.00, 12.55, 15.30 Новости
07.05, 11.35, 21.00, 00.30 Все на Матч! Прямая трансляция
09.05 Лица страны (12+)
09.25 Спортивный дайджест (16+)
10.30 Смешанные единоборства. М. Гасанов - Д. Арышев. АСА. Трансляция из Москвы (16+)
12.35 «Специальный репортаж»
13.00 Есть тема! Прямая трансляция
14.20 Д/с «Непридуманные истории» (12+)
15.00 Лыжная страна (12+)
15.35 Громко. Прямая трансляция
16.45 Хоккей. «Металлург» (Магнитогорск) - «Нефтехимик» (Нижнекамск). Фонбет. Чемпионат КХЛ. Прямая трансляция
19.30 Бокс. П. Портер - Э. Гарретт. Bare Knuckle FC. Трансляция из США (16+)
21.45 Футбол. Суперкубок Италии. Финал. Прямая трансляция из Саудовской Аравии
01.30 Д/ф «Джеррард. Прирожденный лидер» (12+)
02.55 Волейбол на снегу. Чемпионат России. Женщины. Матч за 3-е место. Трансляция из Казани (6+)
03.55 Новости (0+)
04.00 Баскетбол. ЦСКА - МБА-МАИ (Москва). Единая лига ВТБ (6+)

Гъубж, дыгъэгъазэм и 23

1

05.00 «Доброе утро»
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.25 «Модный приговор» (0+)
10.15 «Жить здорово!» (16+)
11.00, 12.15, 18.30 «Время покажет» (16+)
14.00, 17.00, 23.05 «Большая игра» (16+)
15.15 «Давай поженимся!» (16+)
16.05 «Мужское/Женское» (16+)
18.00 Вечерние новости
19.50 «Пусть говорят» (16+)
21.00 «Время»
22.00 Т/с «МОСКВА СЛЕЗАМ НЕ ВЕРИТ. ВСЕ ТОЛЬКО НАЧИНАЕТСЯ» (16+)
00.15 Д/ф «Атом. В поисках бессмертия». К 80-летию атомной промышленности (12+)
01.15 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)
03.05 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)

РОССИЯ 1

05.00 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 16.30, 20.00, 03.00 Вести
09.30 Местное время
09.55 О самом главном (12+)
11.30 Вести. Местное время
12.00 «60 минут» (12+)
14.30 Т/с «ШУША» (16+)
17.00 «Малахов» (16+)
18.00 «60 минут» (12+)
21.10 Вести. Местное время
21.30 Т/с «ПОСЛЕДНИЙ БОГАТЫРЬ. НАСЛЕДИЕ» (16+)
23.40 Вечер с Владимиром Соловьевым (12+)
02.15 Т/с «ШУША» (16+)
03.30 Т/с «ШУША» (16+)

НТВ

04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ. РУБЕЖИ РОДИНЫ» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 00.20 «Сегодня»
13.25 «Чрезвычайное происшествие»
14.00 «Место встречи»
16.45 «За гранью» (16+)
17.50 «ДНК» (16+)
20.00 Т/с «ТАЙНЫЙ СОВЕТНИК» (16+)
22.15 Т/с «БОЛЬШАЯ ВОДА» (16+)
00.45 Т/с «ЧУМА» (16+)
04.05 Д/с «По следу монстра» (16+)

ЗВЕЗДА

05.30 Т/с «ЗОЛОТОЙ КАПКАН» (16+)
07.00 «Сегодня утром» (12+)
09.00, 13.00, 17.00 Новости дня (16+)
09.15 «Открытый эфир». Ток-шоу (16+)
11.00 Д/с «Передний край. Призвание врач» (16+)
11.50 Д/с «Москва фронту» (16+)
12.15, 13.25 Т/с «БОЛЬШАЯ ПЕРЕМЕНА» (16+)
14.15, 15.05, 17.15 Т/с «ЗОЛОТОЙ КАПКАН» (16+)
15.00 Военные новости (16+)
18.50 «Специальный репортаж» (16+)
19.00 Новости дня (16+)
19.55 «По горячим следам» (16+)
20.10 «Улика из прошлого» (16+)
21.00 «Открытый эфир». Ток-шоу (16+)
22.45 «Между тем» с Наталией Метлиной (12+)
23.15 «Нулевая мировая». Док. драма (16+)
00.20 Т/с «БОЛЬШАЯ ПЕРЕМЕНА» (16+)
01.30 Х/ф «СВИНАРКА И ПАСТУХ» (16+) (1941) (12+)
03.00 Д/с «Освобождение. Решающие битвы» (16+)
03.35 Д/с «ВМФ СССР. Хроника Победы» (16+)
04.00 Т/с «ЗОЛОТОЙ КАПКАН» (16+)

РОССИЯ К

06.30 Диалоги о животных
07.20 Легенды мирового кино
07.45 Кристальные истории
08.00 Х/ф «КЕТО И КОТЭ» (16+)
09.30 Д/с «Почерк эпохи» с Кириллом Кяро»
10.00, 12.30, 17.00, 19.30, 23.35 Новости культуры
10.15 Наблюдатель
11.15, 00.40 «ХХ век»
12.10 Д/с «Забытое ремесло»
12.45 Новости. Подробно. Книги
13.00 «Звезда бессмыслицы. ОБЭРИУты». К 80-летию Михаила Левитина
13.35, 20.15 Х/ф «БОЛЬШАЯ ПЕРЕМЕНА» (16+)
14.45 Российский национальный оркестр. Концерт. Солист - Энджел Вонг. Дирижер - Александр Рудин
16.30 Д/ф «Роман в камне»
17.15 Семидесятые
17.30 Д/ф «Книжный человек. Яков Гордин»
18.15 Д/ф «Кавказская пленница». Это же вам не лезгинка, а твист!»
19.00 Д/с «Почерк эпохи» с Кириллом Кяро»
19.45 Правила жизни
21.25 Д/с «Жил-был царь»
21.55 Х/ф «ВЕСНА, ЛЕТО, ОСЕНЬ, ЗИМА... И СНОВА ВЕСНА» (16+)
23.50 Д/ф «Настоящая война престолов»
01.50 Д/ф «Морозко». Нет! Не принцесса! Королевна!»
02.30 Д/ф «Роман в камне»

МАТЧ!

06.00 Спортивный дайджест (16+)
07.00, 09.00, 12.55, 15.30 Новости
07.05, 11.35, 15.35, 00.30 Все на Матч! Прямая трансляция
09.05, 12.35 «Специальный репортаж» (12+)
09.25 Футбол. Чемпионат Испании. Обзор тура (6+)
10.30 Смешанные единоборства. А. Перейра - И. Адесанья. UFC. Трансляция из США (16+)
13.00 Есть тема! Прямая трансляция
14.20 Д/с «Непридуманные истории» (12+)
15.00 География спорта (12+)
16.55 Хоккей. «Красная Армия» (Москва) - МХК «Спартак» (Москва). Olimpbet. Чемпионат МХЛ. Прямая трансляция
19.25 Баскетбол. «Зенит» (Россия) - «Игокеа» (Босния и Герцеговина). Winline Basket Cup. Прямая трансляция
21.25 Бильярд. BetBoom. Кубок мира. Прямая трансляция из Москвы
01.30 Матч! Парад (16+)
02.00 Д/ф «Роджер Федерер. Путь чемпиона» (12+)
02.55 Волейбол на снегу. Чемпионат России. Мужчины. Матч за 3-е место. Трансляция из Казани (6+)
03.55 Новости (0+)
04.00 Волейбол. Суперкубок России. Женщины. Финал. Трансляция из Калининграда (6+)

Бэрэжьей, дыгъэгъазэм и 24

1

05.00 «Доброе утро»
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.25 «Модный приговор» (0+)
10.15 «Жить здорово!» (16+)
11.00, 12.15, 18.30 «Время покажет» (16+)
14.00, 17.00, 23.05 «Большая игра» (16+)
15.15 «Давай поженимся!» (16+)
16.05 «Мужское/Женское» (16+)
18.00 Вечерние новости
19.50 «Пусть говорят» (16+)
21.00 «Время»
22.00 Т/с «МОСКВА СЛЕЗАМ НЕ ВЕРИТ. ВСЕ ТОЛЬКО НАЧИНАЕТСЯ» (16+)
00.15 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)
03.05 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)

РОССИЯ 1

05.00 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 16.30, 20.00, 03.00 Вести
09.30 Местное время
09.55 О самом главном (12+)
11.30 Вести. Местное время
12.00 «60 минут» (12+)
14.30 Т/с «ШУША» (16+)
17.00 «Малахов» (16+)
18.00 «60 минут» (12+)
21.10 Вести. Местное время
21.30 Т/с «ПОСЛЕДНИЙ БОГАТЫРЬ. НАСЛЕДИЕ» (16+)
23.30 Вечер с Владимиром Соловьевым (12+)
02.10 Т/с «ШУША» (16+)
03.30 Т/с «ШУША» (16+)

НТВ

04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ. РУБЕЖИ РОДИНЫ» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 00.20 «Сегодня»
13.25 «Чрезвычайное происшествие»
14.00 «Место встречи»
16.45 «За гранью» (16+)
17.50 «ДНК» (16+)
20.00 Т/с «ТАЙНЫЙ СОВЕТНИК» (16+)
22.15 Т/с «БОЛЬШАЯ ВОДА» (16+)
00.45 Т/с «ЧУМА» (16+)
04.05 Д/с «По следу монстра» (16+)

ЗВЕЗДА

05.30 Т/с «ЗОЛОТОЙ КАПКАН» (16+)
07.00 «Сегодня утром» (12+)
09.00, 13.00, 17.00 Новости дня (16+)
09.15 «Открытый эфир». Ток-шоу (16+)
11.00 Д/с «Передний край. Призвание врач» (16+)
11.50 Д/с «Москва фронту» (16+)
12.15, 13.25 Т/с «БОЛЬШАЯ ПЕРЕМЕНА» (16+)
14.15, 15.05, 17.15 Т/с «ЗОЛОТОЙ КАПКАН» (16+)
15.00 Военные новости (16+)
18.50 «Специальный репортаж» (16+)
19.00 Новости дня (16+)
19.55 «По горячим следам» (16+)
20.10 Д/с «Секретные материалы» (16+)
21.00 «Открытый эфир». Ток-шоу
22.45 «Между тем» с Наталией Метлиной (12+)
23.15 «Нулевая мировая». Док. драма (16+)
00.20 Т/с «БОЛЬШАЯ ПЕРЕМЕНА» (16+)
01.25 Х/ф «ДЕВУШКА С ХАРАКТЕРОМ» (16+)
02.50 Д/ф «Сталинградское Евангелие Ивана Павлова» (16+)
04.00 Т/с «ЗОЛОТОЙ КАПКАН»

РОССИЯ К

06.30 Диалоги о животных
07.20 Легенды мирового кино
07.55 Х/ф «АРШИН МАЛ АЛАН»
09.30 Д/с «Почерк эпохи» с Кириллом Кяро»
10.00, 12.30, 17.00, 19.30, 00.00 Новости культуры
10.15 Наблюдатель
11.10 Х/ф «БРОНЕНОСЕЦ «ПОТЕМКИН» (16+)
12.45 Новости. Подробно. Кино
13.00 «Звезда бессмыслицы. ОБЭРИУты». К 80-летию Михаила Левитина
13.35, 20.15 Х/ф «БОЛЬШАЯ ПЕРЕМЕНА» (16+)
14.45 Большой симфонический оркестр имени П.И. Чайковского. Концерт. Солист - Сергей Давыдченко. Дирижер - Арсентий Ткаченко
16.30 Библейский сюжет
17.15 Семидесятые
17.30 Больше чем любовь
18.15 Д/ф «Морозко». Нет! Не принцесса! Королевна!»
19.00 Д/с «Почерк эпохи» с Кириллом Кяро»
19.45 Правила жизни
21.25 Д/с «Жил-был царь»
21.55 Х/ф «ЛЮБОВЬ И СТРАСТЬ. ДАЛИДА» (16+)
00.15 Д/ф «Настоящая война престолов»
01.05 Д/ф «Книжный человек. Яков Гордин»
01.50 Д/ф «Девчата». Фигуры может и нет, а характер - налицо!»

МАТЧ!

06.00 Футбол. Чемпионат Испании. Обзор тура (6+)
07.00, 09.00, 12.55, 15.30 Новости
07.05, 11.35, 15.35, 00.05 Все на Матч! Прямая трансляция
09.05, 12.35 «Специальный репортаж» (12+)
09.25 Футбол. Чемпионат и Суперкубок Италии. Обзор (6+)
10.30 Смешанные единоборства. Н. Каррилльо - Л. Лесси. One FC. Трансляция из Таиланда
13.00 Есть тема! Прямая трансляция
14.20 Д/с «Непридуманные истории» (12+)
15.00 «Вид сверху» (12+)
16.45 Д/ф «Марадона Кустурицы»
18.45 Матч! Парад (16+)
19.15 Хоккей. «Шанхайские Драконы» (Шанхай) - «Спартак» (Москва). Фонбет. Чемпионат КХЛ. Прямая трансляция
22.00 Бильярд. BetBoom. Кубок мира. 1/2 финала. Прямая трансляция из Москвы
01.00 Смешанные единоборства. А. Перейра - И. Адесанья. UFC. Трансляция из США (16+)
02.00 Д/ф «Килиан Мбаппе. Восходящая звезда» (12+)
02.55 Волейбол на снегу. Чемпионат России. Женщины. Финал. Трансляция из Казани (6+)
03.55 Новости (0+)
04.00 Баскетбол. «Зенит» (Россия) - «Игокеа» (Босния и Герцеговина). Winline Basket Cup

Махуэку, дыгъэгъазэм и 25

1

05.00 «Доброе утро»
09.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.25 «Модный приговор» (0+)
10.15 «Жить здорово!» (16+)
11.00, 12.15, 18.30 «Время покажет» (16+)
14.00, 17.00, 23.05 «Большая игра» (16+)
15.15 «Давай поженимся!» (16+)
16.05 «Мужское/Женское» (16+)
18.00 Вечерние новости
19.50 «Пусть говорят» (16+)
21.00 «Время»
22.00 Т/с «МОСКВА СЛЕЗАМ НЕ ВЕРИТ. ВСЕ ТОЛЬКО НАЧИНАЕТСЯ» (16+)
00.15 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)
03.05 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)

РОССИЯ 1

05.00 Утро России
09.00, 11.00, 14.00, 16.30, 20.00, 03.00 Вести
09.30 Местное время
09.55 О самом главном (12+)
11.30 Вести. Местное время
12.00 «60 минут» (12+)
14.30 Т/с «ШУША» (16+)
17.00 «Малахов» (16+)
18.00 «60 минут» (12+)
21.10 Вести. Местное время
21.30 Т/с «ПОСЛЕДНИЙ БОГАТЫРЬ. НАСЛЕДИЕ» (16+)
23.30 Вечер с Владимиром Соловьевым (12+)
02.10 Т/с «ШУША» (16+)

НТВ

04.50, 08.25, 10.35 Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ. РУБЕЖИ РОДИНЫ» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 00.20 «Сегодня»
13.25 «Чрезвычайное происшествие»
14.00 «Место встречи»
16.45 «За гранью» (16+)
17.50 «ДНК» (16+)
20.00 Т/с «ТАЙНЫЙ СОВЕТНИК» (16+)
22.15 Т/с «БОЛЬШАЯ ВОДА» (16+)
00.45 «Позднякова» (16+)
01.00 «Мы и наука. Наука и мы»
02.00 Х/ф «ПОСЛЕДНИЙ ДЕНЬ» (16+)

ЗВЕЗДА

05.30 Т/с «ЗОЛОТОЙ КАПКАН» (16+)
07.00 «Сегодня утром» (12+)
09.00, 13.00, 17.00 Новости дня (16+)
09.15 «Открытый эфир». Ток-шоу (16+)
11.00 Д/с «Передний край. Призвание врач» (16+)
11.50 Д/с «Москва фронту» (16+)
12.15, 13.25 Т/с «БОЛЬШАЯ ПЕРЕМЕНА» (16+)
14.15, 15.05, 17.15 Т/с «ЗОЛОТОЙ КАПКАН» (16+)
15.00 Военные новости (16+)
18.50 «Специальный репортаж»
19.00 Новости дня (16+)
19.55 «По горячим следам» (16+)
20.10 «Код доступа» (12+)
21.00 «Открытый эфир». Ток-шоу
22.45 «Между тем» с Наталией Метлиной (12+)
23.15 «Нулевая мировая». Док. драма (16+)
00.20 Т/с «БОЛЬШАЯ ПЕРЕМЕНА»
01.25 Х/ф «ПОВЕСТЬ О ЧЕКИСТЕ»
02.55 Х/ф «СХВАТКА» (16+)
04.30 Д/с «Освобождение. Решающие битвы» (16+)
05.10 Т/с «ЗОЛОТОЙ КАПКАН»

РОССИЯ К

06.30 Диалоги о животных
07.20 Легенды мирового кино
07.50 Кристальные истории
08.05 Х/ф «СИЛЬВА» (16+)
09.30 Д/с «Почерк эпохи» с Кириллом Кяро»
10.00, 12.30, 17.00, 19.30, 23.30 Новости культуры
10.15 Наблюдатель
11.15, 00.35 «ХХ век»
12.45 Новости. Подробно. Театр
13.00 «Звезда бессмыслицы. ОБЭРИУты». К 80-летию Михаила Левитина
13.35, 20.15 Х/ф «БОЛЬШАЯ ПЕРЕМЕНА» (16+)
14.45 Открытие сезона Московской филармонии. Денис Мацуев, Александр Сладковский и Государственный академический симфонический оркестр Республики Татарстан
17.15 Семидесятые
17.30 Больше чем любовь
18.15 Д/ф «Девчата». Фигуры может и нет, а характер - налицо!»
19.00 Д/с «Почерк эпохи» с Кириллом Кяро»
19.45 Правила жизни
21.25 Д/с «Жил-был царь»
21.55 Х/ф «МУЖЧИНА И ЖЕНЩИНА. ЛУЧШИЕ ГОДЫ» (16+)
23.45 Д/ф «Настоящая война престолов»
01.50 Д/ф «Небесные ласточки». Моя милая Бабетта! Странно это, странно это!»

МАТЧ!

06.00 Футбол. Чемпионат и Суперкубок Италии. Обзор (6+)
07.00, 09.00, 12.55, 15.30 Новости
07.05, 11.35, 18.05, 21.05, 00.05 Все на Матч! Прямая трансляция
09.05, 12.35 «Специальный репортаж» (12+)
09.25 Д/ф «Брюс Ли. Путь воина»
10.30 Смешанные единоборства. Д. Порье - Дж. Гейджи. UFC. Трансляция из США (16+)
13.00 Есть тема! Прямая трансляция
14.20 Д/с «Непридуманные истории» (12+)
15.00 «Формула-1. Гаснут огни»
15.35 Волейбол. «Локомотив» (Новосибирск) - «Динамо» (Москва). Суперкубок России. Мужчины. 1/2 финала. Прямая трансляция из Санкт-Петербурга
18.35 Волейбол. «Зенит» (Санкт-Петербург) - «Зенит-Казань». Суперкубок России. Мужчины. 1/2 финала. Прямая трансляция из Санкт-Петербурга
22.00 Бильярд. BetBoom. Кубок мира. 1/2 финала. Прямая трансляция из Москвы
01.00 Смешанные единоборства. Н. Каррилльо - Л. Лесси. One FC. Трансляция из Таиланда
02.00 Д/ф «Инал Тасоев. Петербургский вайб» (12+)
02.55 Волейбол на снегу. Чемпионат России. Мужчины. Финал. Трансляция из Казани (6+)
03.55 Новости (0+)
04.00 Баскетбол. МБА-МАИ (Москва) - УНИКС (Казань). Единая лига ВТБ (6+)

Мэрем, дыгъэгъазэм и 26

1

05.00 «Доброе утро»
09.00, **12.00**, **15.00** Новости
09.25 «Модный приговор» (0+)
10.15 «Жить здорово!» (16+)
11.00, **12.15** «Время покажет» (16+)
14.00, **17.00** «Большая игра» (16+)
15.15 «Давай поженимся!» (16+)
16.05 «Мужское/Женское» (16+)
18.00 Вечерние новости
18.40 «Человек и закон» (16+)
19.45 «Поле чудес» (16+)
21.00 «Время»
21.45 «ДОстояние РЕспублики»
23.45 Х/ф «ОЛИВЬЕ» (18+)
01.20 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)

РОССИЯ 1

05.00 Утро России
09.00, **11.00**, **14.00**, **20.00** Вести
09.30 Местное время
09.55 О самом главном (12+)
11.30 Вести. Местное время
12.00 «60 минут» (12+)
14.30 Т/с «ШУША» (16+)
18.00 «60 минут» (12+)
21.10 Вести. Местное время
21.30 Х/ф «ПОСЛЕДНИЙ БОГАТЫРЬ. ПОСЛАННИК ТЬМЫ» (16+)
23.30 Х/ф «ЛЕД-3» (16+)
01.50 Х/ф «АИСТ НА КРЫШЕ»

НТВ

04.45 Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ. РУБЕЖИ РОДИНЫ» (16+)
06.30 «Утро. Самое лучшее» (16+)
08.00, **10.00**, **13.00**, **16.00**, **19.00** «Сегодня»
08.25 Д/с «Мои университеты. Будущее за настоящим» (6+)
09.25, **10.35** Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ» (16+)
11.00 Т/с «МОРСКИЕ ДЬЯВОЛЫ. СМЕРЧ. СУДЬБЫ» (16+)
13.25 «Чрезвычайное происшествие»
14.00 «Место встречи»
16.45 «ДНК» (16+)
17.55 «Жди меня» (12+)
20.00 Т/с «ТАЙНЫЙ СОВЕТНИК»
22.15 «Квартирник НТВ у Маргулиса» (12+)
02.00 Д/ф «Гуля» (16+)
02.50 «Квартирный вопрос» (0+)
03.40 Т/с «АГЕНТСТВО СКРЫТЫХ КАМЕР» (16+)

ЗВЕЗДА

06.40 Т/с «ЗОЛОТОЙ КАПКАН» (16+)
09.00, **13.00**, **17.00**, **19.00** Новости дня (16+)
09.20 «Ищу своих» (12+)
10.05, **13.20** Т/с «ОХОТНИКИ ЗА БРИЛЛИАНТАМИ» (16+)
14.25, **15.05**, **17.10** Т/с «ОХОТНИКИ ЗА БРИЛЛИАНТАМИ» (16+)
15.00 Военные новости (16+)
19.40 «Загадки века с Сергеем Медведевым». «Треблинка. Преступление и наказание»
20.30 Д/с «Война миров» (16+)
21.20 «Специальный репортаж. Что русскому смешно...» (16+)
22.00 «Здравствуйте, товарищи!»
23.30 «Музыка+». «Просто любить, просто мечтать, просто хочу вам пожелать хорошего Питера!» Народный артист РСФСР Михаил Боярский»
00.50 Х/ф «ФОРМУЛА ЛЮБВИ»
02.15 Х/ф «АДМИРАЛ УШАКОВ» (16+)
04.00 Д/с «Освобождение Европы. О чем не помнит мир спасенный...» (16+)
04.40 Х/ф «КОРАБЛИ ШТУРМУЮТ БАСТИОНЫ» (16+)

РОССИЯ К

06.30 Диалоги о животных
07.20 Эпизоды
08.05 Х/ф «ЦЫГАНСКИЙ БАРОН»
09.30 Д/с «Почерк эпохи» с Кириллом Кяро»
10.00, **12.30**, **17.00**, **19.30**, **23.25** Новости культуры
10.15, **01.20** «ХХ век»
10.50 «Кюхля». Телеспектакль. Режиссер - А. Белинский. Запись 1963 года
12.45 Д/с «Забытое ремесло»
13.00 «Звезда бессмыслицы. ОБЭРИУты». К 80-летию Михаила Левитина
13.35 Х/ф «БОЛЬШАЯ ПЕРЕМЕНА» (16+)
14.45 80 лет Академическому оркестру русских народных инструментов имени Н. Н. Некрасова телерадиоцентра «Орфей». «И песня в сердце отзовется, как эхо памяти живой». Концерт. Дирижер Евгений Волчков
17.15 Семидесятые
17.30 Царская ложа
18.15 Д/ф «Небесные ласточки». Моя милая Бабетта! Странно это, странно это!»
19.00 Д/с «Почерк эпохи» с Кириллом Кяро»
19.45 Всероссийский открытый телевизионный конкурс юных талантов «Синяя Птица»
21.20 Д/ф «Чукотка так и не отпустила нас»
22.30 «2 Верник 2»
23.40 Х/ф «ИЗ УФЫ С ЛЮБОВЬЮ!»
02.00 Д/с «Искатели»
02.45 М/ф «Кто расскажет небылицу?»

МАТЧ!

06.00 География спорта (12+)
06.30 «Формула-1. Гаснут огни»
07.00, **09.00**, **12.55**, **15.30** Новости
07.05, **11.35**, **15.35**, **21.35**, **00.05** Все на Матч! Прямая трансляция
09.05 «Небесная грация» (6+)
09.25 Д/ф «Роджер Федерер. Путь чемпиона» (12+)
10.30 Смешанные единоборства. Дж. Селимханов - Р. Керимов. АСА. Трансляция из Грозного (16+)
12.35 Лица страны (12+)
13.00 Есть тема! Прямая трансляция
14.20 Д/с «Непридуманные истории» (12+)
15.00 Магия большого спорта (12+)
16.45 Д/ф «Двенадцатый игрок»
19.00 Волейбол. Суперкубок России. Мужчины. Финал. Прямая трансляция из Санкт-Петербурга
22.00 Бильярд. BetBoom. Кубок мира. Финал. Прямая трансляция из Москвы
01.00 Смешанные единоборства. Д. Порье - Дж. Гейджи. UFC. Трансляция из США (16+)
02.00 Д/ф «Марадона Кустурицы»
03.55 Новости (0+)
04.00 Баскетбол. «Локомотив-Кубань» (Краснодар) - ЦСКА. Winline Basket Cup (6+)

Щэбэт, дыгъэгъазэм и 27

1

06.00 Телеканал «Доброе утро. Суббота»
09.00 «Умницы и умники» (12+)
09.45 «Слово пастыря» (0+)
10.00, **12.00** Новости
10.15 Д/ф «Иванушки International». Тоже являются частью Вселенной» (12+)
11.10 Поехали! (12+)
12.15 Д/ф «Чудеса спасения». К Дню спасателя (12+)
13.15 Д/ф «Рождение легенды» (12+)
16.55 «Кто хочет стать миллионером?» (12+)
18.00 Вечерние новости
18.20 «Сегодня вечером» (16+)
21.00 «Время»
21.35 Что? Где? Когда? (16+)
23.20 «Команды» (16+)
00.25 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)

РОССИЯ 1

05.00 Утро России. Суббота
08.00 Местное время. Суббота
08.35 «По секрету всему свету»
09.00 «Формула еды» (12+)
09.25 «Пятеро на одного»
10.10 Сто к одному
11.00, **14.00**, **17.00**, **20.00** Вести
11.30 «Наши. Военкоры» (12+)
12.00 «Доктор Мясников» (12+)
13.00 Большие перемены
14.40 Вести. Местное время
15.00 Х/ф «ПОСЛЕДНИЙ БОГАТЫРЬ. ПОСЛАННИК ТЬМЫ» (16+)
17.50 «Привет, Андрей!» (12+)
20.50 Вести. Местное время
21.00 Х/ф «МЫ В РАЗВОДЕ» (16+)
00.40 Х/ф «ЛЕД-3» (16+)
02.55 Х/ф «НОВОГОДНЯЯ ЖЕНА» (16+)

НТВ

04.40 Х/ф «СПАСАТЕЛЬ» (16+)
06.20 «Жди меня» (12+)
07.20 «Смотр» (16+)
08.00, **10.00**, **16.00** «Сегодня»
08.20 «Поедем, поедим!» (16+)
09.20 «Едим дома»
10.20 «Главная дорога» (16+)
11.00 «Живая еда» с Сергеем Малоземовым» (12+)
12.00 «НашПотребНадзор» (16+)
13.00 «Сатья» (16+)
14.00 «Секрет на миллион» (16+)
16.20 ЧП. Расследование (16+)
17.00 «Следствие вели...» (16+)
19.00 «Центральное телевидение» с Вадимом Такменевым
20.20 «Браво! Бис!» (12+)
23.30 «Своя правда» с Романом Бабаяном (16+)
01.30 «Ч.Т.Д.» с Маргаритой Симоньян (16+)
02.00 ЧП. Расследование (16+)
02.30 «Дачный ответ» (0+)
03.25 Х/ф «ВРАЧА ВЫЗЫВАЛИ?»

ЗВЕЗДА

06.10 Х/ф «ЛЕДЯНАЯ ВНУЧКА» (16+)
07.25 Х/ф «КРЕПКИЙ ОРЕШЕК» (16+)
09.00, **13.00**, **19.00** Новости дня (16+)
09.15 «Второе мнение» (12+)
09.45 «СССР. Знак качества» с Иваном Охлобыстиным» (12+)
10.35 «Не факт!» (12+)
11.05 «Легенды музыки» (12+)
11.35 «Легенды кино». Эраст Гарин (12+)
12.30 «Жить после». Игорь Какушкин (16+)
13.15 Д/ф «Петровка. Шестая часть. Огненный рубеж Донбасса» (16+)
14.00 «По горячим следам» (16+)
14.25 Т/с «СИНДРОМ ШАХМАТИСТА» (16+)
18.35, **19.25** Х/ф «ДОРОГОЙ МОЙ ЧЕЛОВЕК» (16+)
21.15 «Галерея Звезд». Михаил Державин (12+)
23.05 Х/ф «НЕБО ИЗМЕРЯЕТСЯ МИЛЯМИ» (16+)
02.25 Х/ф «В ДОБРЫЙ ЧАС!» (16+)
04.00 Х/ф «КРЕПКИЙ ОРЕШЕК»
05.15 Д/с «ВМФ СССР. Хроника Победы» (16+)

РОССИЯ К

06.30 Библейский сюжет
07.05 М/ф «Мультфильмы»
08.15 Х/ф «ВЕСЕЛАЯ ВДОВА» (16+)
10.35 Д/ф «Сюжеты зимней Тарусы»
11.20 Х/ф «ГОРИ, ГОРИ, МОЯ ЗВЕЗДА»
12.50 Шоу открытия III Международного буддийского форума «Кочевье народа»
13.45 Д/ф «Жизнь сурка»
14.45 Рассказы из русской истории
15.35 Выпускной спектакль Академии русского балета имени А.Я. Вагановой в Государственном Кремлевском дворце
17.50 Х/ф «ТЕНИ НАД НОТР-ДАМ» (16+)
19.30 Новости культуры
19.45 Спектакль-посвящение «Я Вас люблю всю жизнь и каждый день». Инна Чурикова и Глеб Панфилов
21.45 Х/ф «ПЛАЩ КАЗАНОВЫ»
23.25 Д/ф «Роман в камне»
23.50 Х/ф «ВСЕМ - СПАСИБО!..»
01.25 Д/ф «Жизнь сурка»
02.20 М/ф «Мультфильмы для взрослых»

МАТЧ!

06.00 Смешанные единоборства. И. Махачев - А. Волкановски. UFC. Трансляция из Австралии (16+)
07.00, **09.00** Новости
07.05, **12.05**, **15.35**, **18.00**, **22.00**, **00.45** Все на Матч! Прямая трансляция
09.05 М/с «Чемпионы» (6+)
09.30 Д/ф «Килиан Мбаппе. Восходящая звезда» (12+)
10.30 Лыжные гонки. ФосАгро. Кубок России. Спринт. Прямая трансляция из Кировской области
12.35 Лыжные гонки. ФосАгро. Кубок России. Спринт. Прямая трансляция из Кировской области
15.55 Футзал. Бетсити. Кубок лиги. Финал. Прямая трансляция из Кемерова
18.50 Матч! Парад (6+)
19.50 Футбол. «Удинезе» - «Лацио». Чемпионат Италии. Прямая трансляция
22.35 Футбол. «Пиза» - «Ювентус». Чемпионат Италии. Прямая трансляция
01.55 Лыжные гонки. ФосАгро. Кубок России. Спринт. Трансляция из Кировской области
03.55 Новости (0+)
04.00 Волейбол. Суперкубок России. Мужчины. Финал. Трансляция из Санкт-Петербурга

Тхьэмахуэ, дыгъэгъазэм и 28

1

06.00, **10.00**, **12.00** Новости
06.10 ПОДКАСТ.ЛАБ (16+)
06.35 Играй, гармонь любимая!
07.20 «Часовой» (12+)
07.50 «Здоровье» (16+)
08.55 «Золотая коллекция «Союзмультфильма» (0+)
09.40 «Непутевые заметки» (12+)
10.15 Д/ф «Главная роль». К 110-летию киностудии имени Горького (12+)
11.10 «Повара на колесах» (12+)
12.15 «Будем жить!» (16+)
13.15 «Видели видео?» (0+)
14.50 Д/ф «Сергей Безруков. И снова с чистого листа» (16+)
15.55 Театрализованный концерт, посвященный Сергею Есенину. Памяти поэта (16+)
18.00 Вечерние новости
19.00 «Три аккорда» (16+)
21.00 «Время»
23.00 «30 лет вместе». «Песни о главном»

РОССИЯ 1

05.30 Х/ф «СКАЗКИ РУБЛЕВСКОГО ЛЕСА» (16+)
07.20 «В кругу друзей»
08.00 Местное время. Воскресенье
08.35 «Когда все дома с Тимуром Кизяковым»
09.25 Утренняя почта с Николаем Басковым
10.10 Сто к одному
11.00, **15.00** Вести
11.45 «Наши. Военкоры» (12+)
12.20 «Аншлаг и Компания» (16+)
15.45 Вести. Местное время
16.15 «Песни от всей души» (12+)
17.20 «Всероссийский открытый телевизионный конкурс юных талантов «Синяя Птица». Финал
19.00 «Песни от всей души» (12+)
20.00 Вести недели
22.30 Москва. Кремль. Путин
23.00 Воскресный вечер с Владимиром Соловьевым (12+)
01.35 Х/ф «СКАЗКИ РУБЛЕВСКОГО ЛЕСА» (16+)

НТВ

04.50 Х/ф «ТЫ МНЕ СНИШЬСЯ...»
06.40 «Центральное телевидение»
08.00, **10.00**, **16.00** «Сегодня»
08.20 Х/ф «ЛОВУШКА» (16+)
10.20 Основано на реальных событиях (16+)
14.00 «Секрет на миллион» (16+)
16.20 ЧП. Расследование (16+)
17.00 «Скандалы. Интриги. Расследования» (16+)
18.00 «Новые русские сенсации»
19.00 Итоги недели
20.20 «Шоу Аватар» (12+)
23.15 «Звезды сошлись» (16+)
00.50 «Основано на реальных событиях» (16+)

ЗВЕЗДА

05.40 Х/ф «ВНИМАНИЕ! ВСЕМ ПОСТАМ...» (16+)
07.00 Х/ф «БУДУ ПОМНИТЬ» (16+)
09.00 Новости недели с Юрием Подкопаевым (16+)
09.25 «Служу России» (12+)
09.55 «Военная приемка» (12+)
10.40 «Легенды армии с Александром Маршалом». Мария Фортус (12+)
11.30 «Легенды госбезопасности». «Надежда Троян. Охота на «Кабана» (16+)
12.20 Д/с «Война миров» (16+)
13.10 «Код доступа» (12+)
14.00 «Улика из прошлого» (16+)
14.50 «Скрытые угрозы» с Николаем Чиндяйкиным (16+)
15.40 Д/с «Секретные материалы»
16.30 «Загадки века с Сергеем Медведевым». «Шелепин против Брежнева. Борьба за власть»
17.20 «Специальный репортаж. Что русскому смешно...» (16+)
18.00 Главное с Ольгой Беловой
19.40 Д/с «Легенды советского сыска» (16+)
23.00 «Фетисов». Ток-шоу (12+)
23.55 Х/ф «ДОРОГОЙ МОЙ ЧЕЛОВЕК» (16+)
01.40 Х/ф «БУДУ ПОМНИТЬ» (16+)
03.15 Д/с «Освобождение Европы. О чем не помнит мир спасенный...» (16+)

РОССИЯ К

06.30 М/ф «Маугли»
08.15 Х/ф «ВСЕМ - СПАСИБО!..»
09.50 «Острова»
10.30 Х/ф «КАРЬЕРА ДИМЫ ГОРИНА» (16+)
12.10 Д/ф «Омолон. Притяжение тундры»
13.05 Всероссийский фестиваль любительских творческих коллективов. Гала-концерт
14.30 Д/с «Невский ковчег. Теория невозможного»
15.00 «Игра в бисер» с Игорем Волгиным
15.40 XXXIV Церемония вручения Первой театральной премии «Хрустальная Турандот»
17.15 Пешком...
17.45 Х/ф «ТЕНИ НАД НОТР-ДАМ» (16+)
19.30, **19.45** Новости культуры
20.25 Вечер-посвящение Николаю Добронравову «В песнях останемся мы... «
22.05 Х/ф «ПРИХОДИ НА МЕНЯ ПОСМОТРЕТЬ...» (16+)
23.50 Д/ф «Роман в камне»
00.20 Х/ф «ГОРИ, ГОРИ, МОЯ ЗВЕЗДА» (16+)

МАТЧ!

06.00 Смешанные единоборства. И. Махачев - А. Волкановски. UFC. Трансляция из ОАЭ
07.00, **09.00** Новости
07.05, **19.25**, **22.00**, **00.45** Все на Матч! Прямая трансляция
09.05 М/с «Команда МАТЧ» (0+)
09.30 Д/ф «Пеле. Король футбола»
10.30 Лыжные гонки. ФосАгро. Кубок России. Скиатлон. Женщины. Прямая трансляция из Кировской области
12.25 Лыжные гонки. ФосАгро. Кубок России. Скиатлон. Мужчины. Прямая трансляция из Кировской области
13.55 Лыжная страна
14.25 Баскетбол. «Уралмаш» (Екатеринбург) - УНИКС (Казань). Единая лига ВТБ. Прямая трансляция
16.30 Хоккей. ЦСКА - «Спартак» (Москва). Фонбет. Чемпионат КХЛ. Прямая трансляция
19.50 Футбол. «Болонья» - «Сассуоло». Чемпионат Италии. Прямая трансляция
22.35 Футбол. «Аталанта» - «Интер». Чемпионат Италии. Прямая трансляция
01.55 Лыжные гонки. ФосАгро. Кубок России. Скиатлон. Женщины. Трансляция из Кировской области (6+)
02.55 Лыжные гонки. ФосАгро. Кубок России. Скиатлон. Мужчины. Трансляция из Кировской области (6+)

ОТР

Блыщхьэ, дыгъэгъазэм и 22

6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «Дэфтэрхэмрэ щыхьэтхэмрэ» (12+)
6.40 «Хэкупсэхэу къэгъэтэджын». КъБР-м и ДОСААФ-р (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «УщиякIуэхэр». Забаковэ Танзиля (12+)
7.40 «Зэпсэлъэныгъэ». Къумахуэ Элинэ (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «КъэкIуэнум и дуней» (12+)
8.30 «Сабийхэм я дуней» (12+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «Тхылъ нэхъыбэ» (12+)
17.25 «Гур макъамэкIэ дгъэнщIынщ» (12+)
18.05 Наркотикым зыщыхъумэн (12+)
18.45 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Гъубж, дыгъэгъазэм и 23

6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «ЩIэплъыпIэ» (12+)
6.30 «Узыкъуэтмэ улъэщщ». Республикэ фестиваль
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Ди зэманым и лIыхъужьхэр». ХьэхъупащIэ Алан (12+)
7.20 Наркотикым зыщыхъумэн (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «Хацыбанэ» (12+)
8.45 «Тхылъ нэхъыбэ» (12+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «Партитура» (12+)
17.40 «ПщIэну щхьэпэщ» (12+)
18.15 «Узыщыгугъыпхъэр» (12+)
18.45 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Бэрэжьей, дыгъэгъазэм и 24

6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «Узыщыгугъыпхъэр» (12+)
6.40 «БлэкIам щыщ теплъэгъуэхэр» (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Си ЩоджэнцIыкIу Алий» (12+)
7.25 «ПщIэну щхьэпэщ» (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «Партитура» (12+)
8.40 «Зэгъусэу доджэ» (12+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 Спортым и зэман (12+)
17.25 «Песня далекая и близкая» (12+)
17.55 «Ди хуитыныгъэхэр». Юристхэм чэнджэщ къыдат (12+)
18.35 «Зи чэзу псалъэмакъ» (16+)
18.45 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Махуэку, дыгъэгъазэм и 25

6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «Зи чэзу псалъэмакъ» (16+)
6.20 «Ди хуитыныгъэхэр». Юристхэм чэнджэщ къыдат (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Песня далекая и близкая» (12+)
7.45 Гъуазджэм теухуауэ (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 Спортым и зэман (12+)
8.25 «Щытхъу зиIэ дохутыр» (12+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «Усэхэр зэрыт дэфтэр» (12+)
17.20 «Жылагъуэмрэ динымрэ» (12+)
17.50 «Тхыдэм къыхэщхэр». Социалист Лэжьыгъэм и ЛIыхъужь, СССР-м и Къэрал саугъэтыр зыхуагъэфэща Дэгужьей Виталий. Япэ нэтын (12+)
18.30 «02» къулыкъущIапIэм хъыбар фегъащIэ» (16+)
18.45 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Мэрем, дыгъэгъазэм и 26

6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «02» къулыкъущIапIэм хъыбар фегъащIэ» (16+)
6.25 «Тхыдэм къыхэщхэр». Социалист Лэжьыгъэм и ЛIыхъужь, СССР-м и Къэрал саугъэтыр зыхуагъэфэща Дэгужьей Виталий. ЕтIуанэ нэтын (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Жылагъуэмрэ динымрэ» (12+)
7.40 «Литературэ къеджэныгъэхэр». КъБР-м щIыхь зиIэ и артисткэ ЖьакIэмыхъу КIунэ (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «КъэкIуэнум и дуней» (12+)
8.35 «ХъуэпсапIэм дамэ къызытригъэкIахэр» (12+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «Уи зэманыр». ЩIалэгъуалэ нэтын (12+)
17.45 Адыгэ литературэм и лъабжьэр зыгъэтIылъа ЩоджэнцIыкIу Алий къызэралъхурэ илъэси 125-рэ зэрырикъум и щIыхькIэ пшыхь. Япэ Iыхьэ (12+)
18.45 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Щэбэт, дыгъэгъазэм и 27

6.00 «Узыншагъэр хъумэн» (12+)
6.30 «Псэм къыбгъэдэкI псалъэмакъ Ярошенкэ Александр и гъусэу» (12+)
7.00 «И гъащIэр IэщIагъэм теухуат». КъБР-м щIыхь зиIэ и егъэджакIуэ Жылау Нурбий (12+)
7.25 «ПцIым и дурэшхэр». Телефильм (16+)
8.05 «Уи зэманыр». ЩIалэгъуалэ нэтын (12+)
8.35 «ПщафIэ цIыкIухэр». Сабийхэм папщIэ нэтын
17.00 «Удэзыхьэх Iуэхухэм я клуб» (6+)
17.35 «Зэманым екIуу». Тележурнал (12+)
18.00 «Бзылъхугъэ сурэт». Беслъэней Замирэ (12+)
18.30 «Телъыджэр – гъунэгъущ». КъБР-м и цIыхубэ артист Балъкъэр Юрэ (12+)

Тхьэмахуэ, дыгъэгъазэм и 28

6.00 «Бзылъхугъэ сурэт». Беслъэней Замирэ (12+)
6.30 «Дэнэ къыщыщIидзэр Хэкум?» (12+)
6.50 «Уафэм и бжэр». Совет Союзым и ЛIыхъужь Къанкъуэщ Ахьмэдхъан (12+)
7.25 «Ракурс». ПщафIэ нэхъыжь Сэбаншы Резуан
8.00 «Зэманым екIуу». Тележурнал (12+)
8.25 «Удэзыхьэх Iуэхухэм я клуб» (6+)
17.00 «IэпщIэлъапщIэхэм я къалэ». ДыщэкI КIэбышэ Алинэ (12+)
17.35 «Скрипач». Абей СулътIанбэч (12+)
18.00 «Парламент сыхьэт» (12+)
18.30 «Республикэ: тхьэмахуэ зэхуаку хъыбархэр» (16+)

1 КъБР ★ «Мир» канал

Блыщхьэ, дыгъэгъазэм и 22

6.00 «ХъыбарыщIэхэр. ПщэдджыжьыкIэ» (16+)
6.10 «ФIым телэжьэн». «Илъэсым и егъэджакIуэ» зэпеуэм щытекIуа ГъукIакъуэ Альбинэ (адыгэбзэкIэ) (12+)
6.30 «Щэнхабзэм и хъугъуэфIыгъуэхэр». Лэжьыгъэм и ветеран Дыкъынэ Хьэсэн (адыгэбзэкIэ) (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «ЗэчиймрэIэпщIэлъапщIагъэмрэ». ТхакIуэ Гуртуев Эльдар къызэралъхурэ илъэс 90 ирокъу (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
7.50 «Гъуэгуанэ тхыгъэхэр». Iуащхьэмахуэ лъапэ (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 Гъуазджэм теухуауэ (12+)
8.25 «Страна улыбок» (12+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «СабийгъэгуфIэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
17.35 «Жаншэрхъ». Спорт нэтын (адыгэбзэкIэ) (12+)
17.55 «Гъунапкъэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
18.25 «Балиигъ упщIэ». Олимп чемпион Мудран Бесльэн (12+)
19.15 «Тхылъ нэхъыбэ» (12+)
19.30 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
19.45 «Уэрэдыр зи Iэпэгъу». КъБР-м и цIыхубэ артист Шэджыхьэщ Iэ Аслъэнбий (адыгэбзэкIэ) (12+)
20.25 «Ди щIыналъэм щыпсэу цIыхухэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
21.00 «ЩIэныгъэм хуэлэжьэнымкIэ щапхъэ». КъБР-м щIэныгъэхэмкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ Мамбэт Хьэлым и фэеплъу (12+)
21.40 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Гъубж, дыгъэгъазэм и 23

6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «ЩIалэгъуалэр мэгушыIэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
6.20 «Уэрэдыр зи Iэпэгъу». КъБР-м и цIыхубэ артист Шэджыхьэщ Iэ Аслъэнбий (адыгэбзэкIэ) (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Гъунапкъэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
7.40 «Ойнай-ойнай…». ГушыIэ нэтын (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «Тхылъ нэхъыбэ» (12+)
8.45 «Сказка о купце и его работнике Балде». Юмагулов И. и цIэр зезыхьэ Башкир театрым и спектакль (12+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 ««Дыгъэ-щыгъэ». Сабийхэм папщIэ нэтын (адыгэбзэкIэ) (6+)
17.35 «Тхылъ телъхьэпIэм» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
18.05 «Гурэгурэ зэрощIэ». Макъамэ нэтын (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
18.50 «Уи зэманым». Тележурнал (12+)
19.30 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
19.45 «Усыгъэм гъунэ иIэкъым» (адыгэбзэкIэ) (12+)
20.10 «Анэдэлъхубзэ» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
20.40 Нарт эпосым теухуа щIэныгъэ зэхуэс (12+)
21.40 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Бэрэжьей, дыгъэгъазэм и 24

6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «Усыгъэм гъунэ иIэкъым» (адыгэбзэкIэ) (12+)
6.35 «Къалэн». Теленовеллэ (адыгэбзэкIэ) (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Анэдэлъхубзэ» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
7.40 «Спорт утыку цIыкIу» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «Уи зэманым». Тележурнал (12+)
8.50 Абрамцевэ Н. «Сэ сыхэт?». Сабийхэм папщIэ таурыхъ (6+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 Спортым и зэман (12+)
17.25 «Щытхъу зиIэ дохутыр» (12+)
18.00 «КъэфакIуэхэр» (адыгэбзэкIэ) (12+)
18.40 «Сценэм къыхуигъэщIа». КъБР-м щIыхь зиIэ и артисткэ КIэхумахуэ ФатIимэ (адыгэбзэкIэ) (12+)
19.30 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
19.45 «ЕгъэджэкIуэ» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
20.15 «Ди хьэщIэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
20.50 КъБР-м и къэрал филармонием и симфоние оркестрым и концерт. Япэ Iыхьэ (12+)
21.30 «Зи чэзу псалъэмакъ» (16+)
21.40 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Махуэку, дыгъэгъазэм и 25

6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «Сценэм къыхуигъэщIа». КъБР-м щIыхь зиIэ и артисткэ КIэхумахуэ ФатIимэ (адыгэбзэкIэ) (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Ди хьэщIэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
7.45 «Узыщыгугъыпхъэр». Къэбэрдей-Балъкъэрым къыщыщIэж псы хущхъуэхэр (16+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «Щытхъу зиIэ дохутыр» (12+)
8.45 Спортым и зэман (12+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «Таурыхъищэ» (адыгэбзэкIэ) (6+)
17.20 «Ууаз» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
17.50 «Уэрэдыр фэеплъ мыкIуэдыжщ». Композитор Балэ Мухьэдин (адыгэбзэкIэ) (12+)
18.25 КъБР-м и Къэрал филармонием и симфоние оркестрым и концерт. ЕтIуанэ Iыхьэ (12+)
19.30 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
19.45 «02» къулыкъущIапIэм хъыбар фегъащIэ» (16+)
20.00 «Адыгэбзэм и псалъэгъэнахуэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
20.15 «Бзэрабзэ, пшынэ». Чеченовэ Iэсият и творческэ пшыхь (адыгэбзэкIэ) (12+)
21.00 «Тхыдэм къыхэщхэр». Социалист Лэжьыгъэм и ЛIыхъужь, СССР-м и Къэрал саугъэтыр зыхуагъэфэща Дэгужьей Виталий. Япэ нэтын
21.40 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Мэрем, дыгъэгъазэм и 26

6.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
6.10 «02» къулыкъущIапIэм хъыбар фегъащIэ» (16+)
6.25 «Лъагъуныгъэм и макъамэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
7.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
7.10 «Бзэрабзэ, пшынэ». Чеченовэ Iэсият и творческэ пшыхь (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
8.00 «ХъыбарыщIэхэр. Пщэдджыжь» (16+)
8.10 «Усэхэр зэрыт дэфтэр» (12+)
8.25 «Фортепианэ макъамэм и концерт» (12+)
17.00 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
17.10 «Лэгъупыкъу». Сабийхэм папщIэ нэтын (адыгэбзэкIэ) (6+)
17.30 «Бзэр лъэпкъым и гущэщ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
18.05 «Спортым къыхэжанык Iахэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
18.35 «ЦIыху Iущхэм зэрыжаIауэ» (балъкъэрыбзэкIэ)
18.50 «Тхыдэм къыхэщхэр». Социалист Лэжьыгъэм и ЛIыхъужь, СССР-м и Къэрал саугъэтыр зыхуагъэфэща Дэгужьей Виталий. ЕтIуанэ нэтын (12+)
19.30 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)
19.45 «Нобэрей бзылъхугъэ». Дизайнер Быхъурэ Маринэ (адыгэбзэкIэ) (12+)
20.15 «Узыншагъэ» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
20.55 Абхъазым и махуэхэр КъБКъУ-м зэрыщекIуэкIар (12+)
21.40 «ХъыбарыщIэхэр» (16+)

Щэбэт, дыгъэгъазэм и 27

6.00 «Узыншагъэ» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
6.40 «Спортым къыхэжанык Iахэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
7.10 «Бзэр лъэпкъым и гущэщ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
7.50 «Нобэрей бзылъхугъэ». Дизайнер Быхъурэ Маринэ (адыгэбзэкIэ) (12+)
8.20 «Лэгъупыкъу». Сабийхэм папщIэ нэтын (адыгэбзэкIэ) (6+)
8.40 «Пхъуантэ телъыджэ цIыкIу». Сабийхэм папщIэ таурыхъ (6+)
17.00 «Удэзыхьэх Iуэхухэм я клуб» (6+)
17.30 «Пэрытхэм я зэщIэхъееныгъэ» (12+)
17.55 «Театрымрэ гъащIэмрэ». РСФСР-м щIыхь зиIэ и артисткэ, КъБР-м и цIыхубэ артисткэ ЖьакIэмыхъу КIунэ и гуфIэгъуэ пшыхь. Япэ нэтын
18.50 «Республикэм щыхъыбархэр». ХъыбарыщIэхэр (адыгэбзэкIэ) (16+)
19.05 «Щэнхабзэм и хъугъуэфIыгъуэхэр» (адыгэбзэкIэ) (12+)
19.40 «Мысостышхуэ Пщызэбий». УФ-м щIыхь зиIэ и артист Мысостышхуэ Пщызэбий къызэралъхурэ илъэс 90 ирокъу (адыгэбзэкIэ) (12+)
20.30 «И гъащIэр къафэм епхауэ» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
21.00 «Утыку» (абылъкъэрыбзэкIэ) (12+)
21.45 «ХъыбарыщIэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)

Тхьэмахуэ, дыгъэгъазэм и 28

6.00 «Республикэм щыхъыбархэр». ХъыбарыщIэхэр (адыгэбзэкIэ) (16+)
6.15 «Щэнхабзэм и хъугъуэфIыгъуэхэр» (адыгэбзэкIэ) (12+)
6.50 «Усыгъэ». КъШР-м щIыхь зиIэ и журналист Бемырзэ Зураб (адыгэбзэкIэ) (12+)
7.05 «ХъыбарыщIэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
7.20 «Утыку» (абылъкъэрыбзэкIэ) (12+)
8.05 «Пэрытхэм я зэщIэхъееныгъэ» (12+)
8.30 «Удэзыхьэх Iуэхухэм я клуб» (6+)
17.00 Шинкубэ Багърат. «IэмыщIэ». Постановкэ (адыгэбзэкIэ) (12+)
18.40 «Жыр салам». Макъамэ нэтын (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
19.25 «ВагъуэхэмкъыджаIэр». Илъэсыщ Iэ нэтын (12+)
20.25 «Театрымрэ гъащIэмрэ». РСФСР-м щIыхь зиIэ и артисткэ, КъБР-м и цIыхубэ артисткэ ЖьакIэмыхъу КIунэ и гуфIэгъуэ пшыхь. ЕтIуанэ нэтын (12+)
21.15 «Зи чэзу псалъэмакъ» (16+)
21.30 «Республикэ: тхьэмахуэ зэхуаку хъыбархэр»

«Къэбэрдей-Балъкъэр» ГТРК-м и радио

Блыщхьэ, дыгъэгъазэм и 22

7.10 - 8.00 «Пщэдджыжьым жыыуэ» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
8.10 - 8.35 «Езым и лъагъуэ». ТIымыжь Хьэмыщэ (адыгэбзэкIэ)
8.35 - 8.55 «Пащтыхьыгъуэ телъыджэм и уэрэдхэр». Гуртуевэ Марьям (балъкъэрыбзэкIэ)
8.55 - 9.00 «Илъэсыщ Iэ хъуэхъухэр» (балъкъэрыбзэкIэ)
11.30 - 11.45 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
11.45 - 12.00 «Ди хъугъуэфIыгъуэхэр» циклым щыщщ (адыгэбзэкIэ)
13.10 - 13.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
13.25 - 13.50 «Илъэсыщ Iэм ипэ къихуэ зэрыхьзэрий» (урысыбзэкIэ)
13.50 - 14.00 «ЛIэщIыгъуэхэм я зэпыщIэныгъэ» (адыгэбзэкIэ)
15.10 - 15.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
15.25 - 16.00 Кулиев Къайсын. «ЩIымахуэм и чэзут» романым щыщ пычыгъуэ. ЕбгъуанэIыхьэр (урысыбзэкIэ)
18.10 - 18.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
18.25 - 18.30 «Усыгъэ теплъэгъуэхэр» (урысыбзэкIэ)
18.30 - 18.35 «Псоми тедгъэкIуэдэнур дакъикъитхущ» (урысыбзэкIэ)
18.35 - 19.00 «ЦIыхухэм гуапагъэкIэ ядэгуашэу». Токумаевэ Рае (балъкъэрыбзэкIэ)

Гъубж, дыгъэгъазэм и 23

7.10 - 8.00 «Пщэдджыжьым жыыуэ» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
8.10 - 8.40 «ГъащIэм и алыфбей». Жаппуевэ Мэржан (балъкъэрыбзэкIэ)
8.40 - 9.00 «ЦIыху щыпкъэхэр» циклым щыщщ. Шортэн Аскэрбий (адыгэбзэкIэ)
11.30 - 11.45 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
11.45 - 12.00 «ЩIымахуэ теплъэгъуэхэр» (адыгэбзэкIэ)
13.10 - 13.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
13.25 - 13.45 «Зи чэзу Iуэхухэр» (урысыбзэкIэ)
13.45 - 14.00 «Таурыхъхэм я дунейм - зыплъыхьакIуэ» (балъкъэрыбзэкIэ)
15.10 - 15.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
15.25 - 16.00 «Уэрэдыр гъащIэм щиIэпэгъуу». Молэ Владимир. Япэ Iыхьэр (адыгэбзэкIэ)
18.10 - 18.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
18.25 - 18.30 «Усыгъэ теплъэгъуэхэр» (урысыбзэкIэ)
18.30 - 19.00 «Уэрэдыр гъащIэм щиIэпэгъуу». Молэ Владимир. ЕтIуанэ Iыхьэр (адыгэбзэкIэ)

Бэрэжьей, дыгъэгъазэм и 24

7.10 - 8.00 «Пщэдджыжьым жыыуэ». ХъыбарегъащIэ-макъамэ канал (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
8.10 - 8.30 «Творчествэм и къежьапIэр». ЖылокъуэМ. (адыгэбзэкIэ)
8.30 - 8.40 «Адыгэ макъамэ зэщIэжьыуэкIэр» (адыгэбзэкIэ)
8.40 - 9.00 «Спортым, нэгъуэщIхэми ятеухуауэ» (балъкъэрыбзэкIэ)
11.30 - 11.45 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
11.45 - 12.00 «Нэхъ пасэу радиом къитахэр» (балъкъэрыбзэкIэ)
13.10 - 13.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
13.25 - 13.45 «Лъэпкъ хабзэхэр: пIалъэет» (балъкъэрыбзэкIэ)
13.45 - 14.00 «ГъащIэм зызымыхъуэж и хабзэхэр: къежьапIэхэр» (адыгэбзэкIэ)
15.10 - 15.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
15.25 - 15.45 «Ар ящыгъупщэркъым». КъухьэлъатэзехуэТхьэкIумащIэ Амдулахь теухуауэ. Хэкум и хъумакIуэм и илъэсымрэ ТекIуэныгъэ Иныр илъэс 80 щрикъумрэ ирихьэлIэу (адыгэбзэкIэ)
15.45 - 16.00 «ЗэхъуэкIыныгъэ ин» (балъкъэрыбзэкIэ)
18.10 - 18.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
18.25 - 18.30 «Усыгъэ теплъэгъуэхэр» (урысыбзэкIэ)
18.30 - 18.50 «Фэеплъ». Хэкум и хъумакIуэм и илъэсымрэ ТекIуэныгъэ Иныр илъэс 80 щрикъумрэ ирихьэлIэу (урысыбзэкIэ)
18.50 - 19.00 «ЩIым къытрина лъэужьыр» (урысыбзэкIэ)

Махуэку, дыгъэгъазэм и 25

7.10 - 8.00 «Пщэдджыжьым жыыуэ». ХъыбарегъащIэ-макъамэ канал (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
8.10 - 8.40 «ЦIыхухъу нэсхэм я IэщIагъэ». КъегъэлакIуэм и махуэм (балъкъэрыбзэкIэ)
8.40 - 9.00 «Удыхьэшхыну ухуеймэ». Илъэсыщ Iэ Iуэтэжхэр (адыгэбзэкIэ)
11.30 - 11.45 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
11.45 - 12.00 «Ди фонотекэм щIэуэ къыхэхъуахэр». Балъкъыз Валерэ (адыгэбзэкIэ)
13.10 - 13.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
13.25 - 13.45 «Фронтым къыщрагъэхьа Илъэсыщ Iэ» (урысыбзэкIэ)
13.45 - 14.00 «ХХ лIэщIыгъуэм и антологиер» (адыгэбзэкIэ)
15.10 - 15.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
15.25 - 15.45 «И чэзу дыдэщ» (урысыбзэкIэ)
15.45 - 16.00 «Динымрэ хабзэмрэ» (адыгэбзэкIэ)
18.10 - 18.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
18.25 - 18.30 «Усыгъэ теплъэгъуэхэр» (урысыбзэкIэ)
18.30 - 18.45 «ЕджапIэм и пщIантIэм» (урысыбзэкIэ)
18.45 - 18.50 «Къэбэрдей-Балъкъэрым щыщщ» радиопроектыр. Хэкум и хъумакIуэм и илъэсымрэ ТекIуэныгъэ Иныр илъэс 80 щрикъумрэ ирихьэлIэу (урысыбзэкIэ)
18.50 - 19.00 «Кавказым и симфоние» (урысыбзэкIэ)

Мэрем, дыгъэгъазэм и 26

7.10 - 7.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
7.25 - 7.45 «ПщэдджыжьыфIыр цIыхуфIхэм драгъусэу» (адыгэбзэкIэ)
7.45 - 8.00 «70 - 80 гъэхэм радиом къитахэм щыщщ» (адыгэбзэкIэ)
8.10 - 8.30 «Илъэсым кърикIуахэр: Шэрэдж, Iуащхьэмахуэ щIыналъэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ)
8.30 - 9.00 «ЛIакъуэхэм я ехъулIэныгъэ». Балэ Мухьэдин. Япэ Iыхьэр (адыгэбзэкIэ)
11.30 - 11.45 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
11.45 - 12.00 «НэхъыфI дыдэу слъагъу си уэрэд» (балъкъэрыбзэкIэ)
13.10 - 13.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
13.25 - 13.35 «Къэбэрдей-Балъкъэрыр нобэ» (урысыбзэкIэ)
13.35 - 13.45 «Ар тщIэн хуейщ» (урысыбзэкIэ)
13.45 - 14.00 «ЩIымахуэм и хъыбар хужьыр» (балъкъэрыбзэкIэ)
15.10 - 15.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
15.25 - 15.45 «ЛIакъуэхэм я ехъулIэныгъэ». Балэ Мухьэдин. ЕтIуанэ Iыхьэр (адыгэбзэкIэ)
15.45 - 16.00 «Ууаз» (диным теухуауэ) (балъкъэрыбзэкIэ)
18.10 - 18.25 «ХЪЫБАРЫЩIЭХЭР» (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ, урысыбзэкIэ)
18.25 - 18.30 «Усыгъэ теплъэгъуэхэр» (урысыбзэкIэ)
18.30 - 18.45 «Спорт щхьэл» (урысыбзэкIэ)
18.45 - 19.00 «Бжэ телъыджэ» (урысыбзэкIэ)

Щэбэт, дыгъэгъазэм и 27

10.10 - 11.00 «Кавказым и пшэплъхэр». Радиожурнал (урысыбзэкIэ)
11.10 - 11.25 «КъБР: махуэр махуэм кIэлъыкIуэу». ХъыбарыщIэхэр (адыгэбзэкIэ)
11.25 - 11.40 «КъБР: махуэр махуэм кIэлъыкIуэу». ХъыбарыщIэхэр (балъкъэрыбзэкIэ)
11.40 - 12.00 «Илъэсыщ Iэ теплъэгъуэ щхъуэкIэплъыкIэ» (адыгэбзэкIэ)

Тхьэмахуэ, дыгъэгъазэм и 28

10.10 - 10.25 «КъБР: махуэр махуэм кIэлъыкIуэу». ХъыбарыщIэхэр (урысыбзэкIэ)
10.25 - 11.00 «Илъэсхэмрэ цIыхухэм я гъащIэмрэ» циклым щыщщ. ХьэкIуащэ Андрей и фэеплъу (адыгэбзэкIэ)
11.10 - 11.30 «Къеблагъэ, Илъэсыщ Iэ!» (балъкъэрыбзэкIэ)
11.30 - 12.00 «ЩIымахуэ ноктюрн». Литературэ-макъамэ теплъэгъуэ (балъкъэрыбзэкIэ)

«Къэбэрдей-Балъкъэр» ГТРК-м и ТВ

Блыщхьэ, дыгъэгъазэм и 22

7.07, 7.35, 8.07, 8.35 ЩIыпIэ зэман. «Пщэдджыжь». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
9.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
9.45 «Дыгъуасэ. Нобэ. Пщэдей». Лъахэхутэ БатIитIэ Мухьэмэд (12+)
11.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.00 «Лъэхъэнэм и цIыхуищэ». Фильмым теухуа фильм (12+)
21.10 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)

Гъубж, дыгъэгъазэм и 23

7.07, 7.35, 8.07, 8.35 ЩIыпIэ зэман. «Пщэдджыжь». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
9.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
9.45 «Литературэм и дуней». Журналист Ульбашев Келлет
11.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.00 «ЗэщIэгъэлIахэр». Профессор ТIымыжь Хьэмыщэ (12+)
17.40 «ЛIэщIыгъуэхэм къапхъыкIыу». Тызыл аузыр (12+)
21.10 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)

Бэрэжьей, дыгъэгъазэм и 24

7.07, 7.35, 8.07, 8.35 ЩIыпIэ зэман. «Пщэдджыжь». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
9.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
9.45 «Дыгъуасэ. Нобэ. Пщэдей». Кумыщэхэ я унагъуэр (12+)
11.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.00 Сабий нэхъыбэ дыдэ къэзыхуа псапащIэ Iуэху
17.20 «Уэрэдыр и Iэпэгъуу». Илъэсыщ Iэ къыдэкIыгъуэ. Япэ Iыхьэ (12+)
21.10 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)

Махуэку, дыгъэгъазэм и 25

7.07, 7.35, 8.07, 8.35 ЩIыпIэ зэман. «Пщэдджыжь». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
9.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
9.45 Куданов В. теухуауэ (12+)
11.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.00 «ЦIыхухэмрэ къэхъукъащIэхэмрэ». Илъэсыщ Iэ къыдэкIыгъуэ (12+)
17.20 «Уэрэдыр и Iэпэгъуу». Илъэсыщ Iэ къыдэкIыгъуэ. ЕтIуанэ Iыхьэ (12+)
21.10 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)

Мэрем, дыгъэгъазэм и 26

7.07, 7.35, 8.07, 8.35 ЩIыпIэ зэман. «Пщэдджыжь». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
9.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (адыгэбзэкIэ, балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
9.45 Зауэм теухуа усэхэр (12+)
11.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.00 «Унагъуэм и къарур. Лъагъуныгъэм хуэпэжын». Касперовхэ я унагъуэр
17.45 «Шагъди» къэфакIуэ гупыр
21.10 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)

Щэбэт, дыгъэгъазэм и 27

8.00 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
8.20 ЩIыпIэ зэман. Щэбэт (12+)
14.30 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
20.50 ЩIыпIэ зэман. КъБР-м щыхъыбархэр (12+)

Тхьэмахуэ, дыгъэгъазэм и 28

8.00 ЩIыпIэ зэман. Федеральнэ щIыналъэм щыхъыбархэр
8.20 ЩIыпIэ зэман. Тхьэмахуэ
15.45 ЩIыпIэ зэман. «Тхьэмахуэ зэхуаку хъыбархэр» (12+)

«Россия 24» «Къэбэрдей-Балъкъэр» ГТРК-м и ТВ

Блыщхьэ, дыгъэгъазэм и 22

15.00 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». «Тхьэмахуэм къриубыдэ хъыбархэр» (12+)
17.30 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.45 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». Репортаж щхьэхуэ (12+)

Гъубж, дыгъэгъазэм и 23

17.30 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». КъБР-м щыхъыбархэр (12+)
17.45 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». Интервью (12+)

Бэрэжьей, дыгъэгъазэм и 24

17.30 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». КъБР-м щыхъыбархэр
17.45 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». Репортаж щхьэхуэ (12+)

Махуэку, дыгъэгъазэм и 25

17.30 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». КъБР-м щыхъыбархэр
17.45 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». Интервью (12+)

Мэрем, дыгъэгъазэм и 26

17.30 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». КъБР-м щыхъыбархэр
17.45 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». Репортаж щхьэхуэ (12+)

Щэбэт, дыгъэгъазэм и 27

Лажьэркъым

Тхьэмахуэ, дыгъэгъазэм и 28

13.00 ЩIыпIэ зэман. «Россия 24». «Тхьэмахуэм къриубыдэ хъыбархэр» (12+)

КъБР-м и РАДИО

Блыщхьэ, дыгъэгъазэм и 22

00.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
1.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
1.35 - «Фэр папщIэ» (адыгэбзэкIэ)
2.00 - «Макъамэ» (адыгэбзэкIэ)
2.30 - «Жэщыбг нэужьым» (адыгэбзэкIэ)
3.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
4.00 - «Жырхана» (балъкъэрыбзэкIэ)
5.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
6.35 - «ПщIэну щхьэпэщ» (урысыбзэкIэ) (12+)
6.45 - 7.00 «Спорт хъыбархэр» (урысыбзэкIэ) (12+)

«ХъыбарыщIэхэр» (адыгэбзэкIэ): 7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00
«ХъыбарыщIэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ): 7.05, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
«ХъыбарыщIэхэр» (урысыбзэкIэ): 7.10, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00

7.15 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
7.45 - «Узыншагъэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
8.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
8.20 - «Билимни дуниясы» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
8.40 - «Псалъэмакъ щхьэпэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
9.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
9.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
10.05 - «ХьэщIэщ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
10.25 - «Фэр папщIэ» (адыгэбзэкIэ)
11.05 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
11.25 - «Жыр саугъа» (балъкъэрыбзэкIэ)
11.48 - «Назму толкъунларында» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
12.05 - «КъехьэкI-нехьэкI зыхэмылъ псалъэмакъ» (урысыбзэкIэ) (16+)
12.35 - «Дуней тетыкIэ» (урысыбзэкIэ) (16+)
13.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.35 - «Псалъэмакъ щхьэпэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.50 - «Узыншагъэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
14.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
14.30 - «ГушыIэпIэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
15.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
15.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
16.05 - «ХьэщIэщ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
16.25 - «Фэр папщIэ» (адыгэбзэкIэ)
17.05 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
17.25 - «Жыр саугъа» (балъкъэрыбзэкIэ)
17.48 - «Назму толкъунларында» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
18.05 - «КъехьэкI-нехьэкI зыхэмылъ псалъэмакъ» (урысыбзэкIэ) (16+)
18.35 - «Дуней тетыкIэ» (урысыбзэкIэ) (16+)
19.05 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
19.45 - «Таурхъан» (адыгэбзэкIэ) (6+)
20.05 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
20.40 - «Акъылманла сёзлери». (16+)
21.05 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
21.35 - «ПщIэну щхьэпэщ» (урысыбзэкIэ) (12+)
21.45 - «Спорт хъыбархэр» (урысыбзэкIэ) (12+)
22.00 - «Макъамэ» (адыгэбзэкIэ)
22.35 - «Ди гъусэу зывгъэпсэху» (адыгэбзэкIэ)
23.00 - 24.00 «Жырхана» (балъкъэрыбзэкIэ)

Гъубж, дыгъэгъазэм и 23

00.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
1.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
1.30 - «Жэщыбг нэужьым» (адыгэбзэкIэ)
2.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
2.30 - «ГушыIэпIэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
3.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
3.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
4.00 - «Фэр папщIэ» (адыгэбзэкIэ)
5.00 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
5.25 - «Жыр саугъа» (балъкъэрыбзэкIэ)
6.00 - 7.00 Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)

«ХъыбарыщIэхэр» (адыгэбзэкIэ): 7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00
«ХъыбарыщIэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ): 7.05, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
«ХъыбарыщIэхэр» (урысыбзэкIэ): 7.10, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00

7.15 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
7.45 - «Гукъинэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
8.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
8.20 - «Боракъ» (балъкъэрыбзэкIэ)
9.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
9.20 - «Гукъыдэж» (урысыбзэкIэ) (12+)
10.05 - «Адыгэхэр: тхыдэр, хабзэр» (адыгэбзэкIэ)
10.50 - «Лъэпкъ Iущыгъэ» (адыгэбзэкIэ) (6+)
11.05 - «Халкъ жырла» (балъкъэрыбзэкIэ)
11.30 - «Миллет хазнабыздан» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
12.05 - «Интервал QT» (урысыбзэкIэ) (16+)
12.25 - «Сабиигъуэм и дуней» (урысыбзэкIэ) (6+)
12.45 - «Таурхъан» (адыгэбзэкIэ) (6+)
13.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.35 - «Гукъинэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.50 - «Лъэпкъ Iущыгъэ» (адыгэбзэкIэ) (6+)
14.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
14.30 - «Фэр папщIэ» (адыгэбзэкIэ)
15.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
15.25 - «Гукъыдэж» (урысыбзэкIэ) (12+)
16.05 - «Адыгэхэр: тхыдэр, хабзэр» (адыгэбзэкIэ)
17.05 - «Боракъ» (балъкъэрыбзэкIэ)
17.35 - «Халкъ жырла» (балъкъэрыбзэкIэ)
18.05 - «Интервал QT» (урысыбзэкIэ) (16+)
18.25 - «Сабиигъуэм и дуней» (урысыбзэкIэ) (6+)
19.05 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
19.45 - «Таурхъан» (адыгэбзэкIэ) (6+)
20.05 - «Билимни дуниясы» (балъкъэрыбзэкIэ)
20.25 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ).
21.05 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
21.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
22.00 - «ХьэщIэщ» (адыгэбзэкIэ)(16+)
22.30 - «ГушыIэпIэ» (адыгэбзэкIэ)(16+)
23.00 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
23.25 - 24.00 «Жыр саугъа» (балъкъэрыбзэкIэ)

Бэрэжьей, дыгъэгъазэм и 24

00.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
1.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
1.30 - «Жэщыбг нэужьым» (адыгэбзэкIэ)
2.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
2.35 - «Фэр папщIэ» (адыгэбзэкIэ)
3.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
3.20 - «Гукъыдэж» (урысыбзэкIэ) (12+)
4.00 - «Гухэлъ уэрэдхэр» (адыгэбзэкIэ)
5.00 - «Халкъ жырла» (балъкъэрыбзэкIэ)
5.30 - «Боракъ» (балъкъэрыбзэкIэ)
6.00 - 7.00 Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)

«ХъыбарыщIэхэр» (адыгэбзэкIэ): 7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00
«ХъыбарыщIэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ): 7.05, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
«ХъыбарыщIэхэр» (урысыбзэкIэ): 7.10, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00

7.15 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
7.45 - «Сэтэней» (адыгэбзэкIэ) (12+)
8.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
8.30 - «Къонгуроучукъ» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
9.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
9.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
10.05 - «ЦIыхумрэ гъащIэмрэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
10.25 - «Гухэлъ уэрэдхэр» (адыгэбзэкIэ)
11.05 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
11.30 - «Салам алейкум» (балъкъэрыбзэкIэ)
12.05 - «Гъуазджэм и щIыналъэ» (урысыбзэкIэ)
12.35 - «Кавказым и симфоние» (урысыбзэкIэ)
13.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.35 - «Ди гъэтIылъыгъэхэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
14.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
14.20 - «Къонгуроучукъ» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
14.40 - «Усыгъэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
14.50 - Къызэрыфэ пшыналъэхэр (адыгэбзэкIэ)
15.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
15.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
16.05 - «Сэтэней» (адыгэбзэкIэ) (12+)
16.20 - «Гухэлъ уэрэдхэр» (адыгэбзэкIэ)
17.05 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
17.25 - «Салам алейкум» (урысыбзэкIэ)
18.05 - «Гъуазджэм и щIыналъэ» (урысыбзэкIэ)
18.35 - «Кавказым и симфоние» (урысыбзэкIэ)
19.05 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
19.45 - «Таурхъан» (адыгэбзэкIэ) (6+)
20.05 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
20.25 - «Боракъ» (балъкъэрыбзэкIэ)
21.05 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
21.25 - «Гукъыдэж» (урысыбзэкIэ) (12+)
22.00 - «Адыгэхэр: тхыдэр, хабзэр» (адыгэбзэкIэ)
23.00 - «Халкъ жырла» (балъкъэрыбзэкIэ)
23.30 - 24.00 «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)

Махуэку, дыгъэгъазэм и 25

00.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
00.30 - «Кавказым и симфоние» (урысыбзэкIэ)
1.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
1.35 - «Ди гъэтIылъыгъэхэр» (адыгэбзэкIэ)
2.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
3.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
3.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
4.00 - «Усыгъэ» (адыгэбзэкIэ)
4.10 - «Гухэлъ уэрэдхэр» (адыгэбзэкIэ)
4.50 - Къызэрыфэ пшыналъэхэр (адыгэбзэкIэ)
5.00 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
5.30 - «Салам алейкум» (балъкъэрыбзэкIэ)
6.00 - 7.00 Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)

«ХъыбарыщIэхэр» (адыгэбзэкIэ): 7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00
«ХъыбарыщIэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ): 7.05, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
«ХъыбарыщIэхэр» (урысыбзэкIэ): 7.10, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00

7.15 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
7.45 - «Зэманым пэджэжу» (адыгэбзэкIэ) (16+)
8.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
8.20 - «Алтын хазна» (балъкъэрыбзэкIэ)
9.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
9.20 - «Сабиигъуэм и дуней» (урысыбзэкIэ) (6+)
9.30 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
10.05 - «Дингъуазэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
10.15 - «ЕджапIэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
10.20 - Адыгэ уэрэдыжьхэр (адыгэбзэкIэ)
10.45 - «ПщIэну щхьэпэщ» (адыгэбзэкIэ) (6+)
11.05 - «Тейри къылыч» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
11.30 - «Ауаз» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
12.05 - «КъыддекIуэкI хабзэхэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
12.30 - «Макъамэм и толъкъунхэм» (урысыбзэкIэ)
13.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.45 - «Зэманым пэджэжу» (адыгэбзэкIэ) (16+)
14.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
14.30 - «ЩIалэгъуэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
15.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
15.25 - «Сабиигъуэм и дуней» (урысыбзэкIэ) (6+)
15.35 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
16.05 - «Дингъуазэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
16.15 - «ЕджапIэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
16.20 - Адыгэ уэрэдыжьхэр (адыгэбзэкIэ)
16.45 - «ПщIэну щхьэпэщ» (адыгэбзэкIэ) (6+)
17.05 - «Алтын хазна» (балъкъэрыбзэкIэ)
17.35 - «Ауаз» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
18.05 - «КъыддекIуэкI хабзэхэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
18.30 - «Макъамэм и толъкъунхэм» (урысыбзэкIэ) (12+)
19.05 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
19.45 - «Таурхъан» (адыгэбзэкIэ) (6+)
20.05 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
20.25 - «Къонгуроучукъ» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
21.05 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
21.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
22.00 - «ЦIыхумрэ гъащIэмрэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
22.25 - «Гухэлъ уэрэдхэр» (адыгэбзэкIэ)
23.00 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
23.30 - 24.00 «Салам алейкум» (балъкъэрыбзэкIэ)

Мэрем, дыгъэгъазэм и 26

00.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
1.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
1.30 - «Жэщыбг нэужьым» (адыгэбзэкIэ)
2.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
3.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
4.00 - «Дингъуазэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
4.10 - «ЕджапIэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
4.30 - «ЩIалэгъуэ» (адыгэбзэкIэ)
5.00 - «Алтын хазна» (балъкъэрыбзэкIэ)
5.30 - «Ауаз» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
6.00 - 7.00 Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)

«ХъыбарыщIэхэр» (адыгэбзэкIэ): 7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00
«ХъыбарыщIэхэр» (балъкъэрыбзэкIэ): 7.05, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00
«ХъыбарыщIэхэр» (урысыбзэкIэ): 7.10, 12.00, 15.00, 18.00, 21.00

7.15 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
7.45 - «Динымрэ гъащIэмрэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
7.50 - «IэщIагъэ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
8.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
8.20 - «Кюбюрчек» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
8.35 - «Тау макъамла» (балъкъэрыбзэкIэ)
9.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
9.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
10.05 - «ГъащIэм и дамыгъэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
10.25 - «Прозэм и напэкIуэцIхэр» (адыгэбзэкIэ)
10.45 - «Лэгъупыкъу» (адыгэбзэкIэ) (6+)
11.05 - «Ууаз» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
11.20 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
11.45 - «Сиз а билемисиз» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
12.05 - «Гъуазджэм и щIыналъэ» (урысыбзэкIэ)
12.35 - «Сабиигъуэм и дуней» (урысыбзэкIэ) (6+)
12.50 - «Жэуап зэтыгъуей упщIэхэр» (урысыбзэкIэ) (12+)
13.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.45 - «Динымрэ гъащIэмрэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.50 - «IэщIагъэ» (адыгэбзэкIэ)(12+)
14.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
14.30 - «Ди гъусэу зывгъэпсэху» (адыгэбзэкIэ)
15.05 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
15.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
16.05 - «Прозэм и напэкIуэцIхэр» (адыгэбзэкIэ)
16.45 - «Лэгъупыкъу» (адыгэбзэкIэ) (6+)
17.05 - «Ууаз» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
17.20 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
17.45 - «Сиз а билемисиз» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
18.05 - «Гъуазджэм и щIыналъэ» (урысыбзэкIэ)
18.35 - «Сабиигъуэм и дуней» (урысыбзэкIэ) (6+)
18.50 - «Жэуап зэтыгъуей упщIэхэр» (урысыбзэкIэ) (12+)
19.05 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
19.45 - «Таурхъан» (адыгэбзэкIэ) (6+)
20.05 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
20.25 - «Алтын хазна» (балъкъэрыбзэкIэ)
21.05 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
21.30 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
22.00 - «ЩIалэгъуэ» (адыгэбзэкIэ)
22.35 - Адыгэ уэрэдыжьхэр (адыгэбзэкIэ)
23.00 - «Ауаз» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
23.25 - 24.00 «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)

Щэбэт, дыгъэгъазэм и 27

00.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
1.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
1.30 - «Жэщыбг нэужьым» (адыгэбзэкIэ)
2.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
2.30 - «Тау макъамла» (балъкъэрыбзэкIэ)
3.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
3.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
4.00 - «Ди гъусэу зывгъэпсэху» (адыгэбзэкIэ)
5.00 - «Ууаз» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
5.10 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ)
5.30 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
6.00 - 7.00 Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
7.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
7.38 - «Лъэпкъым и фIыгъуэхэр» (адыгэбзэкIэ)
8.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
8.25 - «Шаудан» (балъкъэрыбзэкIэ)
9.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
9.25 - «Радиус-99,5» (урысыбзэкIэ) (12+)
9.45 - Усыгъэм и толъкъун (урысыбзэкIэ)
10.00 - «ГъащIэм и дамыгъэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
10.20 - «Уэрэдымрэ абы и тхыдэмрэ» (адыгэбзэкIэ) (16+)
10.50 - «Жаншэрхъ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
11.00 - «Бора» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
11.21 - «Топалайчыкъ» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
11.30 - «Акъ тауланы жырлары» (балъкъэрыбзэкIэ)
12.00 - «Гукъыдэж» (урысыбзэкIэ) (12+)
12.44 - «Спорт хъыбархэр» (урысыбзэкIэ) (12+)
13.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.38 - «Лъэпкъым и фIыгъуэхэр» (адыгэбзэкIэ)
14.00 - «Утыку» (адыгэбзэкIэ)
14.50 - «Жаншэрхъ» (адыгэбзэкIэ) (12+)
15.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
15.25 - «Шаудан» (балъкъэрыбзэкIэ)
16.00 - «Бора» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
16.21 - «Топалайчыкъ» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
16.30 - «Акъ тауланы жырлары» (балъкъэрыбзэкIэ)
17.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
17.25 - «Радиус-99,5» (урысыбзэкIэ) (12+)
17.45 - Усыгъэм и толъкъун (урысыбзэкIэ)
18.00 - «Гукъыдэж» (урысыбзэкIэ) (12+)
18.44 - «Спорт хъыбархэр» (урысыбзэкIэ) (12+)
19.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
19.45 - «Таурхъан» (адыгэбзэкIэ) (6+)
20.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
20.20 - «Кюбюрчек» (балъкъэрыбзэкIэ) (6+)
20.35 - «Тау макъамла» (балъкъэрыбзэкIэ)
21.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
21.25 - «Кавказым и макъхэр» (урысыбзэкIэ)
22.00 - «Прозэм и напэкIуэцIхэр» (адыгэбзэкIэ)
22.30 - «Ди гъусэу зывгъэпсэху» (адыгэбзэкIэ)
23.00 - «Чамхана» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
23.20 - «Сиз а билемисиз» (балъкъэрыбзэкIэ) (12+)
23.30 - 24.00 «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)

Тхьэмахуэ, дыгъэгъазэм и 28

00.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
1.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
1.38 - «Лъэпкъым и фIыгъуэхэр» (адыгэбзэкIэ)
2.00 - «Жэщыбг нэужьым» (адыгэбзэкIэ)
3.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
3.25 - «Шаудан» (балъкъэрыбзэкIэ)
4.00 - «Бора» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
4.30 - «Акъ тауланы жырлары» (балъкъэрыбзэкIэ)
5.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
5.25 - «Радиус-99,5» (урысыбзэкIэ)
5.45 - Усыгъэм и толъкъун (урысыбзэкIэ)
6.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
6.44 - 7.00 «Спорт хъыбархэр» (урысыбзэкIэ) (12+)

«ХъыбарыщIэхэр». Тхьэмахуэм кхъэхъуахэр: 10.00, 14.00
«ХъыбарыщIэхэр». Тхьэмахуэм къэхъуахэр: 8.00, 15.00
«ХъыбарыщIэхэр». Тхьэмахуэм кхъэхъуахэр: 12.00, 17.00

7.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
7.40 - «Фэр папщIэ» (адыгэбзэкIэ)
8.10 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
8.45 - «Акъылманла сёзлери». (16+)
9.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
9.35 - «ПщIэну щхьэпэщ» (урысыбзэкIэ) (12+)
9.45 - «Спорт хъыбархэр» (урысыбзэкIэ) (12+)
10.10 - «Ди зэIущIапIэм» (адыгэбзэкIэ)
10.40 - «Дерс» (адыгэбзэкIэ) (12+)
11.00 - «Сахна» (балъкъэрыбзэкIэ)
12.10 - «Театрыр микрофоным Iутщ» (урысыбзэкIэ)
13.00 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (адыгэбзэкIэ) (16+)
13.35 - «Ди гъусэу зывгъэпсэху» (адыгэбзэкIэ)
14.10 - «Ди зэIущIапIэм» (адыгэбзэкIэ)
14.40 - «Фэр папщIэ» (адыгэбзэкIэ)
15.10 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
15.40 - «Акъылманла сёзлери». (16+)
16.00 - «Сахна» (балъкъэрыбзэкIэ)
17.10 - «Си Къэбэрдей-Балъкъэр» (урысыбзэкIэ) (16+)
17.40 - «ПщIэну щхьэпэщ» (урысыбзэкIэ) (12+)
17.50 - «Спорт хъыбархэр» (урысыбзэкIэ) (12+)
18.00 - «Театрыр микрофоным Iутщ» (урысыбзэкIэ)
19.00 - Макъамэ 99,5-FM (адыгэбзэкIэ)
19.45 - «Таурхъан» (адыгэбзэкIэ) (6+)
20.00 - «Орайда» (балъкъэрыбзэкIэ)
20.25 - «Шаудан» (балъкъэрыбзэкIэ)
21.00 - Макъамэ 99,5-FM (урысыбзэкIэ)
21.25 - «Радиус-99,5» (урысыбзэкIэ) (12+)
21.45 - Усыгъэм и толъкъун (урысыбзэкIэ)
22.00 - «Утыку» (адыгэбзэкIэ)
23.00 - «Бора» (балъкъэрыбзэкIэ) (16+)
23.30 - 24.00 «Акъ тауланы жырлары» (балъкъэрыбзэкIэ)

Щохъужьым и къэрал саугъэтыр

Кавказ Ищхъэрэ хэгъэгум и тхыдэм щыяпэу, Къэрэшей-Шэрджэс Республикэм щыщ профессор, мэкъумэш щIэныгъэхэмкIэ доктор, УФ-м, КъШР-м щIэныгъэхэмкIэ щIыхь зиIэ я лэжьакIуэ, РАЕН-м и академик Щохъужь Анатолэ ФуIэд и къуэр зи пашэ щIэныгъэлI гупыр Урысей Федерацэм и Правительствэм и къэрал саугъэтым и лауреат хъуащ.

Мы хъыбарыфIым теухуауэ КъШР-м и Iэтащхьэ Темрезов Рашид социальнэ напэкIуэцIхэм щитхащ: «ПщIэ лъагэ зиIэ къэрал саугъэтыр Москва къалэм дауэдапщэ иным хэту ди хэкуэгъу Щохъужь Анатолэ къыщыхуигъэфэщащ УФ-м и Правительствэм и УнафэщI Мишустин Михаил. Си гуапэу сохъуэхъу ФуIэд и къуэ Анатоли, абы и нэIэм щIэт гупми къыхуагъэфэща щIыхь нагъыщэ лъагэмкIэ! Абы къегъэлъагъуэ ди лъахэгъухэм къэралым ерыскъыхэкI къэлэжьын и IэнатIэм и зыужьыныгъэм хэлъхьэныгъэ ин зэрыхуащIар, абы и щхьэхуитыныгъэр нэхъри ягъэбыдэу, ирагъэфIакIуэу.

ЩIэныгъэлI гупым хэтхэм я ехъулIэныгъэр къызэрымыкIуэщ. Еджагъэшхуэ Щохъужьыр зи пашэ щIэныгъэрылажьэ гупым къахутащ былымым лъшхуэ къызэребгъэщтэфыну Iэмалхэр, селекцэ-генетикэ Iуэхугъэхэр, щIэныгъэ-техникэ бгъэдыхьэкIэхэр я тегъэщIапIэу.

Я цIэ къиIуапхъэщ лауреат хъуахэм. Абыхэм ящыщщ ди хэгъэгуми къэралми щыцIэрыIуэ, щIэныгъэмрэ практикэмкIэ Iуэхузехьэ щэджащэхэр: щIэныгъэхэмкIэ докторхэу, профессорхэу, РАЕН-м и академикхэу Амерханов Хьэрун, Клименкэ Александр; мэкъумэш щIэныгъэхэмкIэ докторхэу Кулинцев Валерий, Суров Александр, Дубовсковэ Маринэ, Погодаев Владимир; биологие щIэныгъэхэмкIэ доктор Криворучкэ Александр, Скорых Ларисэ, «Де-Густо» мэкъумэш IэнатIэм и пашэ Дзицоевэ Риммэ сымэ.

- ЩIэныгъэлI гупыр дыздынэсам, зыIэрыдгъэхьа ехъулIэныгъэ лъагэхэм дыкъыщувыIэнукъым, лэжьыгъэм жыджэру пытщэнущ. Дяпэкiэ едгъэкIуэкIыну къэхутэныгъэхэр хуэдунэтIынущ фIагъ лъагэ зыхэлъ генотипыщIэхэр къэгъэхъуным. Апхуэдэ лэжьыгъэм хэлъхьэныгъэ мыкIуэщI хуещI Урысей Федерацэм ерыскъыхэкIхэмкIэ и шынагъуэншагъэр къызэгъэпэщыным, - къыддэгуэшащ щIэныгъэлI-лауреатхэм я пашэ, саугъэт лъапIэр зыхуагъэфэща Щохъужь Анатолэ.

Къыхэдгъэщынщи, Анатолэ и щIэныгъэ IэнатIэм зэрыпэрыт илъэс 52-м, педагогикэм зэрыхэт илъэс 42-м къриубыдэу куэд хузэфIэкIащ. Еджагъэшхуэм и къалэмыпэм къыпыкIащ щIэныгъэ тхыгъэу 600-м нэс, монографие 27-рэ, тхылъ щхьэхуэхэр, зэрырагъаджэ пособиехэр хэту. Апхуэдэщ мэкъумэш IэнатIэр егъэфIэкIуэным хуэгъэза чэнджэщ 12-р, егъэджэныгъэ-методикэ лэжьыгъэ 79-р, патент къызэпэкIуа лэжьыгъи 6-р.

Щохъужь Анатолэ и унафэм щIэту яхьэхьэзыращ икIи ехъулIэныгъэкIэ пхагъэкIащ диплом лэжьыгъэу 200, кандидат диссертацэу 24-рэ, доктор диссертацэу 7. Щохъужьыр Ставрополь, Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал мэкъумэш университетхэм я доктор советхэм хэтщ, ВАК-м и журналипIым: «Известия Оренбургского ГАУ», «Вестник Рязанского ГАТУ», «Известия Кабардино-Балкарского ГАУ», «Известия Кабардино-Балкарского научного центра РАН» я редколлегиехэм, УФ-м Мэкъумэш хозяйствэмкIэ и министерствэм Iэщ гъэхъунымкIэ и департаментым и щIэныгъэ-техникэ советым пщIэ хуащIу хагъэхьащ. ЩIэныгъэлI щIэрыIуэр щIэх-щIэхыурэ ирагъэблагъэ урысейпсо, дунейпсо щIэныгъэ конференцхэм, семинархэм.

Апхуэдэ псэ хьэлэл лэжьыгъэм къыпэкIуащ къэрал гулъытэ лъаги. Мэкъумэш IэнатIэм и зыужьыныгъэм хуищI хэлъхьэныгъэ иным папщIэ Щохъужь Анатолэ мызэ-мытIэу къыхуагъэфэщащ щIыхь, фIыщIэ тхылъхэр, КъШР-м и Парламентым къыбгъэдэкIа ЩIыхь тхылъри яхэту. ЩIалэгъуалэм ядригъэкIуэкI лэжьыгъэшхуэм папщIэ абы къыфIащащ «УФ-м щIыхь зиIэ и унэтIакIуэ» дамыгъэ лъапIэри.

Адыгэ лъэпкъыр зэрыгушхуэ щIэныгъэлIым дохъуэхъу и гуащIэм и хьер илъагъуу, зыхущIэкъу къэхутэныгъэхэмрэ щIэныгъэ лэжьыгъэхэмрэ епха мурадхэр къехъулIэу куэдрэ псэуну, лэжьэну.

АБИДОКЪУЭ Люсанэ.

ЩIэныгъэмрэ гъуазджэмрэ зэпызыщIэ

● Узыншагъэ

XIX лIэщIыгъуэм жылагъуэм щекIуэкIа зэхъуэкIыныгъэ инхэм ящыщщ бзылъхугъэхэм щIэныгъэрэ IэщIагъэрэ зрагъуэтынымкIэ хуитыныгъэшхуэ яIэ зэрыхъуар. А Iуэхур сыт хуэдэ щIэныгъэ унэтIыныгъэми щыткIийт, псом хуэмыдэу медицинэм: цIыхубэм шэч къытрахьэт бзылъхугъэр дохутыр, уеблэмэ хирург хъуфыну. Ауэ къыхаха гъуэгум ерыщу хуэкIуахэм я фIыгъэкIэ, а щытыкIэм апхуэдизу зихъуэжащи, нобэ ди къэралым и медицинэ IэнатIэм щылажьэхэм я нэхъыбэр цIыхубзщ. Мурадым, шыIэныгъэм, IэщIагъэм хуэпэж медицинэ лэжьакIуэхэм ящыщщ Къэрэшей-Шэрджэсым и бын пажэхэм ящыщщ Акъбащ Марьянэ Тохъутар и пхъур.

МАРЬЯНЭ 1980 гъэм Нартсанэ (Кисловодск) къыщалъхуащ. Кавказ бгыщхьэхэм зи сабиигъуэр щызыхьам и хьэлщэныр быдэу псыхьа хъуащ, Первомайскэ къуажэм дэт еджапIэр дыщэ медалькIэ къиухри, IэщIагъэ къыхихын щыхъум, унэтIыныгъэ зыбжанэм - медицинэм, юриспруденцэм, архитектурэм - егупсысащ. И дэлъху нэхъыжьым и чэнджэщрэ езым и гурыщIэрэ зэтехуэри, пщащэм медицинэр IэщIагъэ хуэхъуащ. 2003 гъэм абы ехъулIэныгъэкIэ къиухащ Ставрополь дэт къэрал медицинэ академиер.

А илъэсхэм Марьянэ и анэр сымаджэти, абы и узыншагъэм елъытауэ, гулъытхуэ хирургием зыхуигъэсэн мурад ищIащ икIи а унэтIыныгъэмкIэ бгъэдэлъ зэфIэкIхэм нэхъри щыхигъэхуащ Бакулевым и цIэр зезыхьэ Кардиологие центрым. Ставрополь щIыналъэ сымаджэщым хирургиемкIэ ординатурэр къыщиухри, Акъбащыр щIэтIысхьащ а центрым и аспирантурэм. Абдеж къыхихащ рентгенхирургием и IэмалхэмкIэ узыр къызэрахутэ унэтIыныгъэмрэ абыкIэ сымаджэм еIэзэнымрэ епхахэр. Марьянэ и гум дыхьэт а IэнатIэм и философиер: нэхъ мащIэу хэIэбэн, нэхъ мащIэу удын ехын, псынщIэу зэфIэкIын, сымаджэм нэхъыбэу сэбэп хуэхъун.

Аспирантурэ нэужьым Марьянэ ирагъэблэгъащ Ростов областым и клиникэ сымаджэщым. А зэманым къызэрагъэпэщырт абы и щIыналъэ лъынтхуэ центрыр. Пщащэр лэжьэн хуей хъуащ псом япэ дыдэ иту - технологиещIэхэр псынщIэу къэралым щызэгбрыкIырт, дэтхэнэ лъэбакъуэри тэрэзу, жэуаплыныгъэ, IэщIагъэмкIэ хахуагъэ хэлъу гъэзэщIэн хуейт.

2010 гъэм Акъбащым ехъулIэныгъэкIэ пхигъэкIащ и кандидат диссертацэр. КъыкIэлъыкIуэ илъэсым къыIэрыхьэжащ куэд щIауэ зэжьэ сертификатхэри. Апхуэдэу Ростов ехъулIэныгъэр щиIэми, Марьянэ и нэIэ щIигъэIакъым и хэку цIыкIур. Апхуэдэуи хуейт гум епха узыфэхэр зэрагъэхъуж технологие лъагэхэр къуэш Къэбэрдей-Балъкъэрым щыпсэухэм я дежи нэсыну. Абы мыхьэнэшхуэ иIэщ, сыту жыпIэмэ, дохутырым къызэрилъытэу, «инфарктымрэ инсультымрэ къыщыхъум деж зэрызэхагъэкIыр сыхьэткъым - дакъикъэщ. Сымаджэм зэуэ узэрыдэIэпыкъуфыну Iэмалыр гъунэгъуу щытын хуейщи».

2012 - 2013 гъэхэм республикэм къыщызэIуахащ хэгъэгу лъынтхуэ IэнатIэ. КъБР-м Узыншагъэр хъумэнымкIэ и министерствэм щрагъэкIуэкIа псалъэмакъым и ужькIэ, шэрджэм пщащэм къыхуагъэфэщащ рентгенохирургием и IэмалхэмкIэ узыр къыщахутэ икIи щеIэзэ къудамэщIэм и унафэщIу щытыну. А лэжьыгъэр ирагъэжьа къудейт: дэфтэрхэр зэгъэпэщын, лицензэхэр къэхьын, лэжьэгъухэр къыхэхын, егъэджэн хуейт, ипэкIэ щIыналъэм щымыIа технологиехэр къыщыгъэсэбэпыныр зэбгъэтIылъэкI мыхъун лэжьыгъэт.

Къудамэм хуэм-хуэмурэ зиужьащ икIи иджырей зэманым тегъэпсыхьа, эндоваскулярнэ хирургием и купсэшхуэ хъуащ. Республикэ сымаджэщым щрагъэжьащ коронарнэ, соннэ лъынтхуэшхуэхэм стент хэгъэувэныр, лъакъуэхэм я лъынтхуэхэм ангиопластикэ щыщIыныр, инсультым деж тромбхэр къыхахыныр, щхьэ куцIым и аневризмэхэр эмболизацэ ящIыныр, кава-фильтрхэр ягъэувыныр, гъащIэмкIэ мыхьэнэшхуэ зиIэ нэгъуэщI Iуэхугъуэхэри. Республикэм лэжьэн щыщIидзащ фошыгъу узыфэм и лIэужьыгъуэ нэхъ хьэлъэхэр зиIэхэм я лъакъуэхэр къегъэлынымкIэ программэм.

И лэжьэгъухэм зэрыжаIэмкIэ, Марьянэ пщIэ зыхуащI, жэуаплыныгъэ зыхэлъ цIыху зэIэзэрытщ. Абы и гъащIэ гуэгуанэр я щапхъэщ ерыщагъым, IэщIагъэ хахуагъэм, Iуэхум хуэпэжыным. Апхуэдэ IэщIагъэрылажьэхэм я фIыгъэкIэ технологие лъагэхэмкIэ ягъэзащIэ дэIэпыкъуныгъэхэр хуэныкъуэхэм ялъоIэс.

ФЫЗЫКIЭ Иннэ.

Адемыркъан и цIэр егъэпэж

Хьэбэз районым хыхьэ Малый Зеленчук (Ботэщей) къуажэм къыдэкIа спортсмен пэрыхьщ дуней псом самбэмкIэ тIэунейрэ и чемпион хъуа, дзюдомкIэ Урысейм пашэныгъэр, Европей кубокым и зэхьэзэхуэм дыжьын медалыр къыщызыхьа Тамбий Адемыркъан. ИджыкIэ ныбжьыщIэр студент гъащIэм кууэ хэтщ, тренер Кабанов Дмитрий и нэIэм щIэту Москва къалэм зыщегъасэ. Ауэ, къыхэгъэщыпхъэщи, Адемыркъан и спорт зэфIэкIхэр щызэфIэувар и гъэсакIуэ IэкIуэлъакIуэхэу Брат Къаплъэнрэ Уэз Мыхьэмэтрэ я нэIэм щIэтущ.

ИУЖЬРЕЙУЭ Адемыркъан зыхэта, къызыхэжанык1а зэхьэзэхуэхэм ящыщщ Индонезием щекIуэкIа спорт зэхьэзэхуэр, къэрал 33-м къикIа, зи ныбжьыр илъэс 18 - 20-м ит самбист лъэрыхь дыдэхэр щызэпщIэтар. А зэхьэзэхуэм Адемыркъан зи хьэлъагъыр килограмм 88-м нэсхэм я гупым хэту утыку къихьащ. Адыгэ самбистым зэпэщIэтыныгъищ ядригъэкIуэкIащ Таджикистаным, Узбекистаным, Арменией къикIа IэчIэлъычхэм. ИкIи, ди гуапэ зэрыхъущи, Адемыркъан абыхэм ящыщ зыми Iэмал яритакъым бжыпэр IэщIахыну. Апхуэдэу Тамбийм и нэгъабэрей дунейпсо пашагъэм къыгуэуващ мыгъэрей и дыщэ медалыр, апхуэдэуи тIэунейрэ чемпионыщIэр дуней псом зэрыщызыIэригъэхьар.

Абы къыкIэлъыкIуащ щэкIуэгъуэм и 13 - 16-хэм Краснодар къалэм щекIуэкIа, зи ныбжьыр илъэс 21-м нэс спортсменхэр зыхэта, дзюдо спорт лIэужьыгъуэмкIэ Урысейм пашагъэр къыщыхьыным хуэгъэза спорт зэхьэзэхуэр. Абдежми ди лъэпкъэгъу дзюдоистыр япэ увыпIэкIэ къыхэжаныкIащ. И гъэсакIуэхэм зэрыжаIамкIэ, мы зэхьэзэхуэм Адемыркъан зэпэщIэтыныгъитху щригъэкIуэкIащ, дэнэ дежи ерыщу щытекIуэу. Къапщтэмэ, финал зэхьэзэхуэм къыпэщIэхуа дагъыстан дзюдоистым зы Iэмали иритакъым, бжыгъэр 13:0-у бжьыпэр къыIэщIихащ.

Абы иужькIэ махуипщI нэхъ темыкIыу, Адемыркъан хэхуащ Черногорием и къалащхьэ Подгорицэ щекIуэкIа, Европэм и Кубокыр дзюдомкIэ къэхьыным щыщIэбэна чемпионатым. Къэрал 25-м къикIа дзюдоист 219-рэ зыхэта зэпеуэм зи хьэлъагъыр килограмм 90-м итхэр щызэпэщIэта гупым яхэхуа Адемыркъан утыкум къыщигъэлъэгъуа техникэ дахэм, ерыщу текIуэныгъэм зэрыщIэбэнам, и шыIэныгъэмрэ IэкIуэлъакIуагъымрэ я фIыщIэкIэ, дыжьын медалыр къилъэщын хузэфIэкIащ.

Зэрысабийрэ самбэм зыхуигъасэу къэтэджа Адемыркъан дзюдомкIи IэпщIэлъапщIагъ бгъэдэлъу ехъулIэныгъэ лъагэхэр къызэригъэлъагъуэр лъэпкъымкIэ гуфIэгъуэшхуэщ. Адыгэу дунейм тетыр, Хьэбэз районыр зэрыгушхуэ чемпион ныбжьыщIэр мы махуэхэм Iэтауэ щагъэлъэпIащ ар къызэдэкIа къуажэм. Адыгэ лъэпкъым и къуэ бланэм и текIуэныгъэхэм иригушхуэхэр куэд хъурт. ЩIалэри, щIыгъу и гъэсакIуэхэу Брат Къаплъэнрэ Уэз Мыхьэмэтри пэшышхуэм щIэс цIыхубэм я Iэгуауэм щIэту утыкум ирашащ икIи Iэтауэ ягъэлъэпIащ.

ЗыIэригъэхьа ехъулIэныгъэхэм иращIылIа дауэдапщэхэм хэту Адемыркъан псалъэ щратым жиIащ:

- Сыт хуэдэ зэхьэзэхуэ сыхэтами, си лъэпкъэгъухэр къысщIыгъущ дэнэ дежи. Сыт и уасэт къыздэщIыну, къыздаIыгъыну гупышхуэ Краснодар нэкIуауэ зэрыщытар! Ахэр зэрысщIыгъур си гум илъу утыкум ситащ, текIуэныгъэри къыщысхьат, - къыхегъэщ абы. - СызыхунэсаIамэ, псори зи фIыщIэр си гъэсакIуэхэращ, Брат Къаплъэнрэ Уэз Мыхьэмэтрэ, Тхьэм игъэпсэухэ!

Шэч хэмылъу, адыгэ псори щогуфIыкI Адемыркъан и текIуэныгъэхэм. Дыхуейщ адэкIи спорт лъагапIэ инхэр зыIэригъэхьэну, ефIэкIуэну, адыгэцIэр и ехъулIэныгъэ лъагэхэмкIэ иIэтыну, и хъуэпсапIэхэр адэкIи нахуапIэ хуэхъуну!

ТУАРШЫ Ирэ.

Утыку зэрихьэр лъапэщ

Бэрбэч ХьэтIутIэ и цIэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым цIыхубэм IэщIагъэрэ щIэныгъэрэ зэрарит и программэхэр щыIэ егъэджэныгъэ пщалъэхэм хуэкIуэу зэрызэхалъхьэ щIыкIэхэм, лъэныкъуэ куэд къызэщIэзыубыдэ щIэныгъэ лэжьыгъэхэр къызэрызэрагъэпэщ Iэмалхэм зыбжанэ щIауэ гулъытэ ин щагъуэт дунейпсо утыкум. А щытыкIэ щIагъуэм щыхьэт техъуэ щапхъэхэр мащIэкъым, ауэ нэхъ нэрылъагъухэм ящыщщ абы и IэщIагъэлIхэр къэрал зэмылIэужьыгъуэхэм я университетхэм, щIэныгъэхутэ институтхэм, лъэпкъ центрхэм дунейпсо еджэныгъэ пщалъэхэр зэрагъэзащIэр къапщытэну, абдеж щрагъэкIуэкI къэхутэныгъэ лэжьыгъэхэм я фIагъыр къалъытэну зэрырагъэблагъэр.

АПХУЭДЭ дзыхьым къегъэлъагъуэ ди щIыналъэм и дамыгъэхэм ящыщ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым и лэжьакIэр зэрызэтегъэпсыхьар, щIэныгъэм къыщыхъу зэхъуэкIыныгъэхэмрэ къыщекIуэкI щIэхэмрэ жылагъуэм и гъащIэм хапщэну зэрыхэтыр, сыт хуэдэ еджэныгъэ пщалъэми цIыхум и щхьэпэ зэрекIын гъуэгу къыхуилъыхъуэну иужь зэритыр. УФ-м щIэныгъэмрэ щIэныгъэ нэхъыщхьэмкIэ и министр Фальков Валерэ къызэрыхигъэщыгъащи, КъБКъУ-р зыхущIэкъур еджэныгъэм щыпашэу щытын къудейракъым, абы зыхуигъэувыжа къалэнхэр хэпщIыкIыу инщ: Кавказ Ищхъэрэ щIыналъэм и мызакъуэ, къэрал псом щIэныгъэхутэ лэжьыгъэхэмкIэ пэрыт щыхъуныр, и зэфIэкIхэр хамэ къэралхэм щызэлъегъэщIысыныр. ИпэжыпIэкIэ, зэрыщытри араш: хамэ къэралхэм къикI щIалэгъуалэ куэдыр КъБКъУ-м къыщIоупщIэ, абдеж IэщIагъэ щызрагъэгъуэтыныр игъуэу ялъагъуу. Шэч хэмылъу, апхуэдэпщIэ лъэпкъ университетым къыхудэзыхыр и егъэджакIуэхэращ.

Зи гугъу тщIы ехъулIэныгъэхэр КъБКъУ-м къыхэзыххэм ящыщщ абы щенгъасэмкIэ, психологиемрэ спорт щIэныгъэхэмкIэ и къудамэм и доцент, физикэмрэ есэп щIэныгъэхэмкIэ кандидат Табыщ Тимур. Иджыблагъэ абы Таджикистан къэралым и Лъэпкъ университетым егъэджэныгъэ-щIэныгъэ Iуэхухэр иригъэкIуэкIыну хуит зыщI аккредитацэр етыныкIэ дунейпсо къэпщытакIуэ гупым и унафэщIу лэжьыгъэшхуэ къарихьэлIащ. Табыщыр илъэсипщI хъуауэ ядолажьэ Лъэпкъ университетхэм аккредитацэ етынымрэ я фIагъыр къэлъытэнымкIэ зыми IэщIэмылъ IуэхущIапIэм (НААР). ЩIэныгъэ нэхъыщхьэ цIыхубэм езыт еджапIэхэм я лэжьэкIэр къэпщытэнымкIэ а IуэхущIапIэм щригъэкIуэкI лэжьыгъэр Табыщ Тимур щригъэжьар УФ-м Егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмрэ я фIагъыр къэзылъытэ къулыкъущIапIэм (Рособрнадзор) Егъэджэныгъэмрэ лъэпкъ аккредитацэ IуэхущIапIэрщ. Абы зэрылэжьа пIалъэм къриубыдэу Табыщ Тимур къэралым ит университет 30-м щIигъум Iуэху ядищIащ, абыхэм къыхалъхьа еджэныгъэ икIи къэхутэныгъэ жэрдэмхэм я зэхэлъыкIэ-гъэпсыкIэмрэ ахэр хэгъэгу егъэджэныгъэ политикэм и жыпхъэм зэрызагъэмкIэ къэпщытэныгъэхэр иригъэкIуэкIащ. Абы и фIыщIэ хэлъщ Урысейм и университет зыбжанэм я лэжьэкIэм хэлъ щыщIагъэхэр зэрагъэзэхуэжу щыпIэхэм щаIэ мыхьэнэмрэ пщIэмрэ зэрахъумэфам.

Табыщ Тимур УФ-м Егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ щекIуэкI лэжьыгъэм и фIагъыр къэзылъытэ къулыкъущIапIэм зи пIалъэр имыкI федеральнэ къэпщытакIуэ IэнатIэр къыхуигъэфэщащ. Апхуэдэуи ар УФ-м щIэныгъэ нэхъыщхьэ щрагъэгъуэт IуэхущIапIэхэм я къэпщытакIуэхэм я зэгухьэныгъэм хигъэхьащ. Табыщым хузэфIэкIащ и гъуэнэхупIэм ит еджапIэм куэдым я гуныкъуэр ящхьэщихын, лэжьэкIэм и пIалъэмрэ гъуэгумкIэ игъэгъуэзэн. Къыхуагъэфэща IэнатIэр игурэ и псэрэ етауэ езыхьэкI щIалэм цIыхугъэмрэ пэжыгъэмрэ япэ ирегъэщ, ар зылъагъухэм IэнатIэм дзыхь къыхуащI. Апхуэдэу Табыщыр мызэ-мытIэу ирагъэблэгъащ Къэзахъстаным, Къыргъызым, Ермэлым, Азербайджаным, Узбекистаным, Таджикистаным я лъэпкъ университетхэм егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ щыIэ дунейпсо пщалъэхэр зэрагъэзащIэр къэзыпщытэ гупхэм хэту лэжьэну. Иужьрэй зекIуэм ар къэпщытакIуэ гупым я унафэщIу щытащ.

– КъэпщытакIуэхэм уащыщу улэжьэнымрэ гупым и унафэщIу лэжьыгъэр къызэбгъэпэщынымрэ зэщхь хуэдэу щытми, зэрызэщхьэщыкIыр мащIэкъым. Лэжьыгъэр унэтIыныр, гулъытэ зыгъуэтыпхъэхэр пIэщIэмыкIыныр Iуэхушхуэщ. Абы уи нэIэ зэпымычу тетын хуейщ. Сэ къызагъэза дзыхьым мыхьэнэшхуэ естащ. Ар пщэрылъщ, сыту жыпIэмэ лъэпкъ университетхэм ирагъэкIуэкI лэжьыгъэм и фIагъым щIыналъэхэм я экономикэри жылагъуэ гъащIэри куэдкIэ елъытащ. Иужьрейуэ сыздэщыIар Таджикистан щIыналъэрщ. КъызэрымыкIуэу лэжьыгъэшхуэ щекIуэкI университетт къэтпщытэн хуейри, цIыхубэм щIэныгъэрэ IэщIагъэрэ яритын папщIэ зэрылажьэ программэхэр набдзэгубдзаплъэу щIэтпщытыкIащ. Апхуэдэу дэ деплъащ «Менеджмент», «Журналистикэ», «Дунейпсо экономикэ», «Филологие», «Стоматологие», «Дунейпсо хабзэ» икIи нэгъуэщI унэтIыныгъэ куэдым я программэхэм, депсэлъылIащ языхэзымкIэ IэщIагъэ зэзыгъэгъуэт ныбжьыщIэхэм, упщIэ зэмылIэужьыгъуэхэр еттурэ деуэршэрылIащ егъэджакIуэхэм. ЗэрыхъукIэ, лэжьыгъэм и IэнатIэ зэмыщхьэр къызэщIэдгъэхьащ. Ди гупым хэтащ Урысейм щыщ къэпщытакIуэхэм къищынэмыщIауэ, Великобританием, Хьэрып Эмират Зэгуэтхэм, Болгарием, Къэзахъстаным щыщхэри. ЖыпIэнуращи, гуп дыгъэлт, дэтхэнэми и къалэныр фIы дыдэу ищIэрт. Дызыхэтахэм я пщIэр яIыгъыжащ, я лэжьыгъэр нэсу къызэрызэрагъэпэщыр тлъэгъуащ, ауэ гу лъыдмытэуи дыблэкIакъым я лъэпкъ гупсысэкIэмрэ щэнхабзэмрэ я Iуэху щIэкIэм къытещу зэрыгъэпсари. СлъэмыкIыу сигу къэкIыжащ сыкъыщыхъуа хьэблэм дэса нэхъыжьыфIхэр. Абыхэм зэхэдз зыри дащIыртэкъым, щхьэж къыдэхъулIэр я гуфIэгъуэу, дыкъыщыщIэхэр я гухэщIу апхуэдэт. НэхъыжьыфIыр гъуазэщ. Абыхэм дащыукIытэу дыкъызэрыхъуарагъэнщ, дэри зэгуэр гулъытэ къэтлъыхъуэу дызэрыщытарагъэнщ - ди ужь къиувэхэм дызытет дунейр къазэрыхуэнэнум демыгупсысынкIэ Iэмал имыIэу дыщытщ. ЩIэблэм ебгъэлъагъу дахагъэращ къэнэнур, епт щIэныгъэращ гъащIэр зыIэтынур. Таджикистан университетым щеджэхэм куэдым ящIэу къыщIэкIынтэкъым дызытекIухьар, абы Iэмал къыдитащ зэрызэхэтыр и кIуэцIкIэ дыкъиплъэу тлъагъуну. КIэщIу жыпIэмэ, нэхъыжьыр нэхъыжьт, нэхъыщIэр нэхъыщIэт – щхьэж хуэфащэкIэ и Iуэху зэрихуэжырт. Си дежкIэ ар щапхъэщ. ЩIыпIэ куэдым ущызэхэзэкIуэкIэ, плъагъур узыхэтым иумыгъэпщэнкIэ Iэмал иIэкъым. Дэ къыддалъхуауэ щэнхабзэ лъэщ диIэщ, дызыхыхьэхэм япэ димыщынумэ, дакъыщIыкIэрыхун щхьэусыгъуэ зыри дбгъэдэлъкъым, дызыкIэлъыплъыжу, зыр адрейм и щхьэм етлъыту дыщыт къудеймэ. Сызыхэт лэжьыгъэр гъэсэныгъэми пыщIащ, еджэныгъэм хэлъ фIагъэ псори къэхутэнми епхащи, сыхущIокъу сызрихьэлIэ дахагъыр ди щIалэгъуалэми яхэспщэжыну, - жеIэ Табыщ Тимур.

Аращ, утыку зэрихьэр лъапэщи, къызэрикIыжыр напэщ, – жеIэ псалъэжьым. ЕджапIэм и щIыхьыр хъумэным къыщыувыIэркъым Табыщым и IэнатIэр, къызыхэкIа лъэпкъым и гугъур дахэкIэ егъэщIыныри и пщэ къыдохуэ. ЩIалэм и гуращэр къызэрехъулIэм шэч къытетхьэркъыми, IэнатIэми гъащIэми щефIэкIуэну ди гуапэщ.

Тхыгъэри сурэтри
ЩХЬЭЩЭХУЖ Инал *ейщ.*

Пщащэм и щэныр фащэм къыхощ

Адыгэ пащащэ жан, дэрбзэр, зи адыгэпсэр, зи гупсысэхэр лъэпкъ гурыгъуэкIэ къулей Щоджэн Дианэ Дзэлыкъуэдэс щыщ. КъБКъУ-м дизайнымкIэ и колледжым дэн-бзэным щыхуеджащ, и IэщIагъэм теухуауэ ехъулIэныгъэхэри иIэщ. Адыгэ бзылъхугъэ фащэхэр, европей фэилъхьэгъуэхэр ед, ахэр куэдым я гум дохьэ. Дианэ ида фэилъхьэгъуэхэм пщащэхэр гуфIэгъуэ пшыхьхэм ирокIуэ, фащэрэ щэнкIэ псоми къахэщу. И IэдакъэщIэкIхэмкIэ гъэлъэгъуэныгъэхэм хэтащи, абыхэм я гугъу фхуэтщIыну дыхуейщ. Налшыкрэ Георгиевскрэ щекIуэкIа Щоджэн Дианэ идахэм щыщ ишащи, абы тыдогъэпсэлъыхь.

- Дианэ, «Гиза-Моделс» агентствэм и проектым узэрыхэтрэ куэд дэкIакъым. Абы и гугъу къытхуэщIыт, дауэ екIуэкIа гъэлъэгъуэныгъэр?

- Жэпуэгъуэм и 25-м Георгиевск къалэм щекIуэкIащ дэрбзэр 26-рэ зыхэта фащэ гъэлъэгъуэныгъэ. ЕсэнтIыгу, Псыхуабэ, Черкесск, Грознэ, Ставрополь, Владикавказ къикIахэр хэтащ, сэ Къэбэрдей-Балъкъэрым къыбгъэдэкIыу сахыхьащ. Iуэхур къызэзыгъэпэщахэм я мурад нэхъыщхьэт дэрбзэр зэчиифIэхэр зэрагъэцIыхуну, зыр адрейм и лэжьыгъэхэм щагъэгъуэзэну, зэрагъэпсэлъэну, зэрагъэчэнджэщыну. Дэтхэнэ дэрбзэрым и дежкIи ар IэмалыфIу къызэлъытэ и зэфIэкIыр къипщытэжыным теухуауэ.

Зи гугъу тщIы гъэлъэгъуэныгъэр зэрекIуэкIынум и хьыбарыр интернет напэкIуэцIхэм къыщыслъэгъуат сэ езыр сызэлэжь коллекцэр хьэзыр щыхъу дыдэм ирихьэлIэу. Арати, абы сыхэтын хуейуэ, ар зы лъэбакъуэ дахэ схуэхъуну си гум жиIащ. КъызэзгъэпщакIуэхэм сахуэтхэри, егъэлеяуэ къысщыгуфIыкIащ, Налшык щыщ я Iуэхум зэрыхэтынур я гуапэу. Гъэлъэгъуэныгъэр къызэзыгъэпэщахэр урыст езыхэр. Си фэилъхьэгъуэхэр яфIэгъэщIэгъуэну зэпаплъыхьащ, гъэлъэгъуэныгъэ махуэм, щатIэгъащ, гъуджэм бгъэдэтащ, «фащэхэр щыттIагъэри, фи щэнхабзэ дахащэм ифI къыдэкIа хуэдэу, ди псэр дахагъэ зэрымыщIэ гуэрым игъэнщIауэ зыхэтщIащ» жаIащ. А махуэм сэри утыкум сыкъихьэнут - си фащэхэр зыщыгъ пщащэхэм фIыщIэ тхылъхэмрэ статуэткэхэмрэ естынут, сыкъэпсэлъэнут. Адыгэ фащэ щыстIэгъащ. Iуэхур щекIуэкIым гъэлъэгъуэныгъэм еплъыну къэкIуахэм ящыщ зы пщащэ цIыкIу, илъэс зыхыбл хъууэ къыщIэкIынут, къызбгъэдыхьэри сызэпиплъыхьащ, си бгырыпхым, бгъэIулъым къеIусащ, «Сыту дахащэ адыгэхэм фи фащэр!» - жиIащ, и гур зэрыхъуэпсар и сабиинэ къабзэхэм щIэплъагъуэу. Мис а Iуэхугъуэхэм сэ нэхъри сагъэпIейтеящ, ди фащэр лъэпкъ щэнхабзэм и зы къэIуэтэкIэ лъэщу зэрыщытым сыщыгуфIыкIыу.

- ЕтIуанэуи уи фащэхэм я гъэлъэгъуэныгъэ къыкIэлъыкIуащ. Налшык щекIуэкIа Iуэхуми ухэтащ. Фэилъхьэгъуэхэр бдыным дапхуэдиз зэман текIуэда?

- ЩэкIуэгъуэм и 22-м Налшык, ЩIалэгъуалэм я унэм гъэлъэгъуэныгъэ дахэ къыщызэрагъэпэщащ «Школа моделей RT» IуэхущIапIэр зей ЛъыщIэж Розаннэ. Абы си гур утIыпщауэ, нэхъ сыгушхуауэ сыхэтащ, си унэ сыщыIэж хуэдэти. Мазищ-плIыкIэ селэжьащ пщащэхэр утыкум къызэрихьа си фэилъхьэгъуэхэм. Зыкъом щIауэ згъафIэрт зы гупсысэ - фэилъхьэгъуэ коллекцэ згъэхьэзырыну сыхуейт. Арати, Iуэху сщIыри, гугъу зезгъэхьащ, си лэжьыгъэр цIыхухэм я гум дыхьащ. ИкIукIэ дахэу екIуэкIащ фэщэхэм я гъэлъэгъуэныгъэр.

Абы траха нэтыныр къыщагъэлъэгъуэнущ Luxury HDTV телеканалым - абы цIыху мелуан 40 хуэдиз йоплъ. Мыри жысIэнут: пщащэхэм ящыгъа фэилъхьэгъуэхэр пасэрей фащэм и щытыкIэ дыдэм хуэдэу сщIакъым, атIэ си гупсысэ хэлъу къэзгъэщIэрэщIащ. Нэхъыбэу арауэ къысфIощI ахэр цIыхухэм ягу щIыдыхьар, щIэупщIэ щIиIэр.

- Уи фэилъхьэгъуэхэм теухуауэ узыхэта мы IуэхугъуитIым къуата гурыщIэхэр сыт хуэдэ?

- Зым и ужьым адрейр къиту сызыхэта IуэхугъуитIым си гур хагъэхъуащ. Иджыри зэ си фIэщ хъуащ гугъу узыдехь лэжьыгъэм къуит гуфIэгъуэр хуабжьу зэрыиныр. Пэжым ухуеймэ, къарущIи къысхыха хуэдэщ, сыдэну сыхуейщи, си гум щызызогъэзахуэ, си нэгуми щIэтыгъэххэщ иджы згъэхьэзырыну фащэхэм я теплъэр. Ди фащэхэр дунейм тет цIыху куэд къыщехъуапсэкIэ, ар щыттIэгъа нэужь, дэ лъэпкъ дыкъызыхэкIам къыдекIуэкIа зы къару лъэщ гуэр къыщытхыхьэкIэ, афIэкIа хэмытуи абы насыпыфIэ дыщищIыфIкIэ, дэ лъэпкъ дахэрэ уардэу дыщыIэн хуейщ, иджырей дунейм дэ гуапагъэрэ хуабагъэрэ хэтлъхьэу. Абы щыщ зы мащIэ тхузэфIэкIыу къызолъытэ.

- Адыгэ фащэм бзылъхугъэм и щэным дахагъэ хелъхьэ... Фащэм къалэн гуэри къызэрыпщищIыр гурыIуэгъуэщ. А къалэныр уэ дауэ къэбгъэлъэгъуэнт?

- Адыгэ фащэр щызытIэгъам и нэгур моуэ нэхъ нэхутхьэу зэрыхъум, абы и плIэм зэрызиухуэм, и Iэпкълъэпкъыр псынщIэ зэрыхъум, и плъэкIэм гъащIэ зэрыхэплъагъуэм гу лъыптагъэхэ?! Фащэ зыщыгъ адыгэ бзылъхугъэр зэкIужщ, Iэдэбщ, нэмысыфIэщ. «Фащэр зэкIужщи, зэкIужыр фащэщ», - жиIащ пасэрейм.

Епсэлъар
ГУГЪУЭТ Заремэщ.

● ДифI догъэлъапIэ

Иджырей нэрыбгей - Алий Iэсият

Адыгэ лъэпкъым цIыху гъуэзэджэ куэд къыхэкIащ. СурэтыщI, дохутыр, щIэныгъэлI, спортсмен жыпIэми, дуней псом зи цIэр фIыкIэ щраIуэ бын пажэхэр диIэщ, ди гуапэ зэрыхъунщи. Абыхэм ящыщщ и хьэлщэнрэ зэфIэкIхэмкIэ «иджырей нэрыбгейуэ» къыпщыхъу, Бахъсэн къалэм щыщ, ЦСКА-мрэ Урысеймрэ и гуп къыхэхамрэ я регбист Алий Iэсият.

СПОРТЫР зи псэм щыщ пщащэ цIыкIум и ехъулIэныгъэхэмрэ абыхэм зэрыхуэкIуамрэ умыгъэщIэгъуэн плъэкIыркъым. Курыт еджапIэм щыщIэсым футболым дихьэхащ, иужькIэ тхэквондом зритащ, каратэ киокушинкаймкIэ спортым и мастер хъуащ, ауэ и гъащIэм зыкъыщридзэкIар регбим къытеувыIа нэужьщ. Ар зэрыхъуари мыпхуэдэущ...

Футболымрэ тхэквондомрэ къапыкIыу каратэм нэхъ щытригъащIэм, япэ увыпIэ куэд къихьащ, спортымкIэ мастер хъуащ. Зэгуэр Дагъыстэным зэпеуэ щыIэу и тхьэкIумэм къицырхьат регбим и хъыбар. Абы кIуат регбимкIэ гъэсакIуэ гупи, адыгэ пщащэм кIэлъыплъауэ къыщIэкIащ. Зэпеуэ нэужьым къепсэлъащ, я гупым ирагъэблагъэу. ТхьэмахуэкIэ яхэтащ а джэгукIэм и хабзэхэм щыгъуазэ щащIу, хэзэгъэнрэ хэмыгъэзэгъэнрэ ягъэунэхуу. Тхьэмахуэр зэрызэфIэкIыу, регби джэгу гупым хагъэхьащ, ауэ псори къигъанэри, унэм къэкIуэжащ, арыххэуи кикбоксингымрэ IэпщэрыбанэмрэI зриташ. АбыхэмкIи ехъулIэныгъэфIхэр зригъэгъуэтауэ, Москва Iэпхъуащ Iэсият. Мис абдеж регбим щыпищэжащ, икIи зэдихьащ, «ЦОП Москомспорт»-м зэгурыIуэныгъэ ирищIылIэу. ИлъэситIкIэ абы хуэлэжьауэ, ЦСКА-м гуагъэхьэ ар. Хъыджэбз зыбжанэ яхэкIыжауэ щытащ абы щыгъуэ, ауэ Iэсият къыхэнащ гупым.

«Сыт ехъулIэныгъэм и щэху нэхъыщхьэр жыпIэмэ, сэ иджыпсту сызыхэт спорт лIэужьыгъуэм и щэхур - гупыр зэрыIыгъыныращ. Щхьэж езым и щхьэ хих хъунукъым. Уэзэкъуэмытмэ, уи гупым щхьэкIэ «умызауэмэ» зыри къохъулIэнукъым. Ди гъэсакIуэхэр гупым диIэху ухэнэнкIэ Iэмал зимыIэщ, апхуэдизкIэ лъэщщи ахэр!», - жеIэ Iэсият.

2017 - 2019 гъэхэм къриубыдэу Псыхъуэ регбимкIэ тIэунейрэ Европэм и чемпион, 2019 гъэм щIымахуэ регбимкIэ Европэм и чемпион хъуащ Iэсият. РегбимкIэ ЦСКА гупыр 2019 гъэм къызэрагъэпэщат. Абы лъандэри мы гупым щоджэгу хъыджэбзыр. А зэманым къриубыдэу плIэнейрэ урысейпсо зэпеуэ еkIуэкIати, плIыри къахьэхуащ. Европэм щекIуэкIа зэпеуэхэм тхуэнейрэ япэ увыпIэр къыщахьащ. Европэ чемпионхэм я кубокыр щагъэджэгум гуп 12 хэтати, а псоми яхэдэжу, джэгуакIуэ нэхъыфI дыдэр къыхагъэщхьэхукI хабзэти, а цIэ лъапIэр Алий Iэсият къыхуагъэфэщащ.

Пщащэм и лъакъуэм фэбжь игъуэтри, операцэ ящIауэ щытати, зэтеувэжыху джэгуакъым - зы джэгу закъуэ блигъэкIащ. ГъэщIэгъуэнракъэ, илъэс бжыгъэ ихьын хуеящ Iэсият и узыншагъэр зэтеувэжыным. Ауэ мазэ зытхухым зыкъиужьыжри, джэгум пищэжат, гупым хэт хъыджэбзхэми я гъэсакIуэхэми ягъэщIагъуэу. «Апхуэдизкlэ си псэм щыщщ мы джэгури, сысымэджэну зэманым сыщосхь», - жиIащ абы щыгъуэ хъыджэбзым.

Бахъсэн пщащэр пэрыту зыхэт гупым и гъэсакIуэ Алексеенкэ Александр щыхьэт тохъуэ Iэсият спортымкIэ зэрыпсэур, къызэрымыкIуэу зэрыгуащIафIэм, икIи жеIэ ЦСКА-р абы ехъулIэныгъэфIхэмкIэ дяпэкIи зэрыщыгугъыр.

«Iэсият зэрысцIыхурэ илъэситII мэхъури, а зэманым къриубыдэу дапщэрэ дыджэгуами, сыт хуэдэ зэпеуэ хэтами, фIы и фIыжу зыкъигъэлъэгъуащ, регбимкIэ Урысейм и гуп щхьэхуэм щоджэгу, ипэжыпIэкIи пэрыту щытын хьэлыр къыдалъхуауэ жыджэрщи, гу лъумытэнкIэ, къыхуумыгъэщхьэхукIынкIэ Iэмал имыIэу апхуэдэщ. ГъэщIэгъуэнракъэ, здынэсамрэ зыIэригъэхьамкIэ и гур мызагъэу, нэхъыфIыж зэрыхъуным пылъщ пщащэр. Быдэу си фIэщ мэхъу Алий Iэсият и фIыщIэкIэ урысей регбир ипэкIэ зэрыкIуэтэнур, иджыри илъэс куэдкIэ а спорт лIэужьыгъуэм зэрыхэтынур. Ущытхъу пэтми мащIэщ», - жеIэ Алексеенкэм.

«Регби спорт лIэужьыгъуэм хэт, абы кIэлъыплъ ди хэкуэгъухэр зэрымащIэм къыхэкIыу, Асият щIалъхуа щIыналъэм и хъыбарыр апхуэдэу щыIуакъым. Арами, Урысеймкlэ фIыуэ къыщацIыху, пщIэшхуэ къыхуащI, щагъэлъапIэ, куэдкIи къыщогугъ ди пщащэм. Ар щеджа курыт еджапIэм щылажьэхэмрэ и Iыхьлыхэмрэ ди напщIэ телъщ Асият и ехъулIэныгъэхэр. Хуэфащэщ абы и сурэтыр тедзауэ, хэгъэрейми хьэщIэми ялъагъуу Бахъсэн дэлъэдапIэм фIэлъыну, и цIэр псоми ящIэну. Лъэпкъыр зэрыгушхуэ, зэрыпагэ цIыхущ Iэсият», - жеIэ Бахъсэн къалэм и 2-нэ курыт еджапIэм и унафэщI Нэгъуей Ахьмэд.

ФЫРЭ Анфисэ.

Ди фильмыр Мароккэми нэсащ

АР-м щIыхь зиIэ и журналист, режиссёр, сценарист Даур Хъусен триха «Пщы Марыхъу» адыгэ тхыдэ-художественнэ фильмыр иджы Мароккэм щагъэлъагъуэ. Ар хагъэхьащ а къэралым щекIуэкIа XIX дунейпсо фестивалым. Хъусен и гъусэу Мароккэм щыIащ актерхэу Къыкъ Iэдэмрэ Даур Батыррэ.

ИЛЪЭС зыбжанэ ипэ ди кинотеатрхэм щыIащ, адыгэхэри, нэгъуэщI лъэпкъ къыхэкIахэри дихьэхыу еплъащ зи гугъу тщIы фильмым. Хъусен мурад зэрищIам тету, хамэ къэралыбзэхэмкIэ субтитрхэр тету фильмыр къыдигъэкIащ икIи дунейпсо утыку ирихьащ. И лэжьыгъэр интернетым кърилъхьа нэужь, хамэ къэралыбзэхэмкIэ субтитрхэр трилъхьэну къыщIэлъэIуащ цIыхухэр. Апхуэдэу ар ирагъэблэгъащ Мысырым щрагъэкIуэкIа фестивалым, ауэ абы кIуэфакъым. Мароккэм щыIэну кинофестивалым и IэдакъэщIэкIыр щригъэхьым, ар ирагъэблэгъащ, текIуэдэнухэр езыхэм я пщэм далъхьэжри. Къэбгъэлъагъуэмэ, Мароккэм щекIуэкIа кинофестивалыр адыгэ фильмымкIэ зэхуащIыжащ, ар хуабжьу пщIэшхуэ Хъусен зэрыжиIэмкIэ. Абы и IэдакъэщIэкIыр зэпеуэм хэтакъым, езыр къэпщытакIуэ гупым ящыщти.

Режиссерым зэрыжиIэмкIэ дунейпсо кинофестивалым щагъэлъэгъуащ Мысырым, Ираным, Къыргъызым, Тыркум, Сауд Хьэрыпым, Тунисым, Франджым, Москварэ Санкт-Петербургрэ щытраха фильмхэр.

- Псоми сфIэгъэщIэгъуэну сеплъащ, фильм лъэщхэр яхэтащ. Тунисым щытраха «Красные дети» жыхуиIэм Гран-прир лъыдгъэсащ. Урысейм щытраха «Группа крови» фильмым увыпIэ гуэр къезгъэхьыну сыхуеящ, ауэ IэIэтыр ирикъуакъым. Си щхьэкIэ, псом нэхърэ нэхъ сигу ирихьар мы зи гугъу сщIаитIращ. Ауэ дэтхэнэми къыхэпхын, къэбгъэсэбэпын хэлът, Iуэхугъуэ хьэлэмэтхэр къыщыIэтат. Къапщтэмэ, апхуэдэ кинофестивалхэм укIуэну фIыщ, уи IэщIагъэм, лэжьыгъэм къыщыпхуэсэбэпын куэд къыщыбощIэри. Псалъэм къыдэкIуэу жыпIэмэ, къэпщытакIуэ гупым и нэхъыщхьэм и Iуэху бгъэдыхьэкIэр хуабжьу згъэщIэгъуащ, щапхьи къытесхащ, дызыхуэза режиссерхэм я щIэныгъэкIи зэчийкIи уатхьэкъурт, дэтхэнэми зыщумыгъэнщIу уедаIуэрт.

Хъусен зэрыжиIэмкIэ, езым и фильмым лIыхъужь нэхъыщхьэ хуэхъуа пщы Марыхъу теухуа куэд тхыдэм ущрихьэлIэркъым. Абы монографие гуэрым къриджыкIат Марыхъурэ бжьэдыгъупщымрэ зэрызэпэщIэувам теухуа мащIэ тIэкIу. Ар фIэгъэщIэгъуэн хъури, фильмыр триухуащ. ЛIэщIыгъуитIкIэ узэIэбэкIыжмэ, лIыгъэр, хахуагъэр, щIыхыр, лIыхъужьыгъэр щытепщэу щыщыта зэманым укъыщегъэхутэ фильмым. Хуабжьу гъэщIэгъуэну зэхэлъщ лIыхъужь нэхъыщхьэм и гъащIэр. «Сыт и гухэлъу щытами сщIэркъым, ауэ, и закъуэу, и пщылIхэр имыгъусэу, и фащэкIи зэрыпщыр закъримыгъащIэу, гъунапкъэхэр щызэпиупщIкIэ, хабзэр къыщызэпиуди щыIэу, зэрыхьэ щIыналъэм и пщым хуэмызэу, Шэрджэсейр къызэхикIухьри, Нэтхъуейм игъэзэжащ. КъуэкIыпIэм пIалъэкIэ щыпсэуа, зи хэкужь къэзыгъэзэжа, зи унагъуэр зыфIэкIуэда, ныбжьэгъуи жэрэгъуи зимыIэж щIалэр зыри хуейкъым, тыншу, гупсэхугъуэ иIэу псэун фIэкIа. Ащ ар шу закъуэу щIежьэри», - жеIэ Хъусен.

Даурыр илъэситIкIэ елэжьащ мы проектым. Сценарий тхыным щегъэжьауэ фильмым и презентацэм щыщIэкIыжу кино техыным елэжь гуп иIакъым, атIэ псори езым къызэригъэпэщыжащ, уеблэмэ зы актёр роли игъэзэщIащ.

- Адыгэхэм щIыхьэху яIэу щытащ, апхуэдэ IэмалкIэ тетхауэ ращ кинор, - жеIэ Хъусен. - Роль нэхъыщхьэр зыгъэзэщIа ТIэш Руслан куэдкIэ къызэдэIэпыкъуащ. Фильм тесхыну сызэримурадыр къыщищIэм, ращ япэ дыдэу къысщэджэжар. Ахъшэ хэмыту тхутехынущ, жиIэу сытезыгъэгушхуари ращ.

Кином хэта псоми зыкъысщIагъэкъуащ. ИлъэситIкIэ тесхащ, ауэ езы сценариер ипэжкIэ стхын щIэздзат, хэтынухэр гукIэ къэслъыхъуэрт, щIалэхэм сахэплъэрт. Хэтлъхьэн мылъкушхуэ дызэримыIэм къыхэкIыу, тыншэкъым ди Iуэхур. Уеблэмэ плIэ-тхуэ сыкъэувыIэжауэ къыщIэкIынщ. Лэжьыгъэр куэдым къилъахъэрт. Ауэ къезгъэжьар и кIэм нэзмыгъэсыну хуитыныгъэ сиIэтэкъым. Сценариер тхын щыщIэздзам си адэрат япэу зэзгъэлъэгъуар, еджат, зэхъуэкIыныгъэ гуэрхэри хилъхьат. Абы иужь куэд дэмыкIыу ар дунейм ехыжащ. Си адэм уэсят къысхуищIат, сыт къэмыхъуами, а фильмыр и кIэм нэзгъэсыну. Дапщэрэ сыкъэувыIэн хуей хъуами, абы и псалъэхэр сигу къэкIыжырт, къару къысхилъхьэжырт, - жеIэ Даурым.

Фильмыр адыгэбзэкIэ зэрытрахам уигу химыгъэхъуэнкIэ Iэмал иIэкъым. Апхуэдэуи и фIагъхэм ящыщщ адыгэбзэм и диалект зыбжанэ къызэрыщыIур. Ди анэдэлъхубзэкIэ псалъэ щIалэхэм фильмым и кIыхьагъкIэ Iущагъ куэд жаIэ, хабзэм щыщ Iыхьэхэри ягъэлъагъуэ.

- Сэ адыгэбзэм и диалектхэр хуабжьу сигу ирохь. Дэтхэнэ псалъэкIэми езым и беягъ, дахагъ иIэжщ. А къэдгъэлъэгъуэжа лъэхъэнэм ущегупсыскIэ, апхуэдэ дыдэу псалъэкIэ зэмылIэужьыгъуэхэмкIэ зэпсалъэу къызэдэгъуэгурыкIуауэ къысщохъу ди адэжьхэр.

Фильмыр техын щIэзмыдзэ щIыкIэ а гупсысэр сигу къэкIащ, лIыхъужьхэм езыхэр къызыхэкIа лIакъуэм и диалекткIэ згъэпсэлъэну. Журналист хуэдэуи жысIэнщи, интервью къэзIысххэр езыхэм я бзэкIэ згъэпсэлъэну сфIэфIщ. СфIэфIым къыщыгъэнауэ, къэбэрдеймэ - къэбэрдей диалекткIэ псалъэн хуейуэ тызогъэчыныхь. Дахэщ ар. ИкIи ди бзэм и беягъыр къэзыгъэлъагъуэщ.

ЛIыхъужьхэр къыщыхэсхми, абы тесщIыхьащ: бжьэдыгъуу джэгун хуейр бжьэдыгъут, абазэхэр - абазэхэ щIалэт, къэбэрдейр - къэбэрдейт», - жеIэ режиссёрым.

Иджыри зым гу лъытапхъэщ. Фильмым хэта лIыхъужьхэр актеркъым, атIэ жэрдэм зиIэу Iуэхум къыхыхьа щIалэхэрщ, пщащэхэрщ. ИтIани, абы иригъэкIэкIуакъым кином и фIагъыр. Дэтхэнэми и псалъэр уи фIэщ ищIыфу, и плъэкIэр зыхыуигъащIэу джэгуащ. ДжэгуакIуэтэкъым, джэгун хуэдэу, атIэ цIыху къызэрыгуэкIти, дэтхэнэми ищIэ Iуэхур и гум, и псэм дыхьауэ зэригъэзащIэм актёрхэм къакIэригъэхуркъым. ЛIыхъужьхэр Адыгэ Республикэм къыщацIыху цIыху жыджэрхэщ, жылагъуэ лэжьакIуэхэщ, лъэпкъ Iуэхуу къаIэтым хэт щIалэгъуалэщ, бзэр, хабзэр, тхыдэр, щэнхабзэр хъумэным теухуауэ хузэфIэкI зыщIэщ.

Режиссёрым къехъулIащ XIX лIэщIыгъуэм Адыгэ хэкум иIа теплъэмрэ адыгэхэм я шыфэлIыфэмрэ къигъэлъэгъуэжын. «Захуэр Тхьэм къехъумэ», - ращ фильмым гупсысэ нэхъыщхьэу щыпхышар. Хьэлщэн зэтеубыда уиIэу, пщIэ къыпхуащIу, пщIам урииIыкIытэжрэ уи бынхэр умыгъэукIытэу упсэуныр - ращ киномукъызыхуриджэр.

Фильмыр хэтхэм ящыгъэхэр «Налмэс» къэрал академическэ ансамблым и фащэхэрщ, Лъэпкъ музейм къыщIаха фэилъхьэгъуэхэрщ, ауэ лIыхъужь нэхъыщхьэхэм ящыгъхэр езыхэм хуадащ. ЛIыхъужьхэм я IэщэхэрТвердохлебов Николай и унэй гъэтIылъыгъэщ, абы зэхуихьэсахэм щыщщ.

Мароккэм щагъэкIуа махуитхум къриубыдэу куэд зрагъэлъагъуну хунэсащ Адыгейм икIахэм. Ахэр щыIащ «Мароккэ ГоливудкIэ» зэджэ щыпIэм. Абы зэпыу имыIэу фильм хьэлэмэтхэр щытрах. Рабат къалэм дэт Кинематографиемкlэ институтым щыIахэщ. ЖыпIэнуракъэ, ялъэгъуамрэ зэхахамрэ уасэ хуэщIыгъуейуэ Адыгейм къагъэзэжащ ди лъэпкъэгъу щIалэхэм.

- Хамэ къэралхэм ис цIыхухэм нэхъ гъэщIэгъуэныжу ялъагъу дэ дызэсэжа фащэхэр, Iэщэхэр, щIыуэпсыр, Адыгэ хабзэр, - жеIэ Хъусен. - КъищынэмыщIауэ, хуабжьу ягъэщIэгъуащ фильмым бюджет зэримыIар, ар щIыхьэхукIэ зэрытесхар. Апхуэдэ IуэхущIэкIэ здэщыIэ зы къэрали бгъуэтынукъым. Езы Мароккэм киностудие зэгъэпэщахэр иIэщ, Кинематографиемкlэ институт хьарзынэ щолажьэ. Дэ ди республикэм апхуэдэ Iэмал щыдиIэкъым иджыри. Ауэ абы щхьэкIэ дыкъэмыувыIэу, дылэжьэн, зедгъэужьын хуейщ, - жеIэ режиссерым.

Тхыгъэри сурэтри **НЭЩIЭПЫДЖЭ Замирэ** *ейщ.*

Ди лъахэгъум и щIыхькIэ къэрал ныпыр яIэт

Хьэрып Эмират Зэгуэтхэм я къалащхьэ Абу-Даби и «Мубадала Арена» спорт комплексым мазэ ипэкIэ щекIуэкIа, Тажышхуэр дзюдомкIэ къэхьыным хуэунэтIа зэхьэзэхуэшхуэм къэрал мыхьэнэ зиIэ, ди цIыхухэр куэд щIауэ зыпэплъа икIи спорт тхыдэм къыхэхэн Iуэхугъуэфl къыщыхъуащ.

ДИ къэралым и гимнымрэ ныпымрэ зэлъущIэхэм къыщагъэсэбэпыну хуит зэращIыжрэ зи махуэ нэхъ дэмыкIыу, УФ-м и командэ къыхэхам хэту Къэбэрдей-Балъкъэрым и гъэсэн, адыгэ щIалэ Блий Iэюб зэпеуэм дыщэ медаль къыщихьащ. Абы и фIыгъэкIэ икIи и щIыхькIэ Урысей Федерацэм и нывыр Абу-Даби щаIэтащ, къэралым и гимнри къыщрагъэуащ, иужьрей илъэсиплIым япэу.

Илъэс зыбжанэ ипэкIэ, къэралым и дамыгъэ нэхъыщхьэхэр къагъэсэбэпыну ди спортсменхэм къыщыпамыубыду щыта зэманхэм щыгъуэ, апхуэдэ текIуэныгъэхэр къызэрыгуэкI гуэру къалъытэнкIэ хъунут. Ауэ, мы зэманым дунейм къыщекIуэкI политикэ зэпэщIэувэныгъэмрэ УФ-м къращIылIа дэкъуэзэныгъэмрэ иужькIэ псэр зыгъэгуфIэ икIи лъэр зыгъэжан Iуэхущ ар. Нэхъыщхьэжращи, ар зэзыгъэхъулIар ди адыгэ щIалэ, Блий Iэюбщ.

Къэбэрдей-Балъкъэрым и лIыкIуэм Абу-Даби зэIущIиплI щригъэкIуэкIащ. ЯпэщIыкIэ Iэюб Iущlащ Монголием и дзюдоист Тувшинтур Туменжаргал. ЕтIуанэ зэпеуэм абы къыщыпэщIэтащ УФ-м и спортсмену щыта, Хьэрып Эмират Зэгуэтхэм я нывып щIэту иджыпсту банэ Симеонидис Константин икIи ари хигъэщIащ.

КъыкIэлъыкIуэ зэIущIэм Блийр щыхуэзащ Азербайджаным икIа Юсифов Ахьмэд Эльшад оглы - дуней псом дзюдомкIэ пашэныгъэр къыщыхьыным хуэунэтIауэ щIалэгъуалэм я деж щрагъэкIуэкIа зэхьэзэхуэм етIуанэ щыхъуам. Мыбдежым, ди щIалэр и хьэрхуэрэгъум гугъу дехьын хуей хъуащ икIи зэIущIэм хухаха зэманым и иужьрей дакъикъэхэрщ текIуэныгъэр къыхуэзыхьа баллхэр Iэюб щызыIэригъэхьар.

Дыщэ медалым щхьэкIэ финалым Блийм къыщыпэщIэтащ 2022 гъэм екIуэкIа дунейпсо чемпионатым и дыжьын медалыр къэзыхьа, монгол щIалэ Энхтайван Ариунболд. Мыбы ипэкIэ ди щIалэр абы тIэу хуззати, тIэуми къыкIигъэщIауэ щытащ. Иджы, зэрыжаIэу, Iэюб илъ ищIэжащ.

ЗэрыгурыIуэгъуэщи, иужьрей илъэсхэм япэу ди къэралым и нывыр дунейпсо зэхьэзэхуэм УФ-м и дзюдоистым и текIуэныгъэм и фIыгъэкIэ зэрыщаIэтамрэ гимныр къызэрыщрагъэуамрэ гульытэншэу къагъэнакъым къызэгъэпэщакIуэхэми, спортсменхэми, журналистхэми...

«Ди нывымрэ гимнымрэ дыхуимыту илъэс куэдкIэ зыкъэдгъэлъэгъуащ икIи тхыдэ мыхьэнэ зиIэ а Iуэхугъуэр - ахэр къызэрыдатыжам - жэуаплыныгъэ зэрыпылъыр сщIэуэ утыкум сихьащ.

СыгуфIащ икIи сригушхуащ ди къэралым и гимныр абы къызэрыщрагъэуам. Си гугъэмкIэ, ди спортсменхэм я дежкIэ мыхьэнэшхуэ зиIэ Iуэхугъуэу щытынущ адэкIи дызыхэтыну зэхьэзэхуэхэм ди къэралым и гимныр къыщрагъэуэным, нывыр я щIыхькIэ нэхъыбэрэ щаIэта зэрыхъуным хущIэкъуныр

Мыдрейуэ, Абу-Даби илъэс къэс нэхъ схуэугъурлы хъууэрэ макIуэ, сыту жыпIэмэ, си япэ Тажышхуэр къыщысхьар мы къалэращ, мы спорт комплексырщ. Нобэрей дыщэ медалым Олимп рейтингым хыхьэ баллу зы мин къыдэкIуащ. Си дежкIэ абы мыхьэнэшхуэ иIэщ, ауэ, зэкIэ, ипэ силъадэркъым. Псоми чэзу яIэщ. Сэ сыхущIокъу, си плъапIэхэм сыхуэкIуэфын хуэдэу, си лэжьыгъэр тэмэму зэтезубла зэрыхъуным.

Иджырей зэхьэзэхуэм жэуаплъыныгъэшхуэ зэрыпылъыр зэ еплъыгъуэкIи гурыIуэгъуэт: илъэс куэдкIэ ди нывыр тIыгъакъым, ди гимнир кърагъэуакъым, ауэ, фи фIэщ фщIы, нобэ хуэдэу сызэщIэкъуауэ, сымыпIейтейуэ, си къарум сыкъигъэгугъэу утыкум зэи сыкъызэримыхьар», - яжриIащ журналистхэм Блий Iэюб зэIущIэ нэужьым.

Къэралым и нывым щIэту бэнэным ди щIалэм гушхуэныгъэрэ къаруурэ крритыр зыхуэдизым теухуауэ жиIащ, абы утемыпсэлъыхьми зэрыхъунур - блынджабэ быдэм укъуэтым хуэдэщ. Ауэ, дауэ мыхъуми, Iуэхум пIейтеигъэ хэмыту зэхьэзэхуэм зыхуигъэхьэзыращ, сыт щхьэкIэ жыпIэмэ, дыщэ медалым и мыхьэнэр куэдкIэ нэхъ инщ дыжьынымрэ домбеякъымрэ елъытауэ.

«Ар щIыжысIэр, финалым къыщыспэщIэта монгол щIалэр ипэхэм къызэрыстекIуаращ – ар спортсмен IэчIэзчщ икIи лъэщщ. Ауэ нобэ схузэфIэкIащ си бэнэкIэмкIэ ар Iэпхлъэпх сщIын.

Махуэр хьэлъащ нобэ, ауэ щынэхъ хьэлъаи щыIащ. Тыншу псори къыкIэрыхьауэ схужыIэнукъым. ЗэхьэзэхуэхэмхухахаЗэманыр и кIэм нэсыху сыщыбэна зэIущIи, абы иджыри къыщыщIагъужаи хэтащ. Лэжьэгъуэ махуэм хуэдэщ, зэрыжаIэу», - дыщIигъужащ Блийм.

Журналистхэм яфIэхьэлэмэтт, текIуэныгъэр къихьа нэужь, ди спортсменыр телефонкIэ хэт деж япэу псалъэми зрагъэщIэну: «Псом япэу, си анэм деж сопсалъэ, камерэмкIэ изогъэлъагъу сызэрыпсэур, сызэрыузыншэр», - жиIащ абы.

Фигу къэдгъэкIыжынщи, Блий Iэюб и ныбжьыр илъэс 28-рэ мэхъу. УФ-м дунейпсо классымкIэ спортым и мастерщ. 2025 гъэм дунейпсо чемпионатым ещанэ, европейм етIуанэ щыхъуащ, УФ-м и чемпионщ. Тажышхуэр ещанэу мы гъэм къихьащ. И хьэлъагъ елъытауэ зыхэт гупым (кг 60) ещанэу дунейпсо рейтингым щыщытщ. УФ-м и Президентым и ФIыщIэ тхылъыр 2024 гъэм кратащ, «Хэкум и пащхьэм щиIэ фIыщIэхэм папщIэ» етIуанэ нагъыщэ зиIэ орденым и медалыр мы гъэм къыхуагъэфэщащ.

А псом щIыдгъужынщи, Блий Iэюб хуэдэ щIэблэ зиIэ лъэпкъым и къэкIуэнур дахэщ. Сэ абы шэч къытесхьэркъым!

ХЬЭЩЫКЪУЕЙ Олег.

«Сыринэм» и зэфIэкIыр

Анэдэлъхубзэр, лъэпкъ щэнхабзэмрэ хабзэмрэ хъумэным хуэгъэпсауэ «Адыгэ дуней» жылагъуэ фондым илъэситху ипэкIэ къызэригъэпэща «Сыринэ» адыгэ ныбжьыщIэ театрым ехъулIэныгъэфIхэр иIэщ. Абы щыджэгу ныбжьыщIэхэм зэфIэкI хьарзынэхэр къагъэлъагъуэ, утыку итыкIэм деж щегъэжьауэ лъэпкъыбзэр зэрагъэбзэрабзэм деж щыщIэкIыжу. Гупым утыку кририхьэ лэжьыгъэхэм цIыхухэр яфIэфIу йоплъ.

- Япэу гупыр щызэхэтшэм ныбжьыщIэхэм нэхъ яхуэгъэза, зи гъэсэныгъэр иджыри мыпсыхьыпахэм щIэгъэкъуэн яхуэхъун хуэдэу къыздэгъэпэщу арат, - къыджиIащ театрым и унафэщI, КъБР-м щIалэгъуалэ Iуэхухэмкlэ и министерствэм и къудамэм и унафэщI Гугъуэтыж Ахьмэд. - Япэу дызыIуар щIалэгъуалэм яхуэгъэза пьесэ дызэримыIэрщ. АбыкIэ щIэгъэкъуэнышхуэ къытхуэхъуащ усакIуэ, драматург, «Горянка» газетым и редактор нэхъыщхьэ Къаныкъуэ Заринэ. Абы тхуитх пьесэхэмкIэ спектакль тхуигъэувыну Горький Максим и цIэр зезыхьэ Урыс драмэ театрым абы щыгъуэ щылэжьа Къанкъул Ислъам дыщелъэIум, дигъэщIэхъуакъым, нобэми ныбжьыщIэхэм аращ ядэлажьэр. Театру къежьа гупыр зэман дэкIри студие тщIащ, утыку итыкIэм зэрыхуеджамкIэ щыхьэт тхылъхэр ядот иджы.

Iуэхум гурэ псэкIэ бгъэдэт цIыхухэр и щIэгъэкъуэнщ «Адыгэ дуней» лъэпкъ фондым и «Сыринэ» ныбжьыщIэ театрым. Ар фондым и унафэщI ХьэцIыкIу Рае, гупым и унафэщI Гугъуэтыж Артур, мылъкукIи, IуэхукIи, чэнджэщкIи гупыр къызэзыгъэпэщ Шыкъ Гупсэ, Хасащхьэм хэт Аскэр Атилэ, режиссёр Къанкъул Ислъам сымэщ, нэгъуэщIхэри.

ИлъэситIкIэ щеджэу, «Адыгэ дунейм» и мыхъурыр зытелъ дэфтэрыр ирата иужь, гупым хэкIыжыну хуитщ дэтхэнэри, апхуэдэущ зэрыщытын хуейри. Ауэ театрыр щызэхэша япэ махуэм къыщыщIэдзауэ зигу пымыкIыу абы хэтхэр яIэщ – ар узыщыгуфIыкI хъунщ.

- Япэ дыдэу «Сыринэм» игъэуващ Заринэ и «Унащхьэ» спектаклыр, абы къыкIэлъыкIуащ «МафIэгу», «КъежэкI» жыхуиIэхэр. ЕплIанэр тхуитхащ Аброкъуэ Аслъэн. «Къуажэ» зи фIэщыгъэ ныбжьыщIэ спектаклыр и кIэм нагъэблагъэ, илъэсыщIэм дызэрытехьэу утыку къитхьэну ди мурадщ, - къыджиIащ Ахьмэд. – НэгъуэщI зыгуэрым гупыж ищIрэ итхми, ди гуапэу дыхэплъэнущ, дигу ирихьмэ, къэтщтэнущ.

«Театральная завалинка» урысейпсо фестиваль-зэхьэзэхуэм япэ увыпIэмрэ «Анэдэлъхубзэр зэрахъумэм папщIэ» и дипломымрэ къыщыхуагъэфэщауэ щытащ театрым. Къыхагъэщыпхъэщ а зэхьэзэхуэм гупи 150-рэ зэрыхэтар. «Сыринэм» игъэлъэгъуат и лэжьыгъэр зытещIыхьа Заринэ и «КъежэкI» пьесэмкIэ Къанкъул Ислъам игъэува спектаклыр. Илъэс щэщI хъуауэ ирагъэкIуэкI мы зэпеуэм иджы япэу щагъэлъагъуэу арат лъэпкъыбзэкIэ ягъэува лэжьыгъэ.

Мы гъэм «Сыринэр» хэтащ Анкара щекIуэкIа дунейпсо фестивалым. Абы иужькIэ Къайсэр Хасэр къыкIэлъыджэри, абы махуэ зыбжанэкIэ щыIащ, зыкъыщагъэлъэгъуащ. А къэралым щыпсэу адыгэхэм хуабжьу яфIэгъэщIэгъуэнащ щIалэгъуалэм я театрыр, абыхэм я утыку итыкIэр. Истамбыл Хасэри къеджащ «Сыринэм», зэман гъунэгъум абы кIуэну я гурылъщ.

«ПщIэншэу зыкъэдгъэлъагъуэ щхьэкIэ, ди пшыхьхэр гукъинэжу зэрыщытым къыхэкIыу, цIыхухэр куэду къокIуалIэ, лъэIукIэ къешэлIэн хуей мыхъуу. Псалъэм и хьэтыркIэ, Дзэлыкъуэ районым щыщ Шордакъ къуажэм драгъэблагъэу дыщыкIуам, тIысыпIэ имыIэжым и закъуэтэкъым, щыту къыдэплъэхри гъунэжт. Апхуэдащ Тэрч, Аруан, нэгъуэщI районхэри», - жеIэ Ахьмэд.

Мазэ зы-тIу ипэкIэ Налшык и Киноконцерт гъэлъэгъуапIэ Темыркъан Юрэ и цIэр зезыхьэм и пэшышхуэм «Сыринэр» илъэситху зэрыхъур Iэтауэ щагъэлъэпIащ. Абы министерствэхэмрэ ведомствэхэмрэ я къулыкъущIэхэри кърагъэблэгъащ, и спектаклхэри щагъэлъэгъуащ, Заринэрэ Ислъамрэ щIыхь тхылъхэр хуагъэфэщащ. Апхуэдэуи ЩIалэгъуалэ IуэхухэмкIэ министерствэм илъэсищ хъуауэ театрым хухех грант. Спектаклхэр пщIэншэу зэрагъэлъагъуэр, мылъку къызэрыхэмыхъуэр къэплъытэмэ, а ахъшэ саугъэтыр куэд и уасэщ театрым и дежкIэ.

Къэрэшей-Шэрджэсым зыкъыщигъэлъэгъуащ, Къэбэрдей-Балъкъэрым и район псоми щыIахэщ, иджыри къуажэ псоми кIуэну я гугъэщ. Мурадхэм щыщщ Адыгей Республикэм я лъэр нахусыныр. Налшык мазэ къэсыхукIэ зэ зыкъыщагъэлъэгъуэну, Къэрал киноконцерт гъэлъэгъуапIэм и пэш цIыкIур ЩэнхабзэмкIэ министерствэм хуит къахуищIауэ щытщ. Илъэс лэжьыгъэр иризыхуащIыжу дызэрыт дыгъэгъазэ мазэм театрым зыкъыщигъэлъэгъуэнущ Искож хьэблэм дэт Щэнхабзэ зыужьыныгъэмкIэ IуэхущIапIэм.

- Мурадрэ хъуэпсапIэу диIэр куэдщи, къыдэхъулIэну, абы щхьэкIэ дызыхуэныкъуэ псомкIи дызэпэщыну сыхуейщ. Ди лъэныкъуэкIэ тлъэкI къэдгъэнэнукъым щIэблэр гъуазджэм, дахагъэм дегъэхьэхынымкIэ, анэдэлъхубзэр, къыщалъхуа лъахэр фIыуэ илъагъуу къэгъэтэджынымкIэ, - жеIэ Ахьмэди, афэрым, фигу ифлъхьэ псори къывдэхъуну!

ИСТЭПАН Залинэ.

Редактор нэхъыщхьэ ЖЫЛАСЭ Заурбэч

Зы илъэсым газетыр 156-рэ къыдокI. 12+

Индексыр П 5894 • Тиражыр 1.300
Заказыр №2751

Газетым Iэ щытрадзар сыхьэт 18.00-рщ.

Газетыр 2016 гъэм дыгъэгъазэм и 19-м Печатым и хуитыныгъэр хъумэнымкIэ Къэбэрдей-Балъкъэр щIыналъэ IуэхущIапIэм ПИ № ТУ07-00117-м щIэту ятхащ.

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым – 42-56-19; унафэщI-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66

ДИ ХЭЩIАПIЭР
360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Ленинымрэ цIэр зезыхьэ уэрам, 5, ебгъуанэ - епщIанэ къатхэр.

«Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзащ.
357600, Ставрополь край, ЕсэнтIыгу къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А